BARCELONA: PER EDICIÓ DUES PESSETES CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA: 7'50 PTS. Trimestre UNIÓ POSTAL: 15 PTS. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.278 - Dijous, 5 d'octubre de 1922 — Edició del matí — Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

La Senyora

D.ª Francisca de Balanzó i Pons de Carreras

va morir el 21 de setembre últim

després de rebre els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

El seu vidu don Josep Rafel Carreras i Bulbena, fills, germans, germanes, germá i germanes polítics, ties, nebots, cosins i família tota, en recordar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen que se serveixin assistir als funerals que, en sufragi de l'ànima de la difunta, se celebraran demá, divendres, dia 6, a les deu del matí, a l'església parroquial de Sant Pere de les Puel·les, per la qual cosa els quedaran agraïts

LES MISSES DESPRES DE L'OFICI I DE SEGUIDA LA DEL PERDO

No es convida particularment

L'Excel·lentíssim i Il·lustríssim Sr. Bisbe de Barcelona ha concedit indulgències en la forma acostumada

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

QUEDA OBERTA LA NEGOCIACIÓ DEL CUPÓ

OBLIGACIONS DEL TRESOR 5 per 100

VENCIMENT 4 DE NOVEMBRE VINENT

Direcció telegràfica: MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.
Telèfons números... 4530 A. 4531 A. 4532 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

J. A. Wennberg Metge especialista en malalties de la infància. Consulta: Dimarts, Dijous i Dissabtes, de tres a cinc. Tractaments especials per personal auxiliar, els dimecres i divendres. — Balmes, 90, pral., 1.ª

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 4 d'octubre de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 766'0, 766'8, 766'7.

Termòmetre sec: 19'6, 22'8, 21'0.

Termòmetre humit: 18'2, 20'6, 19'7.

Humitat (centèsimes de saturació): 86, 81, 88.

Direcció del vent: ENE., SSE., Calma.

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 4, 0.

Estat del cel: Quasi tapat. Nuvolós.

Classe de núvols: K.N., K.N., K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 23'7; mínima, 16'8; mínima prop del sol: 15'5.

Oscil·lació termomètrica: 6'9.

Temperatura mitja: 20'2.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període de 24 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé.

— Demaneu mitges ampolles Aigua «VICHY CATALAN» en Hotels i Restaurants.

Al Jutjat del Sud s'ha donat compte d'haver estat descobertes a les excavacions que a Montjuich s'estan efectuant per a la construcció del funicular en projecte, quatre tombes que contenien despulles humanes, que pel seu estat de descomposició devien estar enterrades fa molts anys.

Així ho ha dictaminat el metge forense doctor Piñana, qui amb el jutge de guàrdia senyor Fernàndez Céspedes, el secretari senyor Garcia Camaño i l'oficial senyor Sucre acudiren ahir a Miramar, lloc en que foren trobades les despulles, ordenant el jutge indicat el trasllat de les mateixes al Cementiri del Sudoest.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Treballant en la descàrrega del vapor «Barcelona», amarrat al moll de Barcelona, a Josep Cendra Agustí li va caure al damunt una fusta, produint-li una ferida contusa al dit gros de la mà esquerra, que li fou curada al dispensari de Santa Madrona.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Al carrer de Guàrdia hi havia, a la matinada d'ahir una dona asseguda a terra amb senyals evidents de sofrir dolorosament, cridant per aquesta causa l'atenció dels transeünts.

Per un guàrdia municipal fou portada a la casa de socors del carrer de Barbarà, apreciant el metge de guàrdia que presentava simptomes de part, per qual motiu ordenà que amb la llitera fos portada a l'Hospital de la Santa Creu, on als pocs moments d'entrar-hi donà a llum una nena amb tota felicitat.

JOIES **VILANOVA** Unió, 6

Al dispensari de Gràcia fou curat l'obrer Alexandre Artin Villanueva de contusions a la regió lumbar i erosions a la cama dreta, per haver caigut dins el pou del metropolità situat al Passeig de Gràcia i Diagonal.

— No s'ha de confondre el moble de palla o vimet amb el de jonc i mèdula, i per a convèncer-s de la diferència, aconsellem una visita al Passeig de Gràcia, 115.

S'ha denunciat al Jutjat que d'una taverna del carrer de Cirés foren substretes 51 pessetes, acusant l'amo a dos subjectes com suposats autors.

D'una parada de melons de la Plaça de Sant Agustí, propietat d'Elvira Messeguer, uns desconeguts varen pendre un cabaç que contenia 200 pessetes.

El Grup Excursionista «Terra Endins», amb motiu de celebrar la seva tercera excursió extraordinària, el proper diumenge, dia 8, farà una excursió a Tarragona, visitant els següents llocs:

Al matí, visita al Balcó del Mediterrani, Pretori o Palau d'August, Catedral, Museu Diocesà, Palau Arquebisbal, Seminari Conciliar, les Muralles i el Museu arqueològic provincial, Ajuntament i Diputació.

A la una, àpat de germanor a l'Hotel Internacional.

A la tarda, visita en automòbil al pont aqüeducte de les Ferreres, els astillers i el moll, tornant a Barcelona amb el tren de dos quarts de vuit del vespre.

—Banyera, Escalfador i Lavabos, 428 pessetes. Quartos de bany en gres i porcellana (Tayfors). **Lacoma Germans, Passeig Sant Joan, 44.**

Dies enrera se li van extraviar al conserge de la Tinència d'Alcaldia del Districte VII, don Joaquim Soriano, 200 pessetes que se li varen remetre per atencions d'ordre interior d'aquestes oficines, amb unió d'un document. Aquesta quantitat la deixà distret al mostrador de l'establiment de don Manuel Roca, habitant al carrer del Príncep de Viana, el qual, amb una honradesa digna de tot elogi, es va apressar a donar avís i posar la dita quantitat a disposició del menguat conserge.

-Sangrà Pelayo, 11. T. 1478 A. **Banyeres**

Atenent a circumstàncies especials, la matrícula d'ingrés de l'Escola d'Infermeres-Auxiliars de Medicina continuarà oberta fins el 15 d'octubre. Les hores hàbils per a inscripcions són de deu a dotze a la Secretaria de l'esmentada Escola, Urgell, 187, tercer (Universitat Industrial).

Un auto de proves que portava el número 10127, agafà a Joaquima Font Pujol, de 65 anys, al carrer de Corts, cantonada al d'Urgell, produint-li una ferida incisa al parietal dret, una altra a la cama i al braç drets, de pronòstic reservat.

Una dona a la qual diuen «La Negra», habitant a la Travessera, 51, ha pegat a Josepa Recha Turez, casada, de 48 anys, habitant al carrer d'Estebanez, 199, fent-li una contusió, seguida d'equimosis a la mà esquerra, de pronòstic lleu.

Ahir, a la tarda, al Dispensari del carrer de Barbarà, curaren a Llorenç Vicente Bellido, solter, de 18 anys, d'unes contusions al coll i a la mà dreta, que li produí la mestressa de una botiga del carrer de Robador, 27, perquè es negava a pagar més de la part de tenda que li tenia rellogada.

La mestressa del segon pis de la casa número 149 del carrer de Tamarit, Trinitat del Barrio, a cops va produir ferides de pronòstic lleu, a la cara, braç, torax de la seva minyona Agueda Zapata Mora, de 15 anys.

A la Casa de Socors de la Ronda de Sant Pere van curar el metge don Domènec Duran Arrow, d'una ferida contusa al parietal esquerre, de pronòstic lleu, produida, segons va dir, el dia abans, a la Ronda de Sant Pere, en topar un auto en el qual anava, amb un altre que duia el número 178.

A la plaça de Catalunya, davant de Eldorado, un tramvia, del qual no es va pendre el número, agafà a Angelina Company Solà, de 35 anys, produint-li ferides al cap i llengua, commoció cerebral, de pronòstic reservat, que li foren curades al Dispensari de la plaça de Sepúlveda.

Un gos va mossegar, al carrer de Botella, Manuel Campos Igual, de 24 anys, casat, produint-li erosions al braç esquerre, que li foren curades al Dispensari del carrer del Roser.

Ha marxat a Alemanya, en viatge d'estudis industrials, el fabricant En Pelai Rubert Alegri.

Als aparadors de la casa Comas i Companyia, en Comandita, ha quedat exposada una placa artística, que la Associació de Fabricants de Colors, Pintures i Vernissos, dedica al doctor En Josep Agell i Agell, per la seva entusiasta i desinteressada actuació pel desvetllament i progrés de la indústria química nacional. L'esmentada placa ha estat confeccionada als tallers d'En Valimitjana.

Prometen veure's concorregudíssimes les vetllades que amb el nom de Tertúlies Gremials ha organitzat el Centre de Gremis de Gràcia, al Teatre de la Comèdia, on actua la Companyia Catalana d'Art Dramàtic Claramunt Adrià.

En la funció d'avui es posarà en escena el popular drama d'En Víctor Balaguer, «Don Joan de Serrallonga».

Els noms dels més prestigiosos industrials graciencs figuren en les llistes d'abonament, les quals segueixen obertes a la Comptaduria del teatre, i a la Secretaria de l'entitat organitzadora.

JABONES ROCAMORA
"EL LEON"
"LA PAJARITA"
PARA TODOS LOS USOS

El dia 10 del corrent mes, es començarà un curs de Taquigrafia Catalana, a l'Acadèmia de Taquigrafia de Barcelona, celebrant-se les classes els dimarts, dijous i dissabtes, de les vuit a les nou del vespre.

A la Secretaria de l'esmentada entitat (Palau, 4, entresol), resta oberta la matrícula per aquest curs, tots els dies, de set a nou del vespre.

— Assegurem que el **Ch²mp-Sors**, etiqueta verda, és el millor xampany.

Ha estat concedida l'extradició de August Cotte, súbdit francès, autor de l'estafa de sedes, per valor d'un milió de francs

D'aquí pocs dies el Cotte serà conduit a la frontera, per a esser remès a la policia francesa.

— Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat cura debilitat. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

El coronel del regiment d'infanteria de Jaén número 72, cita als següents minyons del reemplaç de 1921, que han de fer immediatament la seva incorporació:

Amadeu Jaime Esteban, Antoni Rosell Ballesté, Frederic Camacho Martínez, Ferran Monchs Siscart, Francesc Salgués Oliva, Gerard Luna Luna, Genís López Garcia, Jesús Baeza Pérez, Josep Pérez Morón, Josep Maria Bravo Mora, Josep Maria Garcia López, Jordi López Delcaso, Joan Batllori Muntané, Joan Jornet Jornet, Joan Coenaga Crueta, Joan Jordana Cera, Joan Riera Aragall, Joan Sala Bosch, Julià Dansó Huerta, Lluis Goñi Vergara, Manuel Díaz Vila, Manuel Gisbert Constantí, Manuel Ventura Bas, Marcel·lí Mas'p Paloma, Martí Garcia Gonzàlez, Màxim Martínez Alcaraz, Miquel Anglès Aijar, Narcís Ribas Forasté, Narcís Rabelló Castells, Pau Miret Esteve, Pasqual Mansilla Inés, Rafel Maria Gallemí, Ramon Viñas Font, Ricard Rofes Mestre, Roc Turull Blasco, Salvador Blay Pardo, Salvador Codull Morera, Sebastià Guasch Vigil, Martí Albar Pérez, Josep Domingo Ferré i Jordi Sampol Zuncin, Josep Díaz Sàez.

- TINTURA WINTER

Premiada amb Medalla d'Or

Amb una sola aplicació desapareix la canície. Serveix per al cabell, barba i bigoti. Es prepara per a negre, castany fosc i castany clar. Dóna colors tan naturals i inalterables, que bé pot dir-se que és la millor i més pràctica. Venda en perfumeries.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

DE LA PRESIDENCIA

Madrid, 4, 2 tarda.

El cots-secretari de la Presidència, senyor Marfil, ha manifestat aquesta tarda que el Rei havia firmat dos decrets destinant a la secretaria del Govern civil de Segovia al secretari del d'Oviedo, i a aquest al de Segovia.

Ha confirmat després que demà, a la nit, sortirà cap a Salamanca el Rei acompanyat del president.

Don Alfons romandrà a Salamanca els dies 6, 7 i 8.

—Ve demà el general Burguete?—ha preguntat un periodista.

—Crec que sí—ha contestat el senyor Marfil—; però si s'en va el Rei haurà de romandre l'Alt Comissari aquests dies a Madrid.

Es clar que si el general Burguete ve també per atendre els seus sofriments, aprofitarà aquests tres dies per a curar-se.

Ha confirmat el senyor Marfil que a les quatre es reunien els ministres en Consell, i que a les cinc es reuniria la Junta de Protecció a la Indústria Nacional, per a seguir l'estudi del tractat amb Anglaterra.

A BUCAREST

El representant d'Espanya a Romania, duc d'Amalfi, ha pres comiat aquest matí del ministeri d'Estat per marxar seguidament a Bucarest.

EL TRACTAT AMB NORUEGA

Avui ha conferenciat amb el senyor Fernàndez Prida el ministre de Noruega.

El motiu de la visita ha estat ultimar els detalls per a l'execució del tractat comercial concertat entre Espanya i Noruega.

El conveni es posarà en pràctica molt aviat.

EL TRACTAT AMB ANGLATERRA

Aquesta tarda es reuneix a la Presidència la Junta superior de protecció a la Indústria Nacional, per a continuar l'examen del conveni comercial amb Anglaterra.

Segurament en la reunió s'aprovarà el tractat, encara que s'indicarà al Govern la conveniència de què s'estudiï i es resolgui el problema huller asturià.

Precisament està pendent d'aquesta resolució la ratificació definitiva del tractat amb Anglaterra.

Avui es creia que aquest serà firmat en la segona quinzena de l'actual mes a base d'acceptar el milió de tones de carbó anglès.

Entre tant es procurarà pel Govern trobar una solució al problema huller, que es presenta molt difícil, perquè, segons assegurava avui una personalitat del Govern, els minaires asturians no han facilitat cap fórmula que es fundi en l'abaratiment del carbó.

—Succeeix—ens deia aquesta personalitat—que el carbó asturià, a boca-mina resulta a 45 pessetes i es ven al consumidor a 140 pessetes tona.

Es què no pot trobar-se mitjà de resoldre aquesta situació tan extranya?

Si es resolgués faria desaparèixer el fet de què el carbó anglès, amb nòlit, resulta infinitament més ventatjós per a la indústria nacional, de la seva excel·lent qualitat que el fa tan apreciable.

Es possible que les negociacions entre els hullers asturians i el Govern acabin amb una solució a base de futures modificacions aranzelàries que podrien reflexar-se en els articles del conveni comercial amb Anglaterra.

AL PALAU

Aquest matí ha despatxat amb el Rei el cap del Govern.

També ho han fet els ministres de Guerra i Marina.

Posteriorment han complimentat al Rei el sots-secretari de la Guerra, general Barrera, i l 'ex-ministre senyor Silió.

EL XA DE PERSIA

Segons els informes facilitats aquest matí al Palau, el dia 10, a les dotze, arribarà a Madrid, en el sud-exprés, el Xa de Pèrsia.

A la frontera l'esperarà l'ajudant del Rei, comandant senyor Vigon.

Ni en dit lloc, ni en el trajecte, se li retran honors militars.

A l'Escorial pujaran al cotxe del Xa el gran d'Espanya i el majordom del Rei que aquell dia estigui de servei.

A l'estació del Nord serà rebut el Xa per don Alfons, el qual l'acompanyarà fins al Palau.

En el trajecte formaran les tropes com de costum, i desfilaran després davant del Rei.

Després del desfilament i fetes les presentacions oficials, se celebrarà un esmorzar íntim al Palau.

Al vespre, a les onze, serà obsequiat el Xa de Pèrsia amb un banquet de gala.

Al dia següent l'acompanyaran els Reis a Toledo, per a visitar els monuments i l'Acadèmia d'infanteria.

Tornaran a la tarda.

En el mateix dia, al vespre, els Reis i el Xa assistiran a un teatre, que probablement serà l'Apolo.

Amb aquest motiu es reunirà al dit coliseu el més selecte de l'aristocràcia.

El dia 12, al matí, visitarà el Xa els museus, i potser assisteixi a una cacera, i a la tarda assistiran a una recepció que en honor seu se celebrarà a l'Ajuntament.

L'acomiadament tindrà caràcter semi-oficial.

Com es veu per l'anterior programa, els actes que se celebraran amb motiu del viatge del Xa seran alguns oficials, però altres seran d'índole privada i en ells conservarà l'incògnit.

SOBRE EL VIATGE DE L'ALT COMISSARI

Madrid, 4, 4'15 tarda.

Diu «El Sol»:

«Per referències de bon origen se sap que el general Burguete vé a parlar al cap del Govern de la conveniència de realitzar abans de l'hivern l'operació militar damunt d'Alhucemas.

A judici del general, l'única manera de què la implantació del protectorat sigui eficaç, consisteix en sotmetre per la força a la cabila de Beniurriaguel, perquè, si no es dóna als moros la sensació de la nostra força, l'acció política resultarà estèril.

El nostre informant ens diu que si el general troba resistència en el Govern, potser que no torni al Marroc.

Per altra part es parla de la repatriació dels batallons de Saboya i Sicília.»

FIRMA DE GUERRA

El Rei ha firmat els següents decrets de Guerra:

Cridant al servei de les armes a 90.000 homes.

Disposant que el general de divisió en situació de primera reserva don Juli Molió Sanz, passi a la de segona reserva per haver complert l'edat reglamentària.

Idem que el general de brigada en situació de primera reserva, don Lluís Torrón Campuzano, passi a la de segona reserva per haver complert l'edat reglamentària.

Concedint la Creu de Sant Hermenegild als generals de brigada don Joan Jimeno Acosta i don Alfons Alcaina Rodríguez, i al general de brigada en situació de segona reserva, don Josep Ferrando Català.

Concedint medalles militars als grups de forces regulars indígenes de Tetuan i Larraix, i de la medalla jalifiana.

EL VIATGE D'EN CAMBO

València. — A posta de sol arribà el vapor «San Carlos», en el qual viatja el senyor Cambó.

Com ja no era hora d'entrada, el comandant de Marina estigué a bord i autoritzà que entrés el vaixell.

Diverses personalitats i entre elles el representant de la Transatlàntica, complimentaren el senyor Cambó.

UN DESFALC

Jérez. — Sembla que es complica l'assumpte del desfalc descobert a la secció de gir postal d'aquesta administració de Correus.

Ultra l'oficial detingut ahir, per ordre del jutjat, avui ha estat empresonat un altre oficial del cos recentment reingressat.

VIATGE DEL GENERAL BURGUETE

Tetuan. — A dos quarts d'onze del matí ha sortit el general Burguete, amb dos ajudants.

Ha embarcat a Ceuta, cap a Algecires, des d'on continuarà el viatge a Madrid.

EL CONVENI AMB ANGLATERRA

A les cinc de la tarda s'ha reunit a la Presidència la Comissió de Protecció a la Producció Nacional, per a estudiar el projecte de tractat amb Anglaterra.

A L'ENTRADA DEL CONSELL

Després de les quatre han quedat reunits els ministres en Consell, a la Presidència.

Ha dit el ministre de Gràcia i Justícia que era portador d'un Decret establint modificacions en la mutualitat notarial.

El senyor Bergamin s'ha limitat a dir que es proposava sotmetre a l'aprovació dels seus companys un expedient de crèdit destinat al al ministeri de Marina.

Ha arribat després el senyor Sànchez Guerra, anunciant que el Consell seria de bastanta duració perque despatxarien nombrosos expedients i es parlaria quelcom del Marroc.

Ha confirmat que demà arribaria l'Alt Comissari, general Burguete i immediatament celebraria durant el dia algunes conferències amb ell.

A la nit, en tren especial, que sortirà de Madrid a les dotze de la nit, marxarà el Rei a Salamanca, al qual acompanyarà el president del Consell, tornant a Madrid en automòbil el dia 8 des d'Alba de Tormes.

El general Burguete estarà uns dies a Madrid atenent a la curació de l'afecció estomacal que pateix, i quan torni el senyor Sànchez Guerra rependrà amb ell les entrevistes sobre els diversos aspectes del Marroc i particularment sobre les negociacions en curs per a la submissió d'Adb-el-Krim i la pròxima repatriació de noves forces.

SINISTRE MARITIM

Vigo. —En aigües de Muros, a unes tres milles de la costa ha estat abordat per un vapor pesquer, el nom del qual es desconeix, el vapor també pesquer «X número 2», de la matrícula de Cangas, que s'enfonsà ràpidament.

Els tripulants es tiraren al mar i lluitaren amb les ones fins que altres embarcacions pesqueres s'acostaren i pogueren recollir part dels naufregs, puix vuit d'ells moriren ofegats.

El patró del «X número 2» fou recollit en greu estat i en arribar al port de Muros morí.

Quasi tots els naufregs desapareguts eren naturals de Cangas.

Els armadors del «X número 2» porten perduts aquest any tres vaixells.

EL TEMPORAL

Ferrol.—El durissim temporal regnant arrastrà 14 embarcacions pesqueres, que estaven prop del Cap Prior, les quals han desaparegut.

EL SOBIRA EGIPCI

Cartagena. — En la present setmana s'espera l'arribada a aquest port d'un yatch, conduint al rei d'Egipte, que, en viatge de recreu, està visitant els ports del Mediterrani.

ELS FUTURS DEBATS

Madrid, 4, 6'15 tarda

Un significat parlamentari deia avui que els dos assumptes que més temps ocuparan l'atenció del Congrés seran l'expedient Picasso i el desfalc de Larraix; potser aquest més, perquè cada dia adquireix més gravetat l'esdevingut en aquella Comandància.

L'EXPEDIENT DE LES RESPONSABILITATS

La ponència de la Comissió parlamentària que estudia l'ex-pedient Picasso s'ha reunit aquesta tarda al domicili del senyor Alcalà Zamora. De la reunió es facilitarà una nota oficiosa.

CAMISERIA
Rodríguez i Ferrer
Boqueria, 36 i 38
Havent adquirit la casa del costat per a donar millor impuls al nostre negoci, mentre s'efectuen les obres venem a preus sumament reduïts

EL CARBO ANGLES

Una comissió de siderúrgics interessats en la importació de carbó anglès ha conferenciat avui amb el senyor Sànchez Guerra.

LA «GACETA»

Madrid, 4, 5'15 tarda.

La «Gaceta» publica:

Reial Decret disposant que la Direcció General del Tresor públic emeteixi, amb data 15 del corrent, obligacions del Tresor al portador de 500 i 5.000 pessetes cada una, al termini d'un any, per la suma de 500 milions de pessetes, amb interès a raó del 5 per cent anyal, pagaders als venciments de 15 de gener, 15 d'abril, 15 de juliol i 15 d'octubre de 1923.

Anunciant que el Diari del Govern de la República de Portugal publica una llei declarant subjectes a drets d'importació les màquines i motors que es mencionen.

Anunciant que el Govern luxemburguès ha dipositat l'acta de ratificació del conveni sanitari internacional, signat a París el 17 de gener de 1912.

Anunciant que els governs espanyol i noruec han convingut en posar provisionalment en vigor el conveni de comerç concertat recentment entre Espanya i Noruega.

FIRMA DE MARINA

Modificant el Reglament per a la constitució i funcionament de la Junta Consultiva de la Direcció general de Navegació i pesca.

Concedint l'empleu de contra-almirall de l'Armada honorari al capità de navili en situació de reserva don Miquel Ambulody.

Disposant que passi a la reserva el general de brigada d'artilleria de l'Armada don Elies Iriarte.

Proposta d'ascens a favor dels capitans de corbeta don Ramon Rodríguez, don Josep Maria Gómez i don Guillem Ferragut, i dels tinents de navili don Manuel Rodríguez i don Salvador Moreno.

Proposta de comandament de la província marítima del Ferrol a favor del capità de fragata don Josep Maria Franco.

Proposta d'ascens a favor del comptador de navili don Llorenç Prat.

ASSEMBLEA MAURINA

Madrid, 4, 8'30 nit.

La Joventut Maurina ha fet pública la següent convocatòria:

«Una tercera Assemblea maurina va a celebrar-se.

Els elemtns directius del partit no es podien sostraure al general trastocament en els valors que la postguerra crea, i en llur desenrotllament democràtic cridar tots els que lluiten per un nòble i elevat ideal perquè aportin l'escalf de llurs opinions.

No han desaparegut encara les causes que el motivaren, però, en canvi, n'han sorgit d'altres en el dissortat horitzó dels nostres dies. I són de tal mena, per referir-se a l'esfera internacional i econòmica i a ço que més ens lliga a l'essència del nostre propi ésser com a cos polític, que aquesta Joventut, en unànime concordància amb el Centre, la Mutualitat obrera i els Comitès de districte, va acordar convocar a una Assemblea a entitats del partit, per a tractar dels assumptes continguts en el qüestionari adjunt.

Sobrat ens semblaria recomanar la importància de l'esdevenidora reunió.

El món actual, amb totes les seves nuvolositats i interrogants, la natural repercusió que en el nostre país ha de tenir l'hora greu i solemne en què Europa s'atura, esmaperduda, davant del caos, l'ànsia de transformació política que aleteja al voltant del nostre propi partit, tot fa que esperem de vostès la cooperació més decidida, ja trametent treballs que realcin els temes cridats a tractar, ja per al nomenament d'una llúida representació de concurrents.

Un cop més rebin la reiteració de l'afecte dels seus correligionaris i amics. — Antoni Goicoechea, Jesús Marañón, etc., etc.»

LA SITUACIO A MEXIC

La Legació de Mèxic ha facilitat la següen nota:

«Amb referència al telegrama que publicà la premsa referent a l'aixecament de la guarnició militar de Ciutat Juàrez (Mèxic), la Legació de l'esmentada República, fa saber que es tracta d'un tumult d'indisciplina entre 125 soldats, que fou immediatament sufocat pel general Méndez, de tal faisó que el mateix matí restà restablerta la tranquil·litat en la població i no arribaren a interrompre's els serveis públics ni la vida acostumada.»

ELS COTXERS

Segons sembla, ahir discutiren violentament dos cotxers amb un guarda de Seguretat.

Els cotxers diuen que aquest els maltractà, i per això acordaren declarar-se en vaga els cotxers de punt.

Però no s'hi han declarat. Aquest matí, amb tot, dos cotxers han anat a l'estació del Migdia, per a coaccionar a llurs companys, essent detinguts.

EL CONSELL DE MINISTRES

Madrid, 4, 9'15 nit.

A un quart de nou ha acabat el Consell de ministres, facilitant-se després la següent nota oficiosa:

«En començar el Consell, el ministre d'Estat ha fet un sobri però complet resum dels diversos afers de caràcter internacional tramitats pel ministeri del seu càrrec durant l'estiu darrer, detenint-se singularmenet en el satisfactori resultat assolit per Espanya en la darrera votació efectuada en el Consell de la Societat de Nacions.

S'ha acordat acceptar la invitació del Govern francès per a assistir a París, a una conferència de delegats de països productors de vi, i ha estudiat la defensa dels interessos vinícoles compromesos pel règim de prohibició i propagandes prohibicionistes.

S'ha acordat, sens perjudici d'altres cooperacions, designar el senyor Burgos Mazo perquè ostenti la representació del Govern a la Festa de la Raça, amb la qual es commemora a Huelva el descobriment d'Amèrica.

El ministre de Gràcia i Justícia ha donat compte del projecte de Decret, que ha estat aprovat, modificant, en profit de la mutualihtat notarial, els articles a ella referents del Reglament provisional del Notariat.

Ha acabat el Consell donant notícia el president dels darrers telegrames rebuts de la nostra zona de protectorat, els quals segueixen essent satisfactoris.

S'han despatxat els següents expedients:

Presidència. — Autorització per a executar per administració obres a l'edifici de la Presidència.

Guerra. — Dos expedients d'alliberament condicional i un altre d'adquisició de material.

Finances. — Dos expedients: Un d'ampliació de crèdits per a adquisició de carbó per a la Marina, i un altre d'aplicació de remanents per a l'habilitació de bases navals.

Instrucció pública. — Diversos expedients de tràmit.

Foment. — Crèdit per a sondeix de sals potàsiques a Puigreig, i altres de subhasta de ponts.

Marina. — Projecte de Decret referent a la forma de dotar el servei de personal d'aeronàutica.

Expedient relatiu a la construcció de sis submarins tipus C.»

LA PONENCIA DE RESPONSABILITATS

La reunió de la Ponència parlamentària de les responsabilitats, composta, com se sap, pels senyors Alcalà Zamora, Armiñán (don L.), Sala (don A.), Alvarez Alranz i Marín Lázaro, ha començat després de dos quarts de cinc.

Un xic abans que la reunió comencés, els periodistes han parlat amb el senyor Alcalà Zamora.

S'ha mostrat molt reservat, per haver-ho promès així tots els membres de la Comissió.

El treball encomanat al senyor Alcalà Zamora, consisteix en un examen dels fets i exemplaritat que es dedueix de la catàstrofe.

Doncs bé; el president de la ponència ha arribat en la realització de la seva comesa, a l'extrem d'haver-se allunyat de Madrid per a portar-la a cap amb tota llibertat i amb la més gran reserva, havent fet personalment l'apuntament, i sense haver dictat res a taquígrafs ni a mecanògrafs. Tota la tasca que ha realitzat, és completament seva. D'aquesta manera ha cregut respondre fidelment a un compromís que a ell l'obliga, més que a

qualsevol altre individu de la ponència, respectar-lo.

La tasca que tenia encomanada, està ultimada.

Ignorava el senyor Alcalà Zamora l'estat en què portarien els altres individus de la ponència els treballs de què respectivament estaven encarregats.

No sabia tampoc ço que a la reunió d'aquesta tarda es podria avençar, i ni si s'acordaria donar cap nota oficiosa.

L'única impressió personal que ha donat, és la de què hi hauria dictamen de la Comissió en son dia, i sobretot donava la seguretat que de ponència n'hi hauria molt aviat.

Preguntats després els senyors Arminán i Sala, han contestat que la tasca encomanada a aquests dos diputats, és un judici relatiu a les responsabilitats dels governs en el desastre d'Annual. Ho portaven completament ultimat, a base de ponència.

Els senyors Alvarez Arranz i Marín Lázaro, foren encarregats d'un treball que es refereix a l'actuació dels tribunals militars com a conseqüència dels sumaris i causes instruïdes.

En relació amb aquest assumpte, s'assegurava aquesta nit que els elements de la concentració adoptarien una norma de conducta coincident amb el criteri del senyor Alcalà Zamora, amb la qual cosa es donaria una força molt gran a la ponència que ha redactat.

S'afegia que si en la reunió que en son dia tingui la Comissió, no s'acceptés com a dictamen la ponència, no seria estrany que es mantingués com a vot particular.

La reunió de la ponència de l'expedient Picasso, ha durat fins a dos quarts de vuit de la nit.

Preguntat després el senyor Alcalà Zamora sobre la deliberació mantinguda, ha dit que havien romàs les tres hores i mitja mantenint un ample canvi d'impressions.

No ha rebut totes les dades que s'havien demanat respecte dels processaments, però, malgrat això, havia avençat molt en el seu treball, sobretot en aquells extrems que eren objecte de ponència.

Malgrat la dilació que imposa la manca d'aquelles dades, creu el senyor Alcalà Zamora que la ponència terminarà la seva tasca dins del termini que s'havia anunciat. A mesura que es vagin rebent aquestes dades demanades, se celebraran reunions parcials successives.

No ha volgut el senyor Alcalà Zamora dir res en concret del resultat d'aquesta reunió, primerament perquè no hi havia acord, i després perquè de res valdria ço que elle resolessin el després ho han de sotmetre als 21 individus restants de la Comissió en ple.

LA CONCENTRACIO LLIBERAL

Madrid, 4, 10'30 nit

Preguntat el senyor Alvarez per alguns periodistes sobre la seva opinió sobre l'esdevenidor de la coalició liberal, ha dit que cada vegada hi estava més compenetrat, però que no sentia impaciències: que creia que el poder no estava per a ella tan pròxim com alguns creuen, la qual cosa no és un obstacle per a la bona marxa del propagandisme, sinó tot el contrari.

D'UN ROBATORI

A don Santiago Ramon i Cajal, li van robar fa uns quants dies diversos llibres de text.

Avui la policia ha detingut el porter de la casa on viu el savi històleg, el qual s'ha declarat autor del robatori.

També ha estat detingut l'amo d'una botiga de compra-venda, establerta al carrer de Jacometrezo, on el porter havia venut el llibres robats.

NOTA BURSATIL

L'anunci oficial de l'emissió d'Obligacions del Tresor ha produït baixa important del Deute regulador, la partida del qual cedeix un enter just i tanca a 70'30. Els Tresors també es cotitzen depreciadament.

En valors industrials i bancaris domina la calma, i només mereixen esment els Tabacs, que recuperen tres enters i mig.

La moneda estrangera, irregular. Els francs pugen 30 cèntims, les lliures, dos; les lires, 55, i els escuts portuguesos, 3 i mig. Al contrari, els francs suïssos en baixen cinc; els belgues, deu; els marcs, als marcs, altres deu, i els dòlars, mig.

PRESA DE POSSESSIO

Aquesta tarda ha pres possessió del càrrec el nou director de Comunicacions. Li ha donat possessió el director sortint, senyor Silvela, qui ha fet la presentació del senyor Viguri al personal, i ha pronunciat un discurs, en el qual, després d'elogiar al seu successor, ha dit que no se n'anava d'aquest càrrec ni destituït ni fracassat, contra el que alguns diaris han dit, sinó que se'n va perquè no podia acceptar la responsabilitat de fets i procediments que no es deuen a la seva iniciativa.

Li ha contestat el senyor Rodríguez de Viguri amb un altre discurs laudatori, i el senyor Silvela ha sortit del local, acompanyat dels funcionaris de Correus i Telègrafs, que l'han aplaudit.

L'AUTONOMIA UNIVERSITARIA

Amb motiu de la inauguració del Curs acadèmic a les Universitats espanyoles, «Diario Universal» s'ocupa de l'autonomia universitària, i diu que el partit liberal sempre n'ha estat decidit partidari.

No està conforme, no obstant, amb les manifestacions fetes pels catedràtics i estudiants granadins, per no semblar partidaris, no de l'autonomia, sinó de l'aparièncía d'autonomia creada pel senyor Silió.

«L'autonomia és i serà un ideal de les Universitats. No havien, no obstant, aquestes concretat llur ideal com pot fàcilment veure's fent un examen comparatiu dels Estatuts elevats per diverses Universitats.

La manca d'arrelament de l'autonomia universitària es deu a la precipitació amb què la implantà el senyor Silió.

Essent la missió de l'autonomia modificar l'ensenyament, hauria d'haver-se-la voltat de tota mena de garanties, impedint que pogués esser suprimida inopinadament com ho ha fet el senyor Montejo.

L'autonomia ha d'esser total, mai limitada per condicions econòmiques capaces d'invalidar-la.

Essent, com és, el senyor Montejo catedràtic, és de presumir que si la va suprimir fou per a evitar majors danys.

Bo és, doncs, que defensem l'autonomia, però convé distingir entre autonomia i autonomia. Convé defensar la bona, que no és precisament la implantada pel senyor Silió.

LA MATRICULA A L'ESCOLA D'ARQUITECTURA

La «Gaceta» ha publicat la següent Reial ordre:

«Dirigides el Ministeri d'Instrucció Pública algunes peticions dels alumnes de l'Escola d'Arquitectura, de Barcelona, en solicitud d'aquells als quals els falti per aprovar una assignatura de les completives de curs, se'ls consenti matricular-se d'ella més de totes les que constitueixen el curs següent;

S. M. el Rei (q. D. g.), de conformitat amb el disposat a la R. O. de 8 d'abril de 1915, fonamentada en els decrets-lleis de 21 d'octubre de 1860 i 29 de juliol de 1874, en els quals es reconeix la forma més extensiva i amplia de portar a cap els estudis, ha tingut a bé disposar que s'accedeixi al sol·licitat, i què, per tant, tots els expedients o instàncies individuals pendents de resolució a les Escoles d'Arquitectura que depenen del Ministeri d'Instrucció, i a tal objecte es dirigeixin, siguin resoltes de conformitat a les anteriors disposicions.»

«LA EPOCA»

«La Epoca» es plany que quan el Govern està negociant un tractat de comerç, s'entauli una lluita entre les conveniències espanyoles contraposades.

La cosa, en el que es refereix al tractat amb Anglaterra, és més lamentable quan no té motiu real per a produir-se semblant discòrdia. Ni els exportadors espanyols de fruites guanyen res amb el tractat que ja no tinguin, puix no s'aconsegueix cap rebaixa de drets, ni els productors espanyols de hulla es poden negar, ni s'han negat mai que s'importi a Espanya la necessària per a cobrir les deficiències de la producció en relació amb el consum del país.

Quin motiu hi ha, doncs, raonable per a aquestes lluites tan rènyides?

No seria molt més profitós, en comptes d'aquestes batalles en profit d'un tercer, una intel·ligència cordial entre interessos espanyols?

Per batalles d'aquesta índole, en negociar-se el tractat amb Suïssa hagué de reduir més de 500 partides de l'aranzel. A això obligaren els vinicultors o exportadors de vins, amb llurs exigències, en profit de Suïssa, que veié defensats els seus interessos per una forta corrent d'opinió espanyola.

El mateix succeí en tractar amb França.

És a dir; que quan hem arribat als pactes amb Anglaterra ja estava compromesa la quasi totalitat del nostre aranzel. De manera que no quedava concessió important a fer a la Gran Bretanya, el suprem mercat de la nostra horta, perquè no passés automàticament a França, amb els seus preus de cost ajudats per la seva moneda depreciada, o a Suïssa, tan oberta a Alemanya.

Heu's aquí el que s'aconsegueix amb aldarulls d'opinió en aquests assumptes a ventilar amb altres països.

La festa de Sant Francesc

Ahir es va celebrar la festa de Sant Francesc en molts temples barcelonins. El pobriso d'Assis té, entre els catalans prou devots perquè en tots els indrets on es facin festes en honor seu, es vegin concorregudes. I així ha succeït. Sobretot a Pompeia, la festa ha revestit gran solemnitat, assistint-hi una multitud de fidels. Hi hagué de bon matí missa de comunió general amb plàtica, que digué el P. Rupert Maria de Manresa, i més tard, ofici solemne amb l'assistència del Capítol de Cavallers del Sant Sepulcre. Ha oficiat el rector de Jesús, i ha predicat el P. Segui, escolapi, cantant-se una missa del mestre Giner i en l'ofertori, un motet del mestre Català.

Acabat l'ofici es va cantar el bellíssim himne d'En Pujol, «Qui per trà, qui per germà».

A la tarda va cantar-se el Sant Rosari; va predicar el P. Sebastià d'Olot, i la Comunitat caputxina ha celebrat amb tota solemnitat la cerimònia litúrgica del Trànsit del Seràfic P. Sant Francesc; s'ha fet exposició de Nostramo i s'ha donat a besar la relíquia del Sant als fidels.

El senyor bisbe, doctor Guillamet, assistí a la funció religiosa de la tarda.

El temple es veié curull de fidels.

Fou felicitat el mestre Català per la bellesa de la interpretació de la part musical.

La festa ha estat també molt espléndida al temple de Sarrià, i en el dels Menorets de l'Ajuda.

D'espectacles

GOYA

La companyia dramàtica, dirigida pel primer actor senyor Morano, que actua al Goya, va posar en escena, a la vetlla d'ahir, dimarts, el conegut drama d'En López Pinillos «El caudal de los hijos».

Existia un determinat interès en conèixer la tasca del senyor Morano, encarnant el paper de protagonista de l'esmentada obra, el convencionalisme de la qual no li lleva pas que sigui una de les preferides del públic entre les del repertori castellà modern.

El senyor Morano, ben compenetrat de la psicologia del personatge, féu gala d'una sobrietat de bon gust i de saber trobar matisos de dicció i d'expressió molt justos i oportuns.

En honor seu hagué d'aixecar-se la cortina repetides vegades al final de cada acte. Amb ell compartiren els aplaudiments els altres intèrprets, els quals, sense passar de discrets, però ajustant-se a la disciplina imposada pel director, treuen conjunts arrodonits i emocionants.

P. B.

De tornada d'Amèrica, on durant alguns anys ha actuat, es troba a la nostra ciutat el barítono senyor Ortiz de Zarate.

L'empresa del Teatre Nou ha contractat a l'admirable cantant, el qual, per compromisos anteriors, no podrà actuar a Barcelona sinó un curt nombre de representacions. El debut d'Ortiz de Zarate tindrà lloc el divendres, a les deu de la nit, amb «El conde de Luxemburgo», obra en la qual el debutant cantarà la «Romança del guant».

SALÓ de la MODA

Durant els dies 6 al 11 d'octubre pròxim LA GOLONDRINA (Ronda Sant Antoni, 41), fàbrica de brodats i puntes fines, exhibirà en el dit Saló les darreres grans novetats per a la confecció de roba blanca.

Amb el fi de poder fer-se perfecte càrrec de l'efecte dels nostres brodats i puntes fines, s'ha encarregat la confecció d'alguns models (camises, calces, combinacions), a diverses cases de París, que resulten ésser d'un refinat gust.

Una vegada acabat el certamen, es remetran catàlegs als nostres clients i a totes les persones que l'hagin sol·licitat.

Folletó de LA VEU DE CATALUNYA
7 6 OCTUBRE 1922

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

salvar-lo amb dos o tres cops atrevits. —

En Gil, de primer, arrufà el nas; després, brillant-li els ulls de satisfacció:

—No obstant, quan jo m'he retirat, encara tenien prou pit.

—Era un engany. Venedors i compradors eren mussols de la mateixa casa. El Banc Català és a terra; no en dubtis. Tu li has dat el cop mortal. En fi, no en parlem més i anem a lo nostre. A tu, dos mil duros no et faran falta. En canvi, salves amb ells l'honra del meu fill. Ja sé que aquest va fer mal desobeint-te quan tu el desaconsellaves d'entrar al Banc Català, que ja veies dirigit per mala gent. La teva previsió demostra que coneixes bé la plaça de Barcelona. La desobediència del meu fill ja la plorem prou a casa. L'Eladi creia que qui anava errat erets tu; pensava que et movia alguna rivalitat de tantes com en corren per *Bolsa*.

—Rivalitat meva? No sabeu que jo no jugo?... El que jo avui he fet, ja t'ho puc dir: era per encàrrec d'altres. A aquella gent se'ls havia d'arrencar la careta.

—Bé —continuà En Jordi, —el cas és que el meu fill, amb el noble afany d'ajudar els seus pares, es llançà a treballar per a qui no ho mereixia. Es veritat que ell té títol, que ell està collegiat i tu no. Però el Català li ha distret els clients; és molt jove, no té representació i passa les penalitats de tots els principiants. El teu nom, en canvi, ha crescut molt; el personal que tens no et basta; jo sé que et mates treballant; l'Eladi és un bon minyó; t'estima; tu el faries home, i ens portaries la tranquil·litat a casa, arrencant-lo de les mans d'aventurers. Ja sé que demano massa. Són dos favors els que et demano, no un. Però..... portem la mateixa sang, em sembla que algun cop t'he dat proves d'estimació, tu estàs en bon camí..... tens..... un gran cor..... i..... —

En Jordi no pogué continuar: tenia els ulls negats de llàgrimes. Però En Gil ja feia estona que no l'escoltava sinó aparentment. Prou havia vist on aniria a parar aquell home, i ara ell pensava en la glòria que havia de reportar-li a *Bolsa* el triomf obtingut contra el Banc Català, del qual fou acèrrim adversari ja el dia de sa fundació. Pensava en el que significava aquell dia la darrera petició d'En Jordi, dintre l'ordre misteriós dels fets providencials. No era per ventura un crit més de la sort, obstinada en despertar-lo? Perquè la veritat és que per a envestir alguna de les empreses grosses que li duien bo i amanides, ell necessitava, no sols més personal, sinó un home de tota sa confiança, interessat en vetllar per la casa, actiu, intel·ligent capaç de suplir-lo. I l'Eladi era d'aquesta fusta. Nebot seu, portava a casa el lligam de la sang, que ell reforçaria d'aquell moment ençà barrejant-hi els interessos. De son cap i activitat no havia de dubtar-ne. Ell l'havia vist treballar, i sabia quants punts calçava. L'Eladi tenia el temperament d'un home de negoci: activitat, cop d'ull, bon sentit, bon tracte, ordre, puntualitat i audàcia. Si li mancava una dosi de prudència, ell l'hi infiltraria a poc a poc.

—Bé, home, no et commoguis. Tot això està arreglat. Tu ho has dit: un dels goigs més grans que tinc és servir a la família. Jo, com tu, he anat errant i solitari per aquelxos mons de Déu, i sé quant trist és. Avui per avui no en tinc prou amb els de casa; vull veure-us tots al meu costat, units i estimant-vos i pensant que jo desitjo ser el pare de tots. Jovenot, vaig tenir moments d'oblit per als meus pobres pares, i me n'he penedit sempre. Però al mig del desert que trepitjava, un àngel custodi seguia els meus passos. Quan els peus se m'enfonsaven al llot de les llacunes, ell me'n treia; quan la flaquesa em feia cloure els genolls, ell m'aixecava amb sos braços, em confortava i em dipositava en el llit tou de l'esperança i de la fe. Aquell àngel custodi, tu ho saps, va ser el senyor oncle, mossèn Pere, a qui ho dec tot: esposa, fortuna, honra. Jo duc al cor gravada sa imatge; m'he proposat ésser son successor de pau, d'amor i tendresa dintre la família. Deixeu-m'ho ser, que jo tindré molts defectes, Jordi; però tinc qualitats que m'envaneixen. Sóc amant de la família; sóc honrat; tinc aquí, al cor, com en un sagrari, la imatge del meu àngel custodi, i guardo en la memòria sos exemples per a imitar-los. Sens ell, jo no fóra res. No hi ha home sens home. Jo no seré l'àngel custodi, perquè em manquen virtuts i l'Eladi té el seu pare; però seré l'home que cal al teu fill per a ésser home. Que vingui demà; jo li obro les portes, no de casa, que les té obertes; les del despatx. I quant als diners..... —

L'orador s'aixecà tan alt com era, els ulls inflats pel calor de la improvisació, la cabellera estarrufada pels moviments de cap amb què perorava, i amb mà tremolosa obrí la caixa de ferro, en tragué dos mil dúros en bitllets i afegí:

—Aquí els tens. —

No menys tremolós els arreplegà En Jordi; però refet al moment, amb veu sencera i dolça, demana paper per estendre un pagaré.

—Fuig d'aquí! —féu En Gil Foix, dant-li un copet a l'espatlla. —Aquests són contes de l'Eladi i jo. Demà tindrà un conte corrent obert en aquests llibres. No vull humiliacions per a ningú. Jo el posaré en condicions per a rescabalar-se. Ell que les aprofiti i faci més, que faci la sort dels seus pares. —

En Jordi insinuà l'acció de besar-li la mà.

—No en parlem més, —saltà l'altre. —Coratge, home; tots plegats portarem la nau a port. Anem, anem al menjador, que ja deu ser hora de sopar. —

En Jordi s'eixugà els ulls, es ficà els bitllets a l'infern del pardessús, s'encasquetà altra volta aquell barret ple de trencs i començà a guanyar la porta, mentre En Gilet, abaixant el llum, exclamava entre dents i ple d'emoció: *Alea jacta est*; avui, vint de novembre.

Ja esperava al menjador la família: la Catarina en un recó amb l'Eudalet a la falda fent-li fer

Arri, arri, cavallet,
que anirem a Sant Benet;

la Delfineta, adreçant les estovalles i els coberts que havia deixat torts la criada en parar la taula.

El parament del menjador era tan pobre i menestral com el despatx que aquells dos homens acabaven de deixar. Una senzilla llira de gas il·luminava aquelles parets pintades d'un color torrat amb descrostonaments a l'alçada de les cadires. Aquestes eren de caoba i pallla, ja ennegrides per l'ús i no passaven de vuit. Quatre n'hi havia a l'entorn de la taula, que era rodona i estava al mig, davant per davant de l'armari de la pisa: un armari ben proveït, bé que de peces de poc preu i de bastant mal gust. El parament de la taula brillava, no obstant, net i polit, sota la llira del gas, que destriava sa llum en

El Ferrocarril transpirenenc de Ripoll a Puigcerdà

Inauguració oficial de La Molina a Puigcerdà

INAUGURACIO OFICIAL DE LA MOLINA A PUIGCERDA

El ferrocarril de Ripoll a Puigcerdà ha estat sempre una aspiració general de les poblacions de les comarques del Ripollès i de la Cerdanya per a sortir de l'isolament de la incomunicació en què la Naturalesa les tenia, en mig d'aquelles gegantines muntanyes pirenenques i els seus poderosos estreps del Cadí, Coma Armada i Taga.

En projectar-se la construcció del ferrocarril de les mines de carbó de Sant Joan de les Abadesses, el patrici En Fèlix Macià i Bonaplata, llençà la idea de conveniència de projectar-lo i construir-lo; després, un altre patrici, En Josep Pont i Constans formulà un projecte de via estreta, que cridà l'atenció de l'home d'Estat francès, En Delcassé, l'aprofità per a allargar el ferrocarril de son país natal (Ariége), enllaçant Vix-les-Thermes amb Puigcerdà, i amb sa poderosa influència i activitat li imposà el caràcter de ferrocarril internacional amb via ample normal.

Ja imposat així el diputat pel districte, N'Eusebi Bertrand i Serra, des del moment d'ésser elegit per primera vegada en les eleccions de Solidaritat Catalana, el posà com un dels tres punts capitals del seu programa electoral (el ferrocarril de Puigcerdà; el pont de les Abadesses i la carretera de Camprodón al cim del Pireneu, per a comunicar-se amb la comarca del Conflent), i durant aquests 15 anys ha estat l'objecte constant de ses gestions per a portar-lo a estat de realitat, i en aquesta patriòtica tasca es va veure poderosa i eficaçment secundat pel nostre gran home d'Estat, En Francesc Cambó, des del ministeri de Foment, que, saltant per damunt de tots els inconvenients, de totes maneres imposà la inauguració de la secció de Ripoll a Ribes, i, com es recordarà, el poble de Ribes el rebé triomfalment i li tributà la més gran ovació que hem presenciat, quan a la festa de la inauguració, a la Casa Consistorial de Ribes, va dir que en aquell moment acabava d'arribar de Madrid, on hi havia aconseguit que fos consignada definitivament en pressupost la quantitat de 17 milions de pessetes per a poder seguir i acabar la construcció de la via fins a Puigcerdà.

Cal recordar aquests antecedents, perquè hi ha qui fa l'acció desagraïda de callar-los, perquè siguin oblidats, en la gran obra patriòtica que s'està realitzant en aquelles comarques pirenenques. Després de l'intelligent direcció i acció i grandiosa bona voluntat dels tècnics (com és natural), l'obra es deu a la iniciació d'En Macià i Bonaplata, a la fundació del projecte d'En Josep Pont i Constants, i a la intervenció d'En Delcassé, a la constant perseverança del diputat del districte, N'Eusebi Bertrand i Serra, i a la decidida intervenció d'En Cambó, des del ministeri de Foment, donant tots els recursos, totes les autoritzacions necessàries al personal tècnic perquè pogués realitzar-ho amb el màximum d'activitat; perquè pogués complir-se el repte, que en l'àpat de l'Hotel Muntagut (quan la inauguració de Ripoll a Ribes), va fer al diputat francès dels Pireneus Orientals, Manuel Brousse, dient-li que en la construcció d'aquest ferrocarril transpirenenc seríem nosaltres els que primer el faríem arribar a la frontera, i mercès a l'acció combinada de tots aquests esforços, la promesa d'En Cambó ha estat una realitat, nosaltres ja hem portat la locomotora per damunt de rails a Puigcerdà, i allà als roquissars de Puigmoreus i de la Tour de Carol ,encara retrunyen les barrinades dels francesos que lluiten bravament amb les muntanyes per a obrir la via que potser encara trigarà un any i mig o potser dos en arribar a la Tour o a Enveig, poblets de la marca franco-hispana.

Les impaciències, les necessitats de comunicació d'aquelles poblacions, han fet que aquesta via s'hagi inaugurat i donat al servei, tantost estava lleeta una secció: primer, la de Ripoll a Ribes; després, la de Ribes a La Molina, i ara, darrerament el passat dimarts, dia 3 d'octubre de 1922, la de La Molina a Puigcerdà.

En cada un d'aquests actes, el poble hi ha pres una gran part, posant-hi tot l'entusiasme, tota la joia que els produïa la realització d'aquest somni que, malgrat l'esperar-lo amb tant de dalit, mai creien poder-lo veure realitzat. Les mostres d'alegria d'aquells bons muntanyesos han estat cosa inusitada, en alguns punts s'acostaven a la locomotora i la tocaven amb fruició ,i fins la besaven. Consideren el ferrocarril com l'orgue de redempció material del país.

LA FESTA INAUGURAL

El dilluns al vespre s'aplegaren a Ripoll la major part de les representacions oficials. El dimarts, de bon matí estava llest, a l'estació de Ripoll el material mòvil: la màquina exploradora (la que havia de precedir al tren), tota ella ornamentada amb garlandes de verdor, amb banderes espanyoles, catalanes i franceses, i un gran escut de Catalunya al pit de la locomotora. Després, amb sorpresa, vàrem assabentar-nos que s'havien fet retirar les banderes catalanes i franceses. Els que se n'assabentaren sentiren una greu molèstia per aquesta mostra de desconsideració a les coses de Catalunya.

Hi havia després el tren oficial, la locomotora del qual anava fastuosament coberta amb draperia i banderes espanyoles, i alguna de catalana i francesa, i engarlanada de verdor. Al pit de la locomotora hi anava l'escut d'Espanya.

Tantost arribat el tren de Barcelona, a dos quarts d'onze del matí, sortí el tren oficial, portant les representacions invitades per l'alcalde de Puigcerdà.

ELS INVITATS

El diputat a Corts pel districte, N'Eusebi Bertrand i Serra, i el seu secretari, don Josep Caseadó; el general Madrid i els seus ajudants, representant al capità general; el governador civil de Girona, En Francesc Marcó, el seu fill i el secretari, En Joaquim Oviedo; el president de l'Audiència de Girona, En Felip Rey; el governador militar de Girona, i els ajudants, i els regidors de Barcelona, En Joaquim Degollada i En Joan Palau, amb dos macers i l'auxiliar de cerimonial, senyor Aguilar; l'alcalde de Girona, senyor Coll; l'alcalde de Ripoll, En Ramon Prat, els regidors En Nicolau Portabella, En Josep Ferrer i En Baltasar Auguet; l'alcalde de Campdevànol, en Damàs Casanova i els regidors Gorris i Peix, i el secretari, En Candi Closa; l'inspector de sanitat, En Marian Saiz; el comandant cap del Sometent, N'Oliver; el cap del Sometent del partit de Puigcerdà, el veterà En Bernat Sardà el jutge de Puigcerdà, En Pere Bilbao.

El personal tècnic de la construcció de la via: l'enginyer cap, En Josep M. Fuster; el cap de l'explotació, En Telm Lacasa, i l'enginyer En Francesc Cascales.

La representació del Foment del Treball Nacional de Barcelona, En Domènec Sert, president; En Josep de Quadras i el secretari En Graells; el tinent de la guàrdia civil de Ripoll, senyor Cordon; En Sufier, banquer del ferrocarril transpienenc, per delegació del Banc d'Espanya; el senyor Arderiu, de l'agència Arderiu Pallarols i Companyia, de Ripoll; el metge del ferrocarril, N'Antoni Serrats; el senyor Bayés, de Vich, i la representació de la premsa de Barcelona.

A CAMPDEVANOL

Es la primera estació. Hi havia una gran gentada que aplaudí el pas del tren. Després de passar tres foradades el tren anà seguint la pintoresca conca del riu Freser; passà per dins de la cova del comte l'Arnau de la llegenda, arribà i s'aturà davant de l'Hotel Muntagut, i per dessota d'aquelles arbredes i pel costat de cascades i per dins de set foradades, arribà a la vila de Ribes.

També hi havia una gran gernació. Pujaren al tren el regidor En Emili Doste i el jutge municipal, En Jaume Doste.

Deixant la conca del riu Freser, el tren entrà a la del riu afluent, el Rigart, que baixa de la collada de Toses. Després de passar per dins de deu foradades, les dimensions de les quals varien de 50 a 227 metres, es travessa de la vora dreta a l'esquerra del Rigart, passant (com és natural), per damunt d'un pont, i amb una pendent o desnivell de 0'326, passem, sense aturar-nos, per davant de Planoles i entafurant-nos en nou foradades més i pujant amb 0'342 i 0'381 de desnivell, passem pel davant del poblet de Planells, on hi ha, entre els quilòmetres 27 i 28, una notable curiositat en la construcció de la via: una

FORADADA CIRCULAR I ASCENDENT

El tren entra a la foradada i, per dins de la muntanya, va fent un cercle, però va pujant amb un desenrotllament de 1.021 metres, i surt, a la llum, 40 metres més alt, damunt de la boca d'entrada que s'albira dessota mateix.

Passa tres foradades més i arriba a Toses, un altre poblet rònec, de cases entasconades a la muntanya,, amb les parets fumades, amb els pobladors que miren encuriosits el pas del tren. Allí s'atura.

Els expedicionaris baixen del tren, per a visitar el campament de treball que estatjava l'exèrcit d'obrers que foradà aquella imponent muntanya, per dessota la llarga i alterosa serralada de la collada de Toses. Amb 30 quilòmetres de via hem pujat des de Ripoll que està a 681 metres d'alçada, fins a Toses, que és a 1.408 metres d'alçada.

Es va visitar l'entrada de la foradada superba obra d'enginyeria feta tota ella formant una gegantina canonada de ciment armat.

UNA CONVERSA INTERESSANT

El cap dels enginyers, senyor Fuster, anava donant detalls dels treballs de construcció i un de l'auditori va doldre's de què no s'hagués preparat per a fer-hi doble via. El senyor Fuster contestà que passarien molts anys abans de presentar-se tal necessitat, i fins en dubtava que mai es presentés, perquè era opinió seva del què aquell ferrocarril no seria de gran tràfec, per quan els altíssims desnivells que s'han de salvar a Toses pel nostre costat i a Puigmorens pel costat de França, dificultarien i encaririen la tracció, i seria més beneficiós per al comerç aprofitar les vies planes, gairebé orítzontals, de Cervera-Portbou i d'Hendaya-Irún.

Aquest ferrocarril és un homenatge a la Cerdanya, és una satisfacció a les necessitats de la comarca ceretana i seria un dispendi fer doble via en aquest ferrocarril, quan gairebé cap altra d'Espanya la té. Cal tenir en compte — deia — que l'Estat no disposa d'un erari prou poderós per a atendre a tals despeses.

Aleshores, el president del Foment, senyor Sert, davant del delegat del capità general i altres militars i autoritats allí presents, li contestà molt oportunament i patriòticament:

—Amb la meitat del pressupost que es gasta al Marroc en tindria prou per a fer totes aquestes millores, que serien més reproductives a l'economia nacional.

Frases que foren molt celebrades per alguns, perquè, malgrat la significació política del senyor Sert, donà aquesta nota de sentit comú.

LA FORADADA DE TOSES

Es va pujar al tren i s'entrà a la magna foradada que té 3.850 metres de llargada. En els dos primers quilòmetres puja amb una pendent de 0'03 i el tercer amb la de 0'006. Cal tancar les finestretes dels vagons perquè no s'omplin de fum. Quan l'electrificació de línia sigui un fet, aquest inconvenient ja no hi serà. El pas del tren per dins de la foradada dura 10 minuts. Al final, quan ja s'ha acabat la muntanya, segueix el canó de ciment armat, la trompa, que en diuen tècnicament, per a davallar i fugir de la regió de les grans allaus de neus que baixen dels cims de la muntanya i que arribarien a segar la via.

EN PLENA CERDANYA

Per fi, el tren surt de la canonada gegantina i fa un estrident xiulet, com d'admiració a aquella esplèndida natura. Al damunt la gran serralada de Toses, a l'esquerra el super núm de muntanyes de l'alterosa Tossa d'Alp, allà al fons La Molina, i més enllà l'horitzó s'escampa per la gemada i ample conca de la Cerdanya. Dessota, la pintoresca barrancada de Carboneres, que baixa les aigües cap al riu d'Alp, el qual les tramet al Segre. Allí entre boscos i prats de pasturatge hi veiem ramats de vaques que aixequen el cap quan senten el tren, i desdenyosamnt s'acoten i tornen a pasturar. Una pagesa i una petita nena són les úniques persones que, embadalides, encisades, van seguint amb la vista la marxa del comboi.

A LA MOLINA

Molta gent a l'estació que vol pujar al tren, i se'ls indica que podran fer-ho en el tren correu, que segueix al tren oficial.

La Cerdanya va obrint-se esplendorosament a la vista nostra.

El tren va davallant amb un desnivell del 0'0383, i després de passar per dessota cinc foradades, arriba a

ALP

L'estació encara es construeix, però estava plena de tota la població d'aquella encontrada, que cridava i aplaudia. Cinc humils músics toquen esgarrapadament la «Marxa Reial» L'alcalde, En Francesc Ravetllat, i els regidors Eusebi Seguí, Josep Cunilles, Salvador Giralt i Antoni Cubes, pugen al tren a saludar les autoritats i a invitar-les a beure una copa de xampany.

Després, la resta del xampany se'l van beure joiosament aquelles noies i joves muntanyesos, i tot el poble. Un dia és un dia... el xampany anava a dojo.

Segueix el tren baixant amb un desnivell de 0'027, cap a la plana de Cerdanya, que en mig i dalt d'un turó s'hi albira la vila de Puigcerdà, voltada de prades, d'herbei i vorades de verns i alberes, amb ombrosos poblets, i voltada per les gegantines serralades del Cadí, la d'Andorra, encara coberta de neu al cim, la del Puigmoreus i Carlit al fons, endevinant-hi l'Hotel de Font-Romeu, i més ençà la serralada de Toses, que s'enlaira fins al gegant Puigmal. Es una visió superba i d'una grandiositat i serenor corprenedora. Arribem a l'estació de

CAIXANS

Tot el poble aplegat aplaudint i victorejant. El senyor rector, abillat de sobrepellís i estola, i seguit per la creu, i les banderes de domàs vermell blanc i vert, avenant-se als esdeveniments, beneeix, amb tot el cerimonial litúrgic el tren.

També hi havia preparada una «orgiaca xampanyada». L'alcalde, Joan Vaqué, puja al tren a saludar i a invitar les autoritats, i aquestes, agraint-ho, ho renuncien. Però el pare de l'alcalde, el jutge municipal, En Pere Vaqué (el Pere de can Junoy de Caixans com li diu tothom), s'enfada perquè no accepten, i aquestes, com és natural, davallen del tren i beuen una altra copa de xampany.

Es una personalitat interessant aquest Pere de cal Junoy de Caixans, és un jurista de secà, és com el Tribunal Suprem dels pagesos de Cerdanya. Quan hi ha diferències, ell és amigable componedor, i amb el seu llenguatge pintoresc i ple de seny, resol el plet i gairebé sempre és acatat.

I seguint entre verdes prades d'herbei i vernedes, arribem a l'esplanada grandiosa on s'hi està aixecant l'estació internacional.

PUIGCERDA

Es pot ben dir que la gentada que hi havia i l'entusiasme que en brollava, són indescriptibles. El tren passa per dessota un arc de triomf. Tota la població de la Cerdanya era allí. Als pobles sols hi restaven els vells i els impedits. Esclata una aclamació i plaudiments unànimes.

El diputat N'Eusebi Bertrand i Serra, en disposar-se a davallar del tren, és saludat amb visca el nostre diputat! La multitud envaeix el tren per tots indrets. La mainada s'enfila dalt de la coberta dels vagons. Al peu hi ha una compacta massa humana. Els expedicionaris davallen treballosament. Dues músiques toquen i el chor «La Sardana» canta. Sonen els estrèpits d'una sorollosa tronada. A l'andén hi ha diverses banderes.

Aquell aplec produeix una confusió en l'organització de l'acte.

El doctor Guitart, bisbe de la Seu, revestit de pontifical, acompanyat de tots els rectors de la Cerdanya, situats en un envelat, espera les autoritats. Aquestes complimenten el senyor bisbe, i, acompanyat de tots, beneeix el tren de cap a cap, amb tota la solemnitat litúrgica.

CAP A LA VILA

Passem per dessota un altre arc de triomf. Precedeixen totes les autoritats, i entre la multitud hi van les banderes del «Siti de Puigcerdà de 1873», la del Sometent, del Circol Mercantil, i la senyera de la seva secció choral; la del chor La Sardana, la del Centre Nacionalista, la de Caça i Pesca. La música toca i segueixen els estrèpits de la tronada. Al darrera, una córrua immensa de gernació. Pugem a dalt del Puig-cerdà.

A l'entrada, un altre arc de triomf. Les autoritats s'hi aturen, i tota aquella gernació desfila pel davant, i presidint les autoritats, entrem a la vila.

LA VILA

L'ornamentació dels carrers és cosa extraordinària no hi ha ni una sola casa que no estigui empaliada amb draperies de tots colors (entre les quals n'hi ha bastantes de catalanes), amb garlandes i fanals japonesos i de tota mena de virolats colors.

Els carrers cobricelats amb tota llei d'ornaments populars, banderes grosses, banderetes de papers, cadenetes, sarrells, garlandes de flors, salomons, aranyes pintoresques, etc.

La gentada s'havia posat fent ala pels carrers. Els balcons i finestres plens de gent per a contemplar el pas de la comitiva.

«TE DEUM»

Cap al temple de Santa Maria, on el senyor bisbe, revestit de pontifical, hi cantà un solemnissim «Te Deum», amb la capella de música. Les autoritats al presbiteri. La nau del temple, de gom a gom. A l'altar major hi havia la imatge de la Mare de Déu de la Sagristia, patrona de Cerdanya, prodecedent de la parròquia d'Hix, el qual poble era la capital de tota la Cerdanya quan era tot una, abans de què els francesos se'ns en quedessin la meitat.

A LA CASA CONSISTORIAL

A la sala del Consistori l'alcalde senyor Prat, donà la benvinguda a les autoritats i altres personalitats, per concórrer a aquella festa que tan alta significació té per als interessos de Puigcerdà i de tota la Cerdanya. Parlà del ferrocarril, la iniciativa del qual — diu — es deu al senyor Macià i Bonaplata, i la seva realització al personal tècnic, representat allí pel senyor Fuster.

(Amb sorpresa dels que n'estan assabentats, no esmenta per a res les gestions constants del diputat senyor Bertrand, i l'acció decisiva del senyor Cambó, des del ministeri de Foment, com ho va fer degudament ell mateix quan el tren arribà solemnialment a La Molina.)

Diu que Puigcerdà i la Cerdanya, queden pagats en el deute que l'Estat tenia amb ells i que ho agraïen.

El governador, senyor Marco, diu que ell, no assisteix a l'acte amb la representació expressa del Govern, sinó com a particular, per l'afecte que té a Puigcerdà i a tota la comarca. Recull els elogis dirigits al Govern, i acabà fent un elogi de València, la seva terra nadiu.

EL CENTRE NACIONALISTA DE CERDANYA

Vàrem dedicar uns moments a visitar als nostres companys puigcerdanesos en el seu local de la plaça d'en Cabrinnetti. El seu president,

En Jaume Cabezal, ens va complimentar, i el cbor va cantar-nos una cançó. Grans mercès.

L'APAT OFICIAL

L'Ajuntament va obsequiar amb un àpat a tots els invitats. Es donà a l'Hotel Tixaire. Hi concorregueren prop de 200 comensals.

L'alcalde va oferir l'àpat a les autoritats i altres representacions. Va parlar altra vegada del ferrocarril, dedicant molts i ben merescuts elogis a l'enginyer director senyor Fuster i, com si volgués suplir un oblit va parlar incidentalment de les gestions fetes pel senyor Bertrand, i de l'actuació del senyor Cambó.

El senyor Bertrand, diputat, en representació de tot el districte, saluda i agreeix la presència de tan distingides personalitats, les quals han vingut a enaltir aquest acte, i molt especialment al governador, que, segons ha dit a la Casa Consistorial, no hi venia amb representació delegada especialment pel Govern per a aquest acte, sinó particularment.

Es molt de doldre que el Govern no li hagi donat una representació expressa, perquè aquest acte, més que una festa de poble o de regió, ho és de tot el país que es mereixeria la presència del Rei o del President del Consell. Diu que era desig del Rei el venir-hi i fins s'havia retrassat la inauguració per a facilitar-ho, però no ha estat possible.

Agraeix al capità general l'honorable representació enviada en la personalitat del general Madrid, i recordant l'energia que ha posat en la resolució del conflicte de l'estació internacional, i sembla que el Govern ha escoltat les gestions del capità general i els desigs de Cerdanya, en exigir que sigui complert el tractat amb França de fer una estació internacional a Puigcerdà.

També agraeix la presència del senyor Bisbe, i, salvant tots els mèrits i respectes del senyor Fuster, dedica el degut elogi al senyor Salines, un altre dels enginyers directors. També elogia a don Telm Lacasa, l'amable servidor de totes les peticions dels pobles i que ha fet els possibles per a satisfer les ansietats d'aquests pobles que s'abraçaven i besaven a la locomotora. Dedica també un piadós record als obrers, als herois anònims d'aquesta lluita gegantina amb la Naturalesa, que en ella hi han donat llur vida.

I allavors, parlant en català, s'ha dirigit als «maires», als alcaldes de la Cerdanya francesa que assistien, invitats a la festa. Eren M. M. L'Horte i Jean Barrere de Burgmadam i també M. Langlaris, duaner del mateix poble. També hi havia els alcaldes de Urtg i d'Enveig. Els remercià d'haver acceptat la invitació que per conducte de l'alcalde de Puigcerdà, se'ns ha fet complint una atenció, un deure de veinatge, demostració palesa de la cavallerositat de les nostres autoritats, en aquests crítics moments en què (no pretenc ferir cap susceptibilitat) el poble de Puigcerdà tem que li sigui arrabassat el dret que li atorga i que ha consagrat un tractat internacional, tem que li vulguin treure la internacionalitat de la seva estació del ferrocarril, i en aquests moments la cavallerositat s'ha imposat i ha dit als alcaldes dels pobles francesos veins: «Veniu a la nostra festa». Jo, que tinc ascendència cerdana francesa per part de la meva àvia, us pregaria que diguéssiu als vostres compatriotes el que ens dol que s'hagin creat situacions de violència entre pobles veins, quan el que volem són braços oberts per a abraçar-nos i no per refusar-nos. (Ovació.)

Ell — declara —, que en els 15 anys que porta la representació a Corts per aquest districte ha treballat sense repòs, ha aprofitat totes les oportunitats per a assolir allò que un dia fou un somni i avui és ja una realitat. En aquesta tasca no hi vol altre mèrit que el de la constància i el de la santa continuïtat des del seu començ fins a la fi. Es cosa certa que només dues persones hi han seguit des del començament al fi d'aquesta obra: l'altíssima personalitat del Rei i la humil i modesta d'aquest diputat.

Ara l'obra ja és feta. Alcaldes de Cerdanya: L'Estat i els seus tècnics us remetem l'obra feta. Ells han complert llur deure i jo, modestament, també he complert la promesa que constantment us feia. Aquí teniu un instrument de vida social per a expandir les vostres iniciatives i activitats; ara toca a vosaltres el demostrar que era una necessitat el poseir-la. A veure que en fareu. Si no corresponeu a tants esforços, vosaltres sereu els que faltareu al vostre deure; si sabeu aprofitar-la, bé podrem dir amb la cançó:

Underwood
Campió durant
17 anys consecutius

C. M. Guillem Trúniger, S. A. Balmes, 7 - Barcelona

«no hi ha cap terra com la Cerdanya» (Grandiosa ovació.»

El diputat senyor Borrell, en català, en nom i representació de la Mancomunitat de Catalunya i com a fill de Puigcerdà, diu que aquells moments ho són de joia pels cerdans, perquè veuen realitzat llur somni daurat: el ferrocarril, la locomotora, ha arribat al peu de la vila, i això fa somriure l'esdevenidor de Cerdanya; ell ens incorpora a la vida universal, a la vida del progrés i de la civilització. Felicita a tots els que hi han contribuït.

El senyor governador, contestant a l'al·lusió del senyor Bertrand, dolent-se que el governador no portés la representació expressa del Govern, diu que on ha dit «digo» volia dir «Diego», perquè on hi ha el governador sempre hi està representat el Govern... etc., etc. Acaba amb un «Viva España!»

El regidor barceloní, senyor Degollada, saluda en castellà a les autoritats i en català segueix parlant. Diu que l'Ajuntament de Puigcerdà havia invitat al de Barcelona i que aquest l'havia designat a ell per a representar-lo, on va rebre el primer alè i on hi voldria exhalar el darrer. (Aplaudiments.) Es congratula que s'hagin recordat els homes que tant han contribuït a la gran obra i de les paraules plenes de seny que ha pronunciat el diputat senyor Bertrand en al·ludir el conflicte de l'estació internacional. La Cerdanya és una; els cerdans estan dividits la meitat a un Estat i l'altra a un altre, però cadascun respectant el de l'altre; dues mans, però estretes en una sola encaixada. (Aplaudiments.)

Recordem-nos que si la vila de Puigcerdà gaudeix el títol de fidelíssima, també ostenta el d'invicta, perquè no s'ha deixat atropellar ni arrabassar cap dret. (Aplaudiments.) Pot ésser una vila petita, però és la capital de Cerdanya, és el llaç d'unió de tots els cerdans.

I Barcelona, que és el cap i casal de tota la terra catalana, contempla satisfeta el progrés de les seves germanes petites, perquè elles engrandeixen Catalunya, i engrandint-se Catalunya s'engrandeix l'Espanya.

Ara permeteu-me que arrodoneixi el pensament del governador dient: si, visca Espanya, però també visca Catalunya. (Grandiosa ovació.)

El senyor Bertrand proposa que es cursin telegrames de salutació al Rei i als President del Consell i ministres de Foment i d'Estat, i també al Director general d'Obres Públiques. Així s'acorda.

L'enginyer en cap de les obres, senyor Fuster, agraeix totes les lloances que se li han tributat. Diu que quan es va inaugurar la secció de Ripoll a Ribes, a instàncies del senyor Cambó va hipotecar la seva paraula de que al cap de dos anys arribarien a Puigcerdà, però mai podia sospitar l'abnegació, la voluntat i la decisió amb què els herois anònims han treballat en aquesta obra gegantina de foradar la muntanya de Toses, en la qual ell no hi ha fet més que la direcció tècnica. Els aplaudiments, les lloances són per als obrers.

Fa un gran elogi de la cortesia del poble de Puigcerdà.

Dedica un gran elogi a l'allevors ministre de Foment, En Francesc Cambó, que en fer-se càrrec ell (el senyor Fuster) de la direcció de les obres el senyor Cambó fou qui la salvà de la gran crisi que passava; ell va resoldre la situació econòmica, i amb la seva gran autoritat em va empènyer a fer tot el que volgués, amb tal que l'obra es fes bé i de pressa, i aquest ha estat un dels principals impulsos que l'obra ha tingut. Cal recordar també al senyor Gàivez Cañero, que mai va regatejar en posar una firma a una disposició favorable a l'obra cabdal per a Puigcerdà, i jo he tingut un gran amor en aquesta obra, perquè jo sóc valencià, germà dels catalans, fill d'aquella, terra de València que el vostre gran Rei En Jaume I va salvar de la dominació agarena.

Jo espero que ben aviat aquest ferrocarril que avui inaugurem podrà funcionar amb el material millor que ha produït la indústria universal i serà el primer d'Espanya. Visca el Rei, la Cerdanya i Puigcerdà. (Visques i aplaudiments.)

AL CIRCOL MERCANTIL

En alçar-se de taula, tots els comensals anaren a prendre café a la terrassa de la dita societat.

A la sortida del Circol pujaren altra vegada al tren i tornaren a Ripoll, on pernoctaren la major part.

L'ANIMACIO DE LA VILA

Al vespre l'animació hi era arreu extraordinària. Els cafès, casinos i carrers sobreixien de concurrents, les músiques donaven serenades, el chor cantava i circulà per aquells carrers esplendorosament i pintorescament il·luminats, una característica cavalgada de tots els mitjans de locomoció que ha tingut la Humanitat.

Puigcerdà ha festejat solemnialment l'arribada de la locomotora i espera superar-se ella mateixa quan s'inaugurі la línia que enllaci la seva estació internacional amb la internacional francesa de la Terre de Carol. — P. P. i R.

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Maria Olivé Roses, vídua de Bozzo. Avui, a dos quarts de deu del matí, Salmeron, 264.

En Jeroni Bordas i Roca. Ha mort als 74 anys. Avui, a les deu, sepeli i exèquies a Sant Pol de Mar.

FUNERALS

N'Angel Bori i Nunell, vidu de Na Josepa Rodes. Morí el 24 de setembre darrer. Demà, divendres, a les deu, a l'església de la Casa de Caritat.

En Francesc de Lara i Fontanellas, marquès de Villamediana i de Casa Fontanellas. Morí el dia 29 de setembre. Avui, dijous, a les deu, a l'església parroquial de Sant Vicens de Sarrià.

Na Isabel Camp i Ronam de Munné. Morí a Llinàs del Vallès el dia 24 d'agost passat. Avui, dijous, a l'església parroquial de Sant Pere de les Puel·les.

Na Pilar Vich i Rigola de Fontseca. Morí el 10 del darrer mes d'agost a Sant Andreu de Palomar. Avui, dijous, a dos quarts d'onze, a l'església de Nostra Dona dels Dolors (Bonsucés). El mateix dia, misses de nou a onze a la capella del Santíssim Sagrament de la parròquia de Sant Andreu de Palomar.

Na Adelina Segimon i Freixas, vídua de N'Antoni Martínez Pérez de la Maga. Morí el dia 30 del darrer agost. Avui, dijous, a les deu, a la parròquia de Santa Anna.

N'Armengol Demestre i Cortils. Morí el 12 del darrer setembre. Avui, dijous, misses de deu a dotze, a la Basílica de Nostra Dona de la Mercè.

ANIVERSARIS

En Jaume Brutau i Manent. Morí el dia 16 de setembre de 1921. Avui, dijous, a dos quarts d'onze, ofici i misses a l'església de la Casa de Caritat.

El doctor don Joan Rovira i Vendrell. Morí el dia 16 de setembre de 1921. Avui, dijous, a dos quarts d'onze, Ofici i misses a la parròquia de Sant Francesc de Paula.

En Josep Sastre i Pons. Mort el 5 d'octubre de 1920, i la seva filla *Na Leonor Sastre i Terradas*, que morí el 20 d'octubre de 1921. Avui, dijous, totes les misses que se celebraran a la parròquia de la Puríssima Concepció, a la de Sant Esteve de Granollers i a l'església de Curró de Vall.

Na Concepció Rocafort Pargdell de Barata. Morí el 6 d'octubre de 1921. Demà, divendres, dia 6, a les deu, Ofici i missa a la parròquia del Sant Esperit de Terrassa.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Rosa Guilimany i Solà, vídua de Giralt. Fou enterrada ahir a la tarda al Cementiri Nou.

N'Ignasi Labasta i Granié, apoderat jubilat de la casa G. i A. Figueroa. Fou enterrat ahir al matí al Cementiri Vell.

N'Artur Llanas i Ventura. Fou enterrat ahir a la tarda al Cementiri Nou.

Na Maria Josepa Llorens i Ferret de Comas. Fou enterrada ahir a la tarda al Cementiri Vell.

Na Antònia Lallave i Giménez. Fou enterrada ahir a la tarda al Cementiri de Sarrià.

En Jacint Subirana i Gibert. No s'ha avisat l'hora del sepeli.

Els esports

EL CAMPIONAT CICLISTA DE BARCELONA

Els comentaris dels centres ciclistes volten entorn del campionat de Barcelona, que organitzat pel Sindicat de Periodistes Esportius, tindrà lloc al Velòdrom de Badalona el dissabte i diumenge vinents, i en el curs dels esmentats dos dies es disputaran, demés, carreres per a neòfits, una d'eliminació per a corredors de segona categoria i inferiors, les eliminatòries del campionat de quinze quilòmetres cada una, una carrera a l'americana per a segona categoria i inferiors, i la final del campionat sobre 50 quilòmetres, totes dotades amb premis en metàl·lic efectiu.

De moment, es dóna com a segura la participació de tres campions: Tresserras, campió de Catalunya (velocitat), entrenat per Tresserras I; Saura, campió d'Espanya, entrenat per X., i Llorens, el campió espanyol de velocitat, entrenat per un dels dos asos motoristes, Soum o Rubio. Aixímateix es diu que hi veurem figures tan importants com Solanas, Prat (de Badalona), Alegre, Armengol, Cabrera, Rius, Regnier i Bover.

El cert és que la carrera organitzada per l'antiga entitat dels Periodistes Esportius, ha despertat enorme interès, tant, que, segons sabem, s'ha rebut una gran demanadissa de llotges i altres localitats.

Els organitzadors es reuneixen diàriament, de les set a les vuit, a l'estatge social, Canuda, 13, primer, segona. La inscripció quedarà tancada irremisiblement demà, dijous, a les vuit.

La inscripció és completament gratuïta.

EL TROFEU ARMANGUE

Els organitzadors d'aquesta important carrera no es donen moment de descans per tal de coordinar el més gran nombre de detalls, amb l'objecte de donar la sensació d'una acabada organització.

Han quedat ultimats amb la Companyia dels Ferrocarrils de M. S. i A., les negociacions per a establir un tren especial, on amb tota comoditat es podran traslladar a Tarragona els entusiastes que desitgin presenciar aquesta grandiosa competició de motocicles.

Aquest tren serà de luxe i places limitades, havent de fer-se les peticions dels tiquets corresponents, al local del Reial Moto Club de Catalunya, Plaça de Tetuan, 36.

La sortida serà precisament de l'estació de França, a les vuit del matí, arribant a Tarragona a les 9'49, i tornant a les 6'05, per a arribar a Barcelona a les 7'55.

Com a mitjà de transport popular, el Reial Moto Club de Catalunya establirà un servei marítim, havent obtingut de la Companyia Transmediterrània nolejar el vapor «Tàmbre», el qual sortirà d'aquest port a les cinc del matí, per a arribar a Tarragona quatre hores més tard, sortint de l'esmentat port, així que s'hagi acabat la carrera.

El preu d'anada i tornada, serà verament popular, i permetrà transportar als passatgers que ho desitgin, sense cap augment de preu, les bicicletes i motocicletes, aquestes últimes, sense side-car.

Al vapor hi haurà establert servei esplèndid i econòmic de Bar, i per un mòdic sobrepreu, es podran ocupar les lliteres que el vapor tingui disponibles.

Oportunament seran indicats els llocs on s'hauran de dirigir els que ho desitgin, a proveir-se del bitllet corresponent per al vapor, i per a obtenir els detalls d'aquesta agradosa excursió marítima.

FESTA DE NATACIO

El vinent diumenge, a les deu del matí, el Club de Mar celebrarà una Festa de Natació, integrada per diverses proves: neòfits, braça de pit, 100 i 50 metres lliures, relleus (5 per 50), i partit de Water-polo.

Donarà més relleu a la festa, el fet de concórrer nedadors de Lloret de Mar, que correran les diverses proves, i es disputaran el partit de Water-polo.

Esperem, doncs, que serà un gros èxit per al Club de Mar, la celebració d'aquesta festa, amb tant d'entusiasme acollida.

BOXA

Avui, dijous, a les deu en punt del vespre, tindrà lloc a l'Iris Park la inauguració oficial de la temporada d'hivern, amb la següent gran vetllada:

Primer: Vicens Villanueva, del S. B. C., contra Eixarch, del C. A. C.

Segon: Tomàs Cola, del B. B. C., contra Manuel Bosch, del C. A. C.

Tercer: Ramon Barbens, del P. B. C., contra J. Fabregat, de la J. N. S. N.

Quart: Alfons Cañizares, chalanger del campió d'Espanya del pes ploma, contra en Salvador Albert, del C. B. C.

Cinquè: Vernier, campió francès d'Algèria, contra Ricard Alis.

Tots els combats seran amb guants de tres unces, i llur durada de quatre assalts, el primer i el segon; de sis, els tercer i el quart, i de vuit el cinquè.

Els assalts, seran tots de tres minuts.

La Universitat

El rector ha ordenat s'anunciï a concurs les places vacants de metges de guàrdia a l'Hospital Clínic.

—Ha pres possessió de l'escola de nenes de Sant Feliu de Torelló la mestressa Margarida Roca, i de la de nens d'Igualada el mestre Joaquim Besora.

—El rector ha circulat les ordres convocant per al dia 13 del corrent, a les sis de la tarda, a la Junta Econòmica, i per al 14, a la matexa hora, al Claustre ordinari.

—El rector ha tramès a l'inspector cap d'ensenyament primari de Barcelona una denúncia sobre la instrucció a Odena.

—Ha visitat al rector el doctor Vinardell, anunciant-li per a demà la visita de Carles Fontnorden, professor de Patologia interna de la Universitat de Franckfort.

—El rector ha autoritzat, per a dedicar-se a l'ensenyament, a Felip Saez, Rafel Balaguer, Josep Maria Olmos i Guillem Terrades, de l'Escola de Mestres de Balears.

—El mestre de Mieres, En Claudi Domènech, comunica al rector haver-se construït en aquell poble la mutualitat escolar.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avalar degudament els originals amb un segell o una firma.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Interviu amb Mustafà Kemal

El periodista americà Ricard Eaton ha estat el primer que ha pogut obtenir una audiència de Mustafà Kemal i ha publicat a «Le Figaro» els resultats d'aquesta entrevista. Diu Ricard Eaton:

«El dimecres, dia 13, a la una de la tarda, he celebrat una entrevista d'una hora amb Mustafà Kemal. Havia deixat Constantinoble el dilluns, a les tres de la tarda, a bord del «Lamartine», de les «Messageries Maritimes», que l'endemà a la tarda entrava dins la rada famosa que no trigaria pas a ésser plena de la cendra de les flames d'un dels més formidables incendis que hagi registrat la història. Havia tingut cura a Constantinoble de proveir-me d'una lletra d'introducció per al general vencedor, lletra que ens fou donada per Hamid bei, que representa el poder kemalista a la capital otomana.

Hamid bei, que té la gràcia d'expressar-se en el més pur francès, ha volgut assegurar-me, amb una cortesia perfecta, que jo trobaria a Esmirna una acollida favorable prop del generalíssim dels exèrcits turcs. Tinc de dir que la mirada del meu interlocutor expressava una gran joia, puix acabava de saber l'entrada a Esmirna de les tropes kemalistes. Mentre parlava venia fins a nosaltres la remor d'una multitud encara mal informada que esperava angoixosament que li fossin comunicats els darrers esdeveniments. Multitud extravagant, barrejada, arborant la bandera vermella amb la mitja lluna blanca i en la qual s'hi veien importants personatges que havien baixat de llurs automòbils, units amb els obrers — si pot dir-se, no obstant, que hi hagi obrers turcs.

Desembarcat a Esmirna, vaig anar-me'n a veure Nouredin bei, governador de la ciutat, el palau del qual, situat a l'extrem del moll, uns dies abans era la caserna general grega. Nouredin em va rebre amb una gran amabilitat, m'oferí una tassa de cafè i em proposà confiar-me a la vigilància d'alguns soldats turcs que em portarien vers els pobles de l'interior en els quals les devastacions dels grecs hom diu que foren particularment terribles. Em citá especialment Casaba, Alba-Xeir, Eski-Xeir i Ouskak. Vaig declinar aquest ofériment frisós com estava d'anar a veure Mustafà Kemal. El governador em donà les indicacions necessàries, una lletra d'introducció i un bon somriure, car aquest home corpulent i cordial evocava molt millor el turc bon minyó tan simpàtic a Pierre Loti, que no pas el turc fanàtic de les llegendes romàntiques.

Dues hores més tard era a la porta del palau, d'estil italià, en el qual acabaven d'estatjar-se Mustafà Kemal i el seu Estat major, no lluny del Gran Teatre d'Esmirna i del consolat de França. Una centinella feroige em privà el pas, però vaig desllurar-me'n tot seguit que li vaig mostrat la lletra de Nouredin. Vaig presentar-me a un oficial superior, que m'anuncià i m'introduí a la sala en la qual hi era Mustafà Kemal. Es una sala amoblada a l'europea, i en la qual el paixà, al qual no protegia cap guàrdia, s'hi passejava amunt i avall.

Kemal vingué cap a mi estenent-me amablement la mà, encara que amb certa fredor. No puc treure'm del damunt el trobar-li una semblança amb el nostre general Pershing. Va vestit de campanya i és de talla alta i té cura de no perdre una polzada. El seu aire és militar, la paraula sòbria, la mirada penetrant i directa. Amb una perfecta simplicitat m'ofereix també una tassa de cafè i dec haver de reconèixer que les paraules de felicitació que li dirigeixo sembla que no li produeixen cap efecte. Així, procuro arribar tot-seguit al fet.

—Excel·lència, hom assegura que voleu pendre Constantinoble, i que voleu marxar cap a Escutari. Puc demanar-vos quins són els vostres projectes immediats, després de la vostra victòria?

Molt lentament, car parla el francès amb dificultat, el paixà em respon:

—No m'aturaré mentre tot el territori turc no sigui alliberat.

—Però excel·lència, que enteneu pel territori turc?

—A Europa, Constantinoble i la Tràcia fins al Maritza. A l'Asia, l'Anatòlia, el territori de Mossul i la meitat de la Mesopotàmia.

—Però, excel·lència, no tem un conflicte amb els anglesos?

Kemal somriu.

—No faig pas la guerra als anglesos, sinó als grecs.

—No obstant, per a pendre la Tràcia sense topar amb la flota dels Estrets i amb les guarnicions angleses, no és això una operació gairebé impossible?

Es l'únic moment de tota l'entrevista en el qual el generalíssim turc canvia d'expressió. Esdevé greu.

—Per a pendre la Tràcia, senyor, passaré per Escutari i pel mar Negre. Tinc intel·ligències precises per aquest objecte. Tinc suficients transports perquè en vint-i-quatre hores, les meves millors tropes siguin a Tràcia. No esperen sinó un senyal.

Sense voler-ho, pensava jo amb la presa de Constantinoble en 1453. Kemal pensava, com el soldà Mahomet II, pendre la ciutat per darrera.

—I el Soldà —vaig dir— està d'acord amb la vostra excel·lència?

—El Soldà —va dir Kemal— és una joguina sense importància. Sols m'haig de preocupar de l'Assemblea d'Angora i de la meva missió.

Aquesta manera menyspreadora de tractar al Jalifa és massa característica del temperament d'aquest home. Voldria conèixer el seu sentiment sobre el calvari de les poblacions civils.

—Però les matances — li demano amb tota rapidesa — és possible que vostè les hagi ordenades?

—No. Jo mateix he fet tot el que depenia de mi per a impedir-les, i si vostè hagués estat entre les patrulles aliades, hauria pogut veure que els meus oficials fan tot el que poden per a contenir els irregulars. Els que d'entre aquests irregulars han atacat el president del Col·legi americà han estat condemnats a mort.

Em cità també diversos casos de soldats turcs executats per motius semblants.

—Què pensa vostè del missatge dels aliats tramès per iniciativa de França? —pregunto jo.

—M'hi adhereixo del tot. L'Imperi ha sofert pèrdues inevitables, ha pagat seus deutes de guerra. Hem donat Macedònia i Síria, que no són turques, però volem tot ço que resta, tot ço que és turc. Jo ho alliberaré.

—Però a quin preu? —li demano.

Ell va respondre evasivament:

—Hom s'entendrà sobre bases que podrien satisfer a tothom, inclús als anglesos.

L'entrevista acabà aquí.

El mateix dia m'embarcava a bord del contratorpediner americà «Simpson», que em desembarcà l'endemà a Atenes.»

L'assassinat de Rathenau

Leipzig, 4. — Ha començat el procés contra els assassins de Rathenau.

Un dels acusats, Vernar Techow, que era el que conduía l'automòbil confessà que pertanyia a l'organització «Consul».

El seu germà Klaus Techow era membre de la Lliga Ofensiva i Defensiva Alemanya. — Havas.

Leipzig, 4. — Ahir tarda continuà l'audiència sobre l'assassinat de Rathenau. Tota la sessió l'ocupà l'interrogatori dels acusats.

Es un d'aquests el tinent Karl Tilessen, germà d'un dels assassins d'Erzberger, pertanyent a la brigada Edhard, fou també acusat d'haver participat en el cop d'estat de Von Kap i en els esdeveniments de Múnic. Es també membre d'algunes associacions nacionalistes. — Havas.

La Comissió de Reparacions

París, 4. — L'«Echo de París» diu que el senyor Poincaré ha ofert al senyor Barthou la presidència de la Comissió de Reparacions, que ocupava el senyor Dubois.

En el cas que fos acceptat l'ofériment, farà el mateix el president del Consell amb la cartera de Justícia a una personalitat d'alt relleu pertanyent a la majoria de la Cambra.— Havas.

En defensa del rei Constantí

EL QUE DIU UN ALMIRALL ANGLES

L'almirall anglès Mark Kerr ha publicat al «Times» una carta molt interessant en defensa del rei Constantí. Diu en següent:

«Es una màxima molt popular a la Gran Bretanya «no colpir un home quan és caigut». Li prego, doncs, la conseqüent rectificació del seu article d'avui.

El rei Constantí no va enviar el seu exèrcit a l'Asia Menor. Hi fou enviat pels aliats durant el desterrament del rei a Suissa. El telegrama al qual es refereix el «Times», fou endossat pel mateix Emperador Guillem en aquests termes: «Els grecs seran tractats ara com a enemics», la qual cosa demostra que l'Emperador no s'afectà per la frase inicial sinó que comprengué que la substància del telegrama era que el rei Constantí es negava en absolut a lluitar contra els aliats.

Pel març de 1915, la topada entre el rei i Venizelos ocorregué perquè Constantí, seguint l'opinió dels caps dels diversos partits de Grècia, no acceptà que Grècia, a canvi de l'Asia Menor, entrés a la guerra a avior dels aliats, a menys que aquests poguessin impedir que passés allí ço que ocorregué a Bèlgica. També sostenia llavors que els grecs ocupar l'Asia Menor seria la ruina de llur país.

Quant al tractat serbo-grec, fou repudiat per Sèrbia una mica abans de la guerra gran, i Venizelos em cercà, a mitja nit, per a informar-me d'aquest fet. Malgrat això, el rei Constantí, després de començar la guerra, proposà dues voltes complir les obligacions que imposava a Grècia el referit tractat, si Sèrbia complia les seves. Però Sèrbia, segons deia, no estava en situació de complir-les.

Quan Anglaterra i els seus aliats trencaren la neutralitat de Grècia, Alemanya digué que atacaria la Grècia si no aconseguia una compensació. El Fort de Rupel, que és una obra militar petita i insignificant, fou envoltat enterament, i com que no hauria pogut resistir es rendí. Quan Sarrail fou pregat pels grecs de reconquerir el Fort Rupel contestà que no podia fer-ho, car estava completament fora de la seva zona. Així ho ho reconeix al seu llibre.

Quan la derrota de l'exèrcit francès, el rei Constantí telegrafià a l'Emperador d'Alemanya dient-li que si Bulgària perseguia els aliats dintre el territori grec, Grècia atacaria els búlgars i impediria la persecució dels aliats. Aquesta actitud salvà l'exèrcit de Salònica.

Quant a l'afer del dia primer de desembre, el rei Constantí accedí a facilitar deu mil fusells si els aliats anaven a recollir-los. Quan la petició fou augmentada a cent mil fusells i qualques bateries d'artilleria, digué als aliats que no podia acceptar aquestes condicions i els advertí que l'exigència seria resistida per la força. Ja pel camí, les forces aliades trobaren un americà amb una carta del rei de Grècia advertint-los que si continuaven avançant serien atacats.

A l'ensems fou donada a l'exèrcit grec l'ordre de què no iniciés el foc i aquesta ordre fou complida. Fou solament el segon dia, quan les tropes gregues foren agredides, que hi hagué vessament de sang. Això és el que vostè qualifica en el seu article de fons com un carnatge. Un dels meus oficials estava encarregat de la força naval al Zappeion, quan això esdevingué, i m'explicà que ningú no hauria pogut esser més considerat del que havien estat els grecs amb els aliats, els quals foren escortats a llurs vaixells.

Finalment, tota la política del rei Constantí durant la guerra gran fou, segons l'opinió del mariscal lord Kitchener, el coronel Tomàs Cuninghame i la meva pròpia la millor per als aliats. Si Grècia hagués entrat a la guerra gran aleshores, hauria estat anorreada com ho fou Romania, i els submarins alemanys, ocupant els ports grecs, haurien interromput totes les nostres comunicacions al Mediterrani.»

La conferència de Mudània

L'ACCEPTACIÓ DE TURQUIA

Youssouf Kemal, ministre de Negocis estrangers del Govern d'Angora, ha dirigit a M. Poincaré la següent lletra:

«Tinc l'honor d'informar a Vostra Excel·lència que la resposta a la nota tramesa el dia 23 de setembre de 1922 per les tres potències aliades al Govern de la Gran Assemblea Nacional de Turquia, serà donada d'aquí pocs dies pel Govern.

Confiant en les assegurances que ha donat M. Franklin Bouillon, que acaba d'arribar a casa el comandant en cap dels exèrcits turcs, d'acord amb els representants de les potències de l'Entente reunits a París i persuadits que hom procedirà tot seguit a les negociacions a fi d'establir una pau justa, s'ha donat l'ordre de suspendre immediatament les nostres operacions militars, que es desenrotllen sense descans en direcció a Constantinoble i Txanac-Kale, perseguint els exèrcits hellènics.

Les assegurances donades per monsieur Flanklin Bouillon han establert els sentiments de justícia dels quals estan inspirades en realitat les proposicions de l'Entente, a fi d'assegurar els drets de Turquia. No obstant, el manteniment de la Tràcia, encara que sigui tan sols per un dia més, sota l'administració de l'exèrcit hellènic, essent com és la causa de perills de tota mena, així com del dolor de les poblacions de Turquia, és indispensable evacuar immediatament i restituir amb urgència la Tràcia al govern de la gran Assemblea de Turquia, fins a l'Oest de Maritza, comprenent-hi Andrinòpolis.

La convocatòria a Mudània d'una conferència dels generals aliats, amb l'objecte de fixar aquestes questions urgents, responent als desigs i a les proposicions de les potències de l'Entente, s'ha proposat el 3 d'octubre per a la reunió d'aquesta conferència.

El general Ismet paixà, comandant dels exèrcits del front de l'Oest, està designat personalment per a representar-nos a la conferència de Mudània. En el cas que la data esmentada fos convenient, li prego que faci designar els generals que han d'acudir a aquesta conferència i fer-nos conèixer llurs noms.»

ELS PETROLIS TURCS

La Haia, 4. — Segons els periòdics d'aquesta capital, dues companyies, una holandesa i altra americana han decidit trametre una comissió a Angora per a obtenir concesions d'explotacions petrolíferes a les conques del mar Negre i del mar Caspi.—Havas.

EL REI CONSTANTI A ITALIA

Palermo, 4. — A bord del cuiraçat grec «Patris», demés de l'ex-rei Constantí i la seva esposa, es troben el príncep Nicolau i la princesa Catarina.

Els ex-sobirans viatgen amb el nom de comtes d'Acharn.

El seguici del ex-sobirans consta d'unes trenta persones.—Havas.

Palermo, 4. — Després d'efectuar un passeig per la ciutat, en automòbil, l'ex-rei Constantí i la seva família han tornat a embarcar en el «Patris». — Havas.

LORD CURZON I VENIZELOS

París, 4. — Li comuniquen a «Le Petit Parisien», des de Londres, que lord Curzon ha declarat formalment a Venizelos que la nota dels aliats del dia 23 de setembre constitueix una base inalterable de la política anglesa a Orient, i que el millor servei que podria fer-se al Govern d'Atenes era aconsellar-li que accepti la decisió dels aliats.

Afegeix el corresponsal de «Le Petit Parisien» que el Comitè revolucionari grec sembla que ha acceptat les condicions que Venizelos ha imposat per a encarregar-se de la representació diplomàtica de Grècia a l'estranger, entre les quals es destaca especialment el reconeixement pel Govern grec dels fets consumats i el reconeixement de l'actual situació a Orient. — Havas.

Londres, 4. — En una carta dirigida per Venizelos al «Times» es defensa contra les acusacions de que se li ha fet objecte, respecte als seus suposats propòsits de voler conservar a tota costa el domini grec sobre la Tràcia.

No obstant, preconitza Venizelos la conveniència de que la dita regió sigui ocupada pels aliats fins al compliment del que s'estipuli en el tractat de pau. — Havas.

ELS TURCS SEGUEIXEN A LA ZONA NEUTRAL

Londres, 4. — Un despatx de Constantinoble diu el següent:

S'ha rebut als Dardanels, per conducte oficial, la notícia que la cavalleria kemalistsa ha realitzat un petit retrocés davant les línies britàniques a Txanac, obeint això, segons es creu, a la notícia de que aquesta ha acordat reunir una Conferència a Mudània.

No obstant, les forces turques continuen molt a dintre de la zona neutral. — Havas.

LA INTERVENCIO DEL SANT PARE

Constantinoble, 4.—Els diaris anuncien que ha arribat a aquesta capital monsenyor Marmaggi, prelat encarregat pel Vaticà per a conferenciar amb Kemal i parlar de la fórmula que remedii immediatament la situació dels refugiats d'Orient.—Havas.

LA POSICIO DELS ESTATS UNITS

Washington, 4. — Segons la «Chicago Tribune», el Govern americà ha tramès a tots els governs interessats en la qüestió d'Orient una nota en la qual defineix d'una manera precisa el punt de mira sobre la qüestió.

En la dita nota s'insisteix en la necessitat de que siguin respectats els drets dels súbdits americans i que s'atengui a la protecció de les minories cristianes a Turquia i a la dels musulmans a Tràcia, indicant-se la conveniència de que es reservin determinats territoris per a les minories cristianes, l'allunyament de les seves actuals residències sembla desitjat. — Havas.

Washington, 4. — A la Casa Blanca es diu que la posició dels Estats Units respecte la qüestió d'Orient no ha canviat.

S'afegeix que malgrat les gestions fetes repetidament per a la tramesa de forces americanes a Orient, el Govern es nega a això, puix el considera sols com un gest, i està disposat a fer tot el possible per a evitar sacrificis inútils. — Havas.

DETALLS DE LA CONFERENCIA

Londres, 4. — Comuniquen de Constantinoble a l'Agència Reuter que en la Conferència de Mudània no es permetrà l'entrada a la premsa. El Quarter General s'encarregarà de publicar comunicats oficials de la marxa de la mateixa quan ho estimi convenient.—Havas.

Constantinoble, 4. — Els generals aliats arribaren ahir, al matí, a Mudània.

Després d'un canvi preliminar d'impressions, s'entrevistaren amb el delegat grec que assisteix a la Conferència. — Havas.

Londres, 4. — La premsa publica comunicats de Constantinoble, en els quals es diu que la pròxima Conferència de la pau se celebrarà a Escutari. — Havas.

Mudània, 4. — En espera de l'arribada del delegat grec, els aliats han celebrat separadament una entrevista amb el diplomàtic d'Angora.

Encara no es tenen detalls concrets del que han tractat en aquesta Conferència. — Havas.

Mudània, 4. — En l'entrevista celebrada pel delegat anglès amb el delegat turc, no se spa res, puix guardaren un impenetrable silenci.

Se suposa, no obstant — i ells no ho han negat ni confirmat tampoc — que es tractaria de la qüestió militar. — Havas.

Mudània, 4. — El representant del Govern d'Angora ha protestat del procedir dels grecs, que es remeten a excessos contra els turcs.

Els aliats li donaren la seguretat que quan arribi el representant grec terminaran aquests excessos. — Havas.

Constantinoble, 4. — En l'ordre del dia de la Conferència que ha de celebrar-se aquesta nit a Mudània figura la fixació de la data d'evacuació de la zona neutral pels turcs. — Havas.

Esmirna, 4. — Comuniquen de Mu-

dània que abans d'ahir els generals aliats tingueren una entrevista particular a bord d'un vaixell de guerra, amb el comandant de la gendarmeria turca.

Després celebraren una reunió els delegats, que començà a les 3'45 i durà una hora i mitja, sense que arribessin a un acord. — Havas.

Constantinoble, 4. — El Gran quarter general britànic ha facilitat una nota que diu:

«La Conferència de Mudània celebrada el dimarts s'ha desenrotllat en termes satisfactoris.

Ismet Baixà ha tornat a donar ordres a les tropes turques perquè evitin tot conflicte. — Havas.

Constantinoble, 4. — Els nacionalistes han acceptat en principi la nota dels aliats.

El representant de Grecia ha d'arribar a Mudània aquesta tarda, a les quatre.

Un altre comunicat facilitat pel Gran Quarter general francès diu que la reunió ha terminat per l'elaboració d'un protocol, i mercès a les conciliadores disposicions de totes dues parts s'ha aconseguit arribar a un acord sobre la majoria dels articles que constitueixen la base de discussió. — Havas.

Constantinoble, 4. — La Conferència oficial de Mudània se celebrarà a les tres de la tarda, si per a aquesta hora ha arribat el representant de Grècia, i si no és així, la Conferència començarà a la nit.

Sobre el resultat d'aquesta Conferència regna gran optimisme. — Havas.

L'ACTE D'ABDICACIO DE CONSTANTI PERDUDA I TROVADA

Atenes, 4. — S'ha comprovat la desaparició de l'original de l'acta d'abdicació de l'ex-Rei Constantí, atribuint-se a oficials d'artilleria que tenien descomptada la defecció de les tropes revolucionàries en desembarcar a la costa d'Atica.—Havas.

Atenes, 4. — L'ex-ministre senyor Trianda i Filacos, ha promès remetre l'original de la carta tramesa per l'ex-Rei Constantí sobre la seva abdicació. — Havas.

Atenes, 4. — Ha estat trobat el text oficial de l'abdicació de l'ex-Rei Constantí, el qual s'havia perdut durant els disturbis.

Demà la publicarà el «Diari Oficial. Havas.

EL RECONEIXEMENT DEL NOU REI DE GRECIA

Atenes, 4. — Els diaris en donar la noticia que els ministres de la Gran Bretanya, Italia i Bèlgica, han firmat a les llistes posades a lefecte al Palau Reial, diuen que consideren aquest fet com el primer pas cap al reconeixement oficial del nou sobirà.

Fins ara el ministre de França s'ha abstingut de firmar en l'esmentada llista. — Havas.

Crisi ministerial a Txecoeslovàquia

Praga, 4. — Els periòdics diuen que segons impressions rebudes als circols politics, sembla molt probable que es faci un canvi de Govern abans d'empendre el seu viatge a Roma el senyor Benes. — Havas.

El Congrès de Praga

Venècia, 4. — S'ha reunit el consell de la conferència internacional de Comerç per a establir el programa del Congrés de Praga que se celebrarà en 1923.

En el dit Congrés estaran representats vint Estats, entre ells Espanya.—Havas.

La guerra civil a Irlanda

Dublin, 4 — Continuen lliurant-se combats entre les tropes de l'Estat i les forces irregulars, tenint aquestes la ventatja.

Els rebels, manats pel general Aiken han ocupat la població de O'Mach situada a 70 quilòmetres al S. O. de Belfast i que era guarnida per tropes de l'Estat Lliure.

Després de rebre aquestes reforços, s'entaulà un gran combat, en el qual els rebels tingueren 10 morts i deixaren 10 presoners en poder de llurs adversaris.

Malgrat aquest resultat els rebels segueixen essent amos de la citada població de O'Mach. — Havas.

L'incident de frontera entre Txecoeslovàquia i Polònia

Varsòvia, 4. — Ha quedat arranjat per la Comissió internacional de delimitació el conflicte sorgit entre Polònia i Txeco-Eslovàquia en el que afecta a Zaborina.

La dita Comissió ha acordat dividir en dues parts aquest territori i separar de la part polaca dos ajuntaments polonesos de 1.500 veins cada un, que seran inclosos en el territori txecoeslovac , com a compensació per haver perdut una part de Zaborina.—Havas.

Varsòvia, 4. —El ministre de Negocis estrangers polonès ha remès a la Comissió interaliada el resultat de la delimitació de la frontera polonesa-txecoeslovaca ,acompanyat per una protesta contra la decisió adoptada el 25 de setembre i en la qual s'acorda per cent vots contra un el repartiment de la ciutat de Yaworzha i l'atribució a Txecoeslovàquia de Kadwis i Niodzica.

En aquesta protesta es demana l'atribució a Polònia de la ciutat de Yaworzha per enter a canvi de l'atribució de les altres dues a Txecoeslovàquia. — Havas.

Vaga de minaires a Australia

Sydney. — 4.000 minaires de carbó de Nova Gales del Sud han abandonat el treball. Es tem que la vaga s'extengui a altres conques mineres. —Havas.

Els records de Goëthe

París, 4. — Telegrafien de Lió al «Matin» que el Tribunal civil encarregat a l'efecte per la Municipalitat, ha adoptat una decissió, en virtut de la qual, els records personals de Goethe que figuren a l'Exposició de Lió de l'any 1914, no seran venuts en pública subhasta. — Havas.

Col·lisió a Suez entre minaires i policia.

Suez, 4. — A conseqüència de la vaga que venen sostenint els minaires, s'ha produit una col·lisió amb la policia, havent resultat de la batussa vint ferits, cinc dels quals de molta gravetat. — Havas.

La Societat de Nacions

Ginebra, 4. — El Consell de la Societat de Nacions ha celebrat aquesta nit sessió privada, per a tractar del ressorgiment d'Austria.

El delegat francès, senyor Hannotaux, ha advocat perquè la Gran Bretanya presti la seva més estreta col·laboració, apoiant després la necessitat que l'afer sigui tractat en sessió pública.

La qüestió relativa als Sants Llocs ha quedat novament ajornada per a la propvinent sessió que celebri el Consell. — Havas.

Ginebra, 4. —En la sessió d'avi, el senyor Balfour ha fet un resum dels arranjaments a que ha arribat el Comitè que s'ocupa del ressorgiment d'Austria.

Aquest arranjament consta de tres protocols.

En el primer hi ha una declaració política signada pels representants de França, Anglaterra i Itàlia, Txecoeslovàquia i Austria, en la qual declaren que respectaran la independència política, la inteegrita tterritorial i la sobirania d'Austria, comprometentse aquesta , a son torn, a no enagenar la seva independència.

En els dos restants protocols s'estipulen els drets reconegeuts als Estats garants de l'Empréstit i obligacions d'Austria.

Aquest arranjament serà posat immediatament a la pràctica. — Havas.

De la Galitzia Oriental

La mà de la justícia fuig davant d'aquells que ella acusa.

Un procés politic a Léopol

Després d'Irlanda, la Galitzia oriental!

La lluita política de la població ucraniana amb els polonesos que l'ocupen, es fa cada dia més aferrissada, i una de les seves etapes més interessants, s'ha de presentar aquests dies davant el món civilitzat. Es tracta del procés de M. Etienne Fédak i dels seus companys. Són acusats d'haver participat en un complot i organitzat l'atemptat, i són inculpats del delicte d'alta traició.

La prova fiscal acusa a M. Fedak d'haver disparat, el 25 de setembre de l'any passat, contra el president de la República polonesa, el mariscal Pilsudski, i el veivoda (governador) Grabovski, que rematà ferit. Dotze persones són acusades d'haver comès el crim d'alta traició, i totes elles d'haver estat membres d'una organització secreta terrorista i autors de molts actes hostils al poder polonès a la Galitzia Oriental.

L'actitud de la policia polonesa que ha pegat i maltractat a M. Fédak, i també l'actitud del tribunal envers tots els acusats, són coses inaudites dins la civilització. 10 acusats han estat empresonats entre el 25 i 31 de setembre de l'any passat, i els altres tres pel més de gener d'aquest any.

El dia 12 d'abril, els acusats han hagut de començar la vaga de la fam, per tal d'obligar les autoritats jurídiques poloneses a donar-los llur acta d'acusació. Després de sis dies de vaga, el president del tribunal assegurà a l'advocat defensor, sota la seva paraula d'honor, que l'acta d'acusació seria presentada als processats pel mes de maig, i que el procés començaria al més de juny. Malgrat aquesta assegurança, l'acta d'acusació no els fou presentada fins al 7 de juny, i el començament del procés fou fixat per al dia 6 de setembre.

I heu's aquí que el procés comença de pendre un caire escandalós. El dia 6 de setembre el procés fou ajornat fins al 18, i com a causa oficial de l'ajornament, s'ha presentat una malaltia del president del Tribunal, M. Meyer. Però de fet, el procés ha estat ajornat a instància del director de policia, Reinlender, i de l'alcalde de la ciutat de Lèopol, Neuman, a causa de la fira Oriental de Léopol que se celebrava aquells dies.

I el tribunal independent els obeeix!

Finalment, ha arribat el 18 de setembre. L'entrada del Palau de Justicia està voltada pels policies. Tots els corredors estan plens de policia, i a dins s'hi estaciona un destacament de soldats. A la sala del tribunal entren només vuit jutges, puix els altres han tramès una declaració dient que refusen pendre part en el procés. Pels corredors es rumoreja que el president Meyer ha rebut algunes hores abans del començament del procés, una ordre de posar-se malalt, i finalment, a causa de la seva malaltia, el procés ha estat ajornat... «ad infinitum».

Heu's aquí com la justicia polonesa fuig d'aquells que ella acusa. Té la temença que aquest procés esdevingui un acte d'acusació contra ella mateixa, i com l'abestrús, procura salvar-se ficant el cap sota l'ala. Puix no és la primera vegada que passa cosa semblant. En 1920, foren detinguts 225 Houtzeuls (muntanyencs) acusats d'alta traició, i després d'un any de presó, foren posats en llibertat per manca de proves. També han finit així els processos de l'abat Hliboritzki i el seu fill i de M. Manio i molts d'altres, puix tots aquests processos podien donar massa llum sobre els procediments polonesos a la Galitzia Oriental.

El procés de M. Fédak i dels seus companys és, doncs, ajornat una vegada més, i aquests joves ucranians estan àvids de fer front a la justicia, i de provar llur innocència. Però no són pas sols, puix a les presons de la Galitzia Oriental, hi emmalalteixen més de 700 presoners politics ucranians. De molts d'ells, la tuberculosi n'ha fet presa, i més d'un ja ha mort.

Quan vindrà, doncs, la fi de semblants procediments? Es que Europa no trobarà mitjans per a fer que s'acabin les persecucions dels invasors polonesos a la Galitzia Oriental?

Leopol, 18 setembre 1922.

CANVIS DE L'ESTRANGER

Facilitats per la casa **SULER I TORRA GERMANS**, Rambla dels Estudis, 13, i Bonsuccés, 1.

PREUS DE COMPRA:

Billets: Francesos, 49'90
» Anglesos, 28'95
» Italians, 26'00
» Belgues, 47'00
» Suissos, 123'00
» Portuguesos, 0'20
» Alemanys, 0'40
» Austriacs, 0'02
» Holandesos, 2'35
» Russos, 0'00
» Grecs, 00'00
» Suecs 1'55
» Noruegs, 1'00
» Dinamarca, 1'20
» Romania, 4'00
» Turquia, 00'00
» Estats-Units, 6'55
» Canadà, 6'00
» Argentins, 2'29
» Uruguais, 4'80
» Xilens, 0'65
» Brasilers, 0'60
» Bolivians, 1'35
» Peruans, 20'00
» Paraguais, 0'10
» Venezuela, 00'00
» Japonesos, 2'80
» Algerins, 49'00
» Egipte, 28'85
» Filipins, 2'70

L'assassinat del cinema parisenc

París, 4. — Sembla que en l'assassinat de la nena Barbart hi està complicat el director d'un cinematògraf de l'Avinguda d'Itàlia anomenat Duviller.

Es diu que la policia el busca activament, i que no ha pogut determinar on passà la nit del dia primer de setembre. — Havas.

París, 4. —Dos inspectors del cos de Vigilància han aconseguit detenir a un dels directors del cinematògraf a l'Avinguda d'Itàlia, on fou descobert el cos d'una nena de 12 anys anomenada Rosina Barbart.

El detingut és home que representa uns cinquanta anys i ha estat detingut diverses vegades per ultratges al pudor i violacions.

Abans de dedicar-se a la cinematografia havia estat dependent d'una carnisseria.

Sobre l'empleu del seu temps el dia primer de setembre, en ésser interrogat incorregué en nombroses contradiccions.

Probablement aquesta nit es dictarà aute de processament. — Havas.

El Congrés socialista de Roma

Roma, 4.—El Congrés socialista ha votat les dos següents mocions: una de la direcció del partit proposant l'expulsió dels col·laboracionistes tal com exigien els maximailstes, i una altra dels centristes a favor de la unitat del partit. La primera moció ha estat adoptada per 32.100 vots i la segona per 29.119 vots.—Havas.

Les declaracions de Wirth i les responsabilitats de la guerra passada.

París, 4—A la declaració que recentment ha fet el canceller Wirth sobre les responsabilitats de la guerra, atribueix a l'ambaixador de Rússia a París senyor Isvolskf, la següent frase, continguda en un telegrama al seu Govern amb data de 24 de juliol de 1914 i que segons el canceller fou suprimida en la edició oficial publicada pel ministeri de Negocis estrangers francès:

«Alemanya desitja vivament la localització del conflicte des del moment en que la intervenció d'una altra potència entranyaria necessàriament conseqüencies incalculables en virtut dels tractats existents.»

Doncs bé: l'Agència Havas, apropòsit d'aqueixes declaracions del Canceller es troba en condicions de declarar que el dia 24 de juliol de 1914 l'ambaixador de Rússia a França no es trobava a París sino a Rússia, reemplaçantlo en la capital de França el conseller d'ambaixada en qualitat d'encarregat d'encarregat de negocis.

L'Agència Havas reprodueix el text íntegre del despatx de referència, esmentat pel Canceller Wirth.

Aqueix despatx mostra potentment que el prspòsit que el canceller alemany atribueix a l'ambaixador rus, fou en realitat dels ambaixadors d'Alemanya i d'Austria Hongria.

El text del despatx dirigit per l'encarregat de Negocis estrangers de Rússia al ministre, diu així, traduït del rus:

«París, 24 de juliol de 1914. Urgent. L'ambaixador d'Austria ha comunicat avui al ministre de Justicia, una còpia de la nota que ha estat remesa al Govern de Belgrad, en la qual s'afegeixen explicacions detallades, publicades ja pels diaris. L'ambaixador d'Alemanya es va dirigir immediatament a veure al ministre, al qual va llegir la comunicació, reproduint els arguments austríacs, indicant-li al mateix temps que en el cas que Sèrvia es negués o es col·loqués en una actitud provocadora, Austria es veuria obligada a adoptar altres mesures de caràcter militar.

En interès d'Alemanya, crec que aquesta qüestió ha d'ésser resolta d'una manera directa entre Austria i Sèrbia, i que aquesta també en el propi interès de les potències limitar la qüestió perquè la seva resolució quedi reduida a la intervenció estricta de les parts interessades.

Alemanya desitja la localització del conflicte, perquè tota intervenció de qualsevol potència, hagi de tenir, en virtut dels tractats existents, conseqüències incalculables» (El text d'aquest últim, està posat en francès).

El senyor Berthelot, que assistia a les converses, pregunta aleshores a l'ambaixador si les mesures que adopti Austria han d'ésser considerades com un ultimàtum o no, puix d'ésser considerades com a ultimàtum, seguiria necessàriament l'acció militar, en el cas que Sèrbia no se sotmetés d'una manera absoluta a les exigències austríaques.

L'ambaixador es negà a respondre interinament, al·legant que no tenia suficients instrucions del seu Govern, però a jutjar pel to en què ho féu, pot suposar-se que l'esperança de reglamentar l'incident mitjançant negociacions portades a cap exclusivament entre Austria i Sèrbia està ja absolutament perduda.

La impressió dominant és, no obstant i això, que no es tracta precisament d'un ultimàtum. — Havas.

D'ACTUALITAT PEDAGÒGICA

Per al començament de curs s'han d'adquirir els llibres escolars

d'EDITORIAL CATALANA, S. A.

Obres del P. Joan Profitós, escolapi

Abecedari fonomimic. Col·lecció de lletres i gravats per a l'ensenyament de la lectura i escriptura simultàniament.
El meu llibret. Sil·labari català (1.ª i 2.ª part).
El llibre dels infants. Primer grau de lectura. Il·lustrat amb profusió de dibuixos, de Josep Obiols.

El dibuix del noi (primer cicle). Tres quaderns per al dibuix elemental del P. Calasanz Noguera, escolapi.

Demaneu-los a la casa editora, Escudellers, 10 bis, entresol i a totes les bones llibreries.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dijous, 5 d'octubre de 1922.

En defensa de la cultura

TOTHOM sap que la gestió del catedràtic Sr. Montejo al Ministeri d'Instrucció Pública ha estat funestíssima. Poques vegades, ni tractant-se de ministres espanyols, s'havia donat un cas tan típic. La tasca del Sr. Montejo ha estat totalment negativa. Ha realitzat una obra fonamentalment anticultural. Ha actuat contra la causa de la cultura en general i concretament contra la cultura catalana.

Les dues manifestacions més sorolloses d'aquesta gestió anticultural del Sr. Montejo han estat: la suspensió de l'autonomia universitària i la temptativa per a ensenyorir-se del llegat Pere Vila, temptativa contra la qual té entaulat recurs l'Ajuntament de Barcelona.

Amb aquestes iniciatives ha demostrat el Sr. Montejo ensems el seu arbitrari esperit antipedagògic i la seva dèria anticatalana, qualitats negatives no gens recomanables en qui té al seu càrrec la instrucció pública del país.

Les minories nacionalistes, que es reuniran aviat per a canviar impressions i pendre acords relatius a la imminent campanya parlamentària, plantejaran al Senat la discussió de les fantasies ministerials del Sr. Montejo, com plantejaran al Congrés el debat sobre l'actuació del Govern al Marroc.

Segurament el Sr. Montejo es convencerà molt aviat que no és el mateix sostenir un monòleg anacrònic a la *Gaceta* que mantenir un diàleg viu al Senat amb la representació nacionalista de Catalunya.

I la nostra minoria, seguint la seva brillant història, no deixarà passar sense la seva protesta més enèrgica i enraonada tota la sèrie d'iniciatives antipedagògiques i anticatalanes del Sr. Montejo, enemic — diguem-ne personal — de l'autonomia universitària i de l'espiritualitat catalana. El Sr. Montejo pot tenir les més endarrerides concepcions docents i les predileccions sentimentals que vulgui, però no pot exterioritzar-les del Ministeri d'Instrucció Pública estant, sense la protesta unànime del país i especialment de Catalunya.

El Sr. Montejo ha volgut aprofitar les vacances parlamentàries per atuir el món amb les seves colpidores iniciatives de ministre fossilitzat. Però, en obrir-se les Corts, es trobarà amb la minoria nacionalista disposada gentilment a demanar-li comptes estrictes de la seva gestió ministerial. Es probable que el senyor Montejo tingui un surt i un esverament i una sorpresa quan senti a parlar, ell, catedràtic de l'Estat i Ministre d'Instrucció Pública, de coses vives, de pedagogia actual, de l'ànima dels pobles.

Les minories nacionalistes compliran, una vegada més, llurs deures, al Congrés i al Senat. Ho han anunciat ja als Presidents de les Cambres. I així com la minoria nacionalista del Congrés exigirà del Govern una declaració categòrica quant a l'actuació espanyola a l'Africa, la minoria nacionalista del Senat recaptarà del Sr. Montejo una explicació adequada a la magnitud de les seves *iniciatives* anticatalanes i anticulturals, explicació que equivaldrà pràcticament a la revisió total del problema de la cultura del país i de les relacions entre l'Estat i Catalunya en matèria d'ensenyament públic.

Impromtu

L'or del ministre

Un ministre, no sé quin; pel cas tan se val, en una de les habituals conferències amb els periodistes, començà insinuant-nos que els donaria una nova molt agradable.

Els milers i milers d'espanyols que llegeixen diaris, confiant en la paraula del ministre, esperançats per l'anunci de la nova agradable, la cercaren àvidament en el text telegràfic. Temps ha que els espanyols, de tots els estaments i categories, se'n passen sense de noves agradables. El ministre no tenia dret d'interrompre aqueixa tongada llarga de resignació que havia acabat per donar-los-hi una pau espiritual de bastraci, si la nova que volia trametre no era realment de consistència.

«A sants i minyons no els prometis si no els dóns», però, també, contra això existeix «el prometre no fa pobre».

En poques ratlles de lectura la nova del ministre resta aclarida. En una escletxa del paviment de la vella Casa de la Moneda havien descobert un grumoll d'or d'un tamany no pas extraordinari, però tampoc esquifit.

Encara uns quants segons de dubte mentre el ministre conjeturava, lucit i clarividént, la procedència d'aqueix or. Podia valer molt — era del temps d'Isabel — i ser-nos de gran utilitat. El que pervingués d'un gresol volcat i s'hagués escorregut per una escletxa del trespol a penes ens interessava. La qüestió era el seu preu. I llegiem de presa, i saltàrem detalls per arribar al desenrotllament. El ministre, prescindint del resultat de l'anàlisi i avençant-se, optimista, als esdeveniments, ha taxat el grumoll en unes sis mil i tantes pessetes.

Es atenent-se a la fama de frugals i pobres que tenen els espanyols que el ministre qualifica la troballa de cosa agradable i la innova, diligent, als representants de la premsa.

Amb sis mil pessetes és rescatada una atzembla presonera d'una cabila i això, sense permetre de voltejar les campanes, té pla bé un significat. Comencem a estar de xeripa. Fa cinquanta anys que les coses marxaven al revés, i qui ha fet el poc sens dubte farà el molt.

Com a simple indici, les sis mil pessetes no són pas despreciables. En la teoria de la relativitat representen un tresor, i és en aquest punt de mira que se situa el ministre en qualificar d'agradable la troballa, i en mancar-li temps per assabentar-la al país.

Imagineu-vos un cap de casa que notifica a la família la benaurança d'haver recuperat cinc cèntims, caiguts de la butxaca d'un ancetre, introbables fins al present. No cal que estigui pas a les capses per a creure's sortós; basta que sàpiga el que és un averany.

L'or del ministre és un averany. El que es vessava en temps d'Isabel retorna al tresor d'una guisa quasi fantàstica. I és durant aquest govern i no pas governant un altre que el fet es produeix. I diguin el que vulguin, com a quantitat bàsica per a eixugar un dèficit, resulta imprescindible. Multipliqueu-la per un milió i en sobra. Tres zeros no es troben pas sota una rajola; es pesquen fàcilment en qualsevol oficina. D'això es deu refiar el ministre.

PRUDENCI BERTRANA

VENIZELOS

Mentre són discutits a Mudània els preliminars de la pau a Orient, Venizelos, la política internacional del qual és destruïda ara per les victòries dels kemalistes, torna ràpidament de Londres a París i tracta de salvar el que pugui de la catàstrofe grega.

A Londres ha conferenciat amb Lord Curzon, a París amb M. Poincaré.

La posició actual de Venizelos és molt curiosa. No ostenta encara una representació oficial, però el nou Govern d'Atenes li ha demanat que actuï com a representant oficiós i conseller general de Grècia a l'estranger. Abans d'acceptar definitivament aquesta comanda, sembla que Venizelos vol orientar-se, sospesar l'actitud de les cancelleries occidentals i escatir la veritable significació del moviment revolucionari al seu país.

Venizelos creu que ara el primer deure de Grècia és cooperar sinceràment amb les potències aliades al restabliment de la pau a les terres orientals. Es plany de la derrota grega i creu en la potència de reacció de l'exèrcit grec, però per damunt de tot considera essencial posar-se d'acord amb França i Anglaterra. El seu viatge a Londres i les seves visites a Lord Curzon i Poincaré tenen aquest objectiu inicial.

Cal reconèixer que la política internacional derrotada als camps de l'Anatòlia ha estat la política de Venizelos. El Rei Constantí no rectificà l'obra iniciada pel gran polític grec, sinó que la continuà. Es possible però, que, sense l'ajut moral de França, que, seguint Venizelos a Grècia, no haurien trobat els kemalistes, la campanya de Micràsia no hauria culminat en una desfeta hel·lènica.

Ara és probable, com creuen a Londres, que passin uns dies, tal vegada unes hores, amb relativa tranquil·litat. Quan siguin coneguts els resultats efectius de la Conferència de Mudània, la situació, en un sentit o en altre, restarà aclarida.

Hi ha, encara, moltes incògnites a resoldre: l'actitud de Bulgària, la intervenció de Moscou, les relacions ulteriors dels aliats. Mudània no és sinó la primera etapa del camí envers la pau, camí voltat a cada segment de precipicis perillosos...

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Municipi

SERVEIS DE LA GUARDIA URBANA

La guàrdia urbana ha prestat durant el mes de setembre 4.007 serveis: entre aquests figuren 2 detencions per mort; 38 per ferides; 2 per dispar d'arma de foc; 33 per furt i robatori; 6 per estafa; 2 per expendre moneda falsa; 47 per ordre superior, i una per actes contra la moral.

Ha acompanyat als dispensaris, cases de socorsos i farmàcies, perquè fossin auxiliades, 668 persones; ha recollit a la via pública 98 menors i 20 vells extraviats.

Han estat portats a la Comissaria municipal de Beneficència, 57 homes; 38 dones, i 24 menors. Ha prestat auxili en 24 incendis.

Per infracció de les Ordenances municipals ha reconvingut a 519 persones; 11 directors o propietaris de tramvies; 248 d'automòbils; 56 de motocicletes; 39 de bicicletes; 293 de carros; 59 de carretons; 46 de cotxes; 32 de conductores.

SUBHASTA

S'ha assenyalat el dia 21 del corrent per a celebrar la subhasta relativa a la construcció d'una claveguera al carrer de Gayà, encreuament amb la Riera de Magòria, sota el tipus de 15.848'42 pessetes.

El projecte està de manifest en el Negociat municipal d'Obres públiques.

EL SECRETARI

Acabada la llicència que li fou concedida ha tornat a possessionar-se del càrrec el secretari de l'Ajuntament, don Claudi Planas Font.

PER LA SANITAT DEL DISTRICTE

Complint ordres del tinent d'alcalde del Districte V, senyor Vilaseca, el veterinari municipal senyor Palmer, durant l'últim trimestre ha decomisat, per ésser nocius per a la salut pública, 115 quilos de peix, 635 de fruites i verdures, 5 d'olives, 17 d'embutits i d'una partida d'ous.

OPOSICIONS A ESCRIVENTS

S'avisa als respectius concursants que el pròxim dissabte, a les deu del matí, se celebraran a la sala del nou Consistori els exercicis per a la provisió d'una vacant del cos d'escrivents municipals que té anunciades la Comissió Central de l'Ajuntament.

ADOBANT UN CAMI

En compliment de les disposicions donades pel tinent d'alcalde del Districte X, senyor Massot, es procedeix a l'adob del camí vell de València.

L'atemptat contra En Cambó

MES PROTESTES

Diu «La Nova Conca», de Montblanch:

«L'atemptat contra En Cambó. — En terres d'Espanya, una banda d'africans ha escopetejat l'auto on anava En Cambó. Sortosament, ell i els amics que l'acompanyaven van resultar il·lesos.

La Joventut Nacionalista d'aquesta vila i «La Nova Conca», han cursat telefonemes de protesta contra la vilesa dels autors, i de felicitació per haver-ne sortit miraculosament salvat el leader del nacionalisme català, la vàlua i capacitat política del qual, són reconegudes com a una de les més preeminents d'Europa.

Déu li conservi anys de vida per la llibertat de Catalunya.»

De Centelles:

Senyor don Francesc Cambó. — Els nacionalistes de Centelles protesten pel covard atemptat i vos feliciten, i vos felicitem, per haver sortit il·lés; també vos felicitem, per ésser la vostra festa onomàstica, desitjant-vos molts anys de vida per a guiar els destins de la nostra estimada Catalunya.

Vostre affm. s. s. i amic, Frederic Camón i Torra.

Els enginyers industrials

Amb data 13 de setembre, publicà la «Gaceta» un Decret de la Presidència del Consell de ministres pel qual vénen a ésser equiparats els títols d'enginyer industrial i d'oficial d'artilleria.

L'Agrupació d'Enginyers Industrials de Barcelona, sorpresa per tal disposició i en la necessitat de fer arribar la seva protesta als Poders públics, ha acordat convocar els enginyers de les distintes especialitats, els presidents d eles corporacions i societats barcelonines i quantes personalitats puguin prestar-li l'eficàcia del seu ajut, a una reunió en la qual serà exposat l'estat de la qüestió i es donarà lectura a una instància que ha de dirigir-se a la Presidència del Consell, la qual serà sotmesa a l'aprovació dels reunits perquè arribi a la seva destinació, enrobustida amb l'ajut dels representants de les forces vives de la ciutat.

La reunió tindrà lloc avui, a dos quarts de set de la tarda, a l'estatge del Foment del Treball.

Polítiques

SORTINTS

Ahir a la nit marxaren a Madrid el diputat a Corts En Daniel Riu i a Reus el senador marquès de Marianao i l'ex-senador senyor marquès de Vilanova i Geltrú.

Teatre Català

LA VINENT TEMPORADA AL ROMEA

Un dels projectes de l'empresa del Teatre Romea, per a la vinent temporada, és la realització d'unes funcions selectes de teatre nacional i estranger.

Totes les obres que es representin en aquestes funcions seran estrenes. Els autors estrangers que hi figuraran són desconeguts del nostre públic, en la seva totalitat.

L'empresa ha procurat escollir els autors que el nostre espectador no ha pogut conèixer encara, i que han estat els que han influït d'una manera directa el teatre actual europeu. També es donarà una mostra de les darreres revelacions en l'escena francesa, que l'empresa espera ha de suggestionar fondament els amants del bon teatre.

EL TEATRE LIRIC

El llibreter En Salvador Bonavia anuncia la publicació d'una nova biblioteca anomenada Teatre Líric Català, el primer volum de la qual es posarà a la venda el vinent dissabte, contenint senzera la tragèdia d'En Balaguer, arranjada per En Pujols, i posada en música pel mestre Morera, «Don Joan de Serrallonga», amb la qual obra s'inauguren les funcions de la nova empresa de Teatre Líric Català.

La publicació aquesta tindrà caràcter popular.

AL ROMEA

Han començat a l'escenari del Teatre Romea els assaigs de conjunt de l'obra d'En Pompeu Crehuet, i del passatemps d'En Burgas, que formen el programa d'inauguració de la temporada de Teatre Català.

«Palmes i llorers», és un tros de la vida dels nostres dies, portant en si un relleu que ha excitat la pública curiositat.

Quant al sainet «Per tu ploro Merceneta», constitueix un parell de quadros que apareixen amb força satírica.

Generalitat

Ha complimentat al senyor Vallès i Pujals el doctor Fàbregas de la Junta de Govern de la Casa de Caritat.

—

Les senyores presidenta, tresorera i comptadora de l'Institut de Cultura i Biblioteca popular per a la Dona han estat a invitar al senyor Vallès i Pujals a la inauguració del nou local de l'Institut i obertura de curs.

—

Els diputats de la Mancomunitat del districte Sabadell-Terrassa assistiran a la festa de la benedicció de la bandera del cometent de la primera de dites poblacions que tindrà lloc el vinent diumenge, dia 8 del corrent.

El Saló de la Moda

Barcelona bat el record mundial d'exposicions similars.—Ço que serà aquesta manifestació de l'elegància.—Cap a la creació d'una moda barcelonina. —El concurs de la Mancomunitat.

El Saló de la Moda, iniciat ara fa tres anys a la sala de la Reina Regent del Palau de Belles Arts, fou una revelació, de la qual tots els que hi assistiren en serven un gratíssim record. Malgrat les exigües dimensions del local, la falta d'habilitud en l'organització d'aquestes manifestacions i les greus circumstàncies en les quals es desenrotllava la vida industrial de la nostra ciutat, el primer Saló de la Moda fou un èxit sorollós que evidencià al gran món barceloní com l'art del vestir havia arribat a un grau de progrés i selecció que es feia digne de figurar entre els millors de les grans capitals europees.

Han passat tres anys sense que fos repetit el Saló de la Moda, i això farà suposar que la primera temptativa no va reeixir, quan fou tot el contrari. La mutació del Saló de la Moda obeeix a les mateixes causes que el de l'Automòbil. Aquestes dues branques de l'activitat comercial han adquirit a la nostra ciutat la creixença adequada a l'augment de la seva riquesa i llur gran volada els ha portat l'exigència d'amples locals i manifestacions exclusives de cada ram.

Locals adequats per a grans exhibicions no s'improvisen, i de no haver estat la projectada gran exposició del Montjuich, no hauria estat possible l'esplendorosa manifestació automobilista de la passada primavera, ni ara el primer gran Saló de la Moda d'imminent inauguració. Heu's aquí com no s'equivoquen els que amb tanta activitat patrocinen la celebració de la Gran Exposició de Barcelona. Si algú dubtés de la influència formidable que ha de tenir en la futura grandesa de la ciutat, aquests dos exemples són prou per a portar-li el ple convenciment. Si hom calculés el que representa econòmicament la instauració anyal del Saló Automòbil i del Saló de la Moda, s'arribaria a la conclusió que és un benefici per la ciutat aixecar aquests grans palaus que solament ells permeten un desvetllament d'energies extraordinari.

• • •

No feia gaire temps que no haviem visitat l'Exposició de Montjuich. Són ben recents encara els dies bulliciosos del Saló Automòbil, i des d'aleshores no hi haviem fet cap altra visita. Ara hi hem tornat atrets per la proximitat de la celebració del Saló de la Moda, i veure'n els seus preparatius, i ens hem vist sorpresos pel canvi que s'ha operat a l'entrada de l'Exposició. El gran passeig s'està empedrant, i es fan les voreres, i es prepara la plantació d'arbres. Però el que més sorprèn és que en tres mesos s'ha construït més de la meitat dels dos grans palaus de la mà dreta, iguals que els de l'art modern. Tant avança llur construcció, que a la primavera pròxima segurament ja s'hi podrà recollir una altra de les grans manifestacions de l'activitat comercial barcelonina.

En efecte, hem sabut que la Fira de Mostres se sent atreta envers aquells indrets i es mostra disposada a abandonar el seu palau del Parc. Són desigs de millorament que l'empenyen de manera irresistible.

I què esdevindrà de tota aquella organització de la Fira? hom podrà objectar. La nostra ciutat té una vida tan intensa en tots els ordres, que no hi ha res que esdevingui inútil. Aquí teniu les casetes de la Fira convertides en colònies escolars, prestant un gran servei a Vilamar. I pel que respecta al Palau de la Indústria ara mateix l'Ajuntament l'ha cedit per a celebrar-hi, pel febrer, el concurs internacional de Lawn-Tennis en pistes tancades. Tenim, doncs, en perspectiva, veure la Fira de Mostres a Montjuich i totes les impressions són que serà per ella l'any més esplendorós d'ençà que fou instaurada.

I veurem molt possiblement com als quatre grans palaus de Montjuich s'hi reuneixin l'any vinent el Saló Automòbil, la Fira de Mostres, l'Exposició del Moble i el Saló de la Moda.

Voleu més exuberància d'exposicions? Barcelona, anant al cap de les ciutats europees.

• • •

A l'entrada del carrer de Lleyda del Palau de l'Art Modern, hom hi nota molta activitat. Entrem a dins i veiem tot seguit com un bon nombre d'installacions es troben a les acaballes. Passem del vestíbul a la sala gran, produint-nos immillorable efecte la preparació de l'ornamentació general del Saló.

Només ens hem de planyer que, tal com va succeir quan el Saló Automòbil, no s'hagi pogut reunir una sola tonalitat en la decoració dels costats del Palau dedicats a Exposició anexa al Saló de la Moda. Cert que s'ha guanyat molt i això gràcies a l'interès posat pel director artístic senyor Esteva, però és de doldre que no s'hagi obtingut la unitat per la intransigència d'uns pocs expositors.

Conversant amb alguns expositors, veiem el director de la Fira de Mostres, En Frederic Barceló, dirigintnos vers ell tot seguit, per a ferlo sabedor dels nostres propòsits de donar un avanç de ço que serà el Saló de la Moda, a fi que el públic estigui orientat abans de la seva inauguració. En Barceló ens comprèn tot seguit, i amb l'amabilitat acostumada, ens diu:

«El Saló de la Moda sembla a primera vista una manifestació sense contingut, una exposició externa, però jutjant-la bé, hom veu que té una gran influència econòmica. Aquest Saló ha de fer-nos independents dels capricis de París i Londres, on haviem d'acudir ara per a demanar les modes que haviem de vestir. Els anys de la guerra i la inevitable defensa duanera, han motivat un gran desenrotllament de les indústries de la moda a casa nostra, i això ens ha portat poder prescindir de París. Encara que no n'hem deixat de rebre una inspiració influent, les nostres robes i els nostres vestits comencen de tenir un aire de cosa pròpia.

L'organització del Saló de la Moda ha fet que el cartell anunciador i la seva direcció estiguessin a mans catalanes, i quan això prengui una consuetud, els nostres fabricants demanaran dibuixos als nostres artistes, i aleshores tindrem ja una moda nostra, una moda mediterrània i no una moda exòtica, importada de països de latitud i gust diferents.

La Mancomunitat aporta el seu concurs a aquesta obra de renovació, de recobrament de personalitat pròpia, amb una installació de les tasques que es duen a terme a l'Escola de Tall, a fi que les modistes vegin la necessitat d'anar a l'Escola per apendre tot allò que per intuïció i a costa de grans esforços han anat sabent en el curs de llur professió.

Aquest Saló de la Moda estarà a l'alçada dels millors de l'estranger, i ni a París, Berlín, Viena, Londres ni Nova York, se n'ha fet cap de tan important, i sobretot no hi ha enlloc un Saló de la Moda permanent, com es tracta d'establir a la nostra ciutat. En l'actual Saló s'hi exhibiran 100 vestits, 100 capells i 50 abrics, amb llurs corresponents pells.»

Fetes aquestes manifestacions pel senyor Barceló, hem començat amb ell a recórrer les installacions del Palau. Com ja hem dit abans, pels voltants i al vestíbul, hi va l'exposició anexa al Saló i tots els expositors rivalitzen en presentar exhibicions de gust, havent-n'hi algunes que criden poderosament l'atenció.

L'organització del Saló s'ha fet muntant un entarimat per tot el voltant del Palau i a banda i banda s'hi han collocat 200 taules en les quals els concurrents podran seure i pendre el te mentre els models aniran recorrent el Saló. Prop del vestíbul s'ha muntat un entarimat gros que serà destinat a tribuna d'autoritats i premsa. Per l'espai del mig s'hi han collocat uns parterres que seran coberts de flors, variant de color cada dia. També s'ha habilitat lloc per a la música.

El fons del Palau s'ha destinat a departament de vestir-se els models, havent-se tapat amb vellut de seda marró fosc. A cada cantó hi ha una porta per la qual sortiran els models, disposant el «regiseur» que ho facin alhora una per cada porta i procurant que n'hi hagi quatre de permanents recorrent el Saló. Els models tenen un ampli departiment per a posar-se els vestits, amb armaris en els quals deixar els que es vagin canviant.

En resum, l'ampli espai del Palau ha permès una installació apropiada, així com s'ha prestat molt a fer les divisions necessàries a fi que pugui observar-se el més perfecte ordre en tot.

Es d'esperar — i d'això no en dubtem cap mica — que els sis dies que romandrà obert el Saló de la Moda, es veurà molt concorregut celebrant-s'hi reunions brillantíssimes.

Durant els dies de celebració del «Saló de la Moda», funcionarà un servei d'omnibus automòbils, des de la Plaça de Catalunya, davant l'Estació del Ferrocarril de Sarrià, fins al Palau de l'Art Modern del Parc de Montjuich. El preu del passatge serà d'una pesseta.

La tarifa de preus dels autos de lloguer, per a traslladar-se al «Saló de la Moda», segons nota que comunica la «Jefatura» de la Guàrdia Urbana, és la següent:

1 o 2 seients	8	pessetes
Per cada seient suplementori	1'50	»
Auto complet per cada seient	2	»

Sense pagament de tornada.

Els nens del carrer

La Junta de Protecció a la Infància ha recollit del carrer:

Dos nens abandonats, procedents de l'Africa francesa.

Tres nois que eren explotats en la mendicitat.

Quatre nois, escarriats, que han estat tornats a llurs famílies.

Dos nois, de mals instints, que han estat portats a l'Asil Duran.

Dos nois, procedents de Cartagena, el pare dels quals és a la presó.

Una noia, òrfena de pare, que anava amb un germanet petit, turmentant-lo, per excitar la compassió dels ciutadans i treure'n més diners, demanant caritat.

Quatre nois arribats de València, un de Múrcia, un de Cuevas de Vera, un de Madrid, un de Mula, dues noies de Logronyo, un noi, una noia de Calatayud, un noi de Málaga i un noi de Torrevieja.

Els serveis del Sometent

El capità general ha tramès al comandant general de sometents, don Plàcid Pereyra, la següent comunicació:

«En resposta a l'ofici en què V. E. em comunica determinats incidents sorgits entre autoritats governatives i individus i classes del Sometent, amb ocasió de prestació d'auxilis d'aquests a les autoritats, per a aclariment o persecució de delictes, li haig de manifestar que, per a la millor eficàcia de tots els organismes del Poder públic i el seu harmònic funcionament amb una institució tan meritòria com la dels Sometents, procedeix que els que hi pertanyin, qualsevulla que sigui el seu grau, acudeixin directament amb llurs notícies i auxili ciutadà a les autoritats tècniques i precisament constituïdes als fins d'ordre públic, policia o justícia, sense perjudici d'informar seguidament als seus superiors jeràrquics dintre de la institució, perquè un altre procedir, encara que inspirat en el millor desig, podria retrassar o dificultar l'actuació governativa o de la justícia.

En tots els casos és digna de lloança la conducta dels sometenistes que en la seva exaltació del concepte de ciutadania troben estímuls per a auxiliar la tasca de les autoritats de tots els ordres, quedant al seu bon criteri que aquest auxili no sigui invasió de funcions ni les retrassi o entorpeixi, així com correspon a la discreció i mesura de tots no sentir ni expressar concepte que no enalteixi a una institució tan arrelada, seriosa i eficaç com la del Sometent, en que tots els seus components fan el sacrifici d'ideals polítics i de part de la seva llibertat ciutadana, en quant a llur funcionament de sometenistes es refereix, acatant una disciplina orgànica, contribuint de llur propi peculi al manteniment de la institució, i prestant, en fi, serveis a la Pàtria i a l'ordre, que són llur honrosa tradició.»

Etapes d'un viatge

II

Les ciutats suïsses

El meravellós de la constitució cantonal de Suïssa, és que cada un d'aquests simbolitza tota l'espiritualitat i contextura interna de la ciutat que li dóna nom. Hi ha cantons i ciutats d'aquests mateixos cantons que depenen ideològicament d'altres ciutats, centres i capitals podríem dirne supra-cantonals. No puc parlar de la Suïssa italiana, la qual desconec, i que per altra part té un ínfim valor dins de la Confederació, però de la resta, sí que m'és donat afirmar que les ciutats directives de la República, amb tonalitats pròpies irradiades a través de les regions a que pertanyen, són Ginebra, Berna, Basilea i Zuric.

He citat els seus noms en aquest ordre, perquè als dos extrems hi ha Ginebra (podríem sumar-hi Lausanne), Basilea i Zuric, que són centres de penetració, francesa en el primer i alemanya en els segons, i al centre s'hi troba Berna, nucli d'helvetisme, clau suprema de la unitat nacional. Les directives del nacionalisme suís, surten de Berna, com que a Berna és on s'hi conserva més pur el foc de la tradició. En ella hi trobareu tot un conjunt de construccions típiques, els clàssics porxos, les afiligranades fonts, d'una bellesa i una simplicitat admirable, els torreóns airosos, els símbols nobiliaris. En quant a l'art arquitectònic, posseeix tres monuments que basten per si sols a significar una urbs: la célegre Catedral gòtica, l'Ajuntament i la Torre del rellotge. El tracte escollit, els costums senzills, la moralitat pública, la vida familiar, tenen a Berna la seva seu. Les cases dels patricis, apegades a la muralla antiga, i habitades encara avui, la major part per famílies d'antic bolori, són una demostració més del tradicionalisme de la capital helvètica. Ni alemanys, ni francesos: suïssos, tal és l'aspiració de tota la regió bearnesa.

Ginebra i Lausanne, amb la seva fina mundanitat, amb son aire modern i cosmopolita, amb el seu esperit, un poc «railleur» i afányós de criticisme, són l'enciclopèdia, la revolució del 69, en fi: França. No han sabut emmotllar l'esperit antic al modern, que és la virtut suprema d'un poble, no han construït els seus nous edificis, posant-hi dins de l'obra nova les tonalitats representatives de l'esperit immortal de la raça. Com França i els pobles que han volgut imitar-la, s'afanyà en trencar sa història, en separar uns temps d'altres temps, en afeblir el record de les antigues executòries, i en aquest camí de desviació se sent onejar un lleu desig de semblar més bé europees que suïsses. El perill socialista, fa avui reaccionar a aquestes ciutats, però sempre flotarà per sobre d'elles l'esperit d'en Rousseaux, de l'enciclopèdia, de l'escepticisme, el gran destructor de pobles.

La influència germànica baixa de Basilea, gran nucli financier, i de Zuric gran centre intel·lectual i comercial. Que lluny ens trobem en aquestes dues ciutats de la senyorívola Berna? Ja és la rigor del mètode de vida i la llicència, si bé no desmesurada remarcable, en els costums el que domina. No la llicència francesa, de bé de sol i aparatosa, sinó una llicència empaquetada, que sense arribar als desordenats costums de les grans ciutats germàniques de la post-guerra, se sent pujar com un indefinit mur muri de tots els indrets de la ciutat En l'arquitectura, en les arts d'aquestes ciutats, en la cultura i en la política, no es respira criticisme, ni sana llibertat, sinó ordenancisme i germanisme.

Queda una bella urbs sense classificar Lucerna, la ciutat dels llacs, la d'ànima multiforme. Lucerna m'ha fet la sensació d'una lluita interior, d'un gran dubte col·lectiu. La lluita entre el modern i l'antic, el dubte entre el germanisme i l'helvetisme. Les seves grans construccions antigues, el meravellós pont cobert, són fonts de tradició les seves noves obres, vacil·lant en alguns casos entre un modernisme incolor i un noble desig de reprendre les executòries passades, simbolitzen el seu present. En passar pels seus carrers, i conèixer la psicologia d'alguns dels seus homes, vaig pensar: aquí s'ajunten Berna i Zuric; i vingué a mi la idea d'una confluència amb les característiques que li són pròpies.

Com més diverses m'han semblat les ciutats suïsses, més meravellós m'ha aparegut el conjunt. Sortosa la nació que té urbs de tan remarcable fesonomia, que té en el seu ésser principis de vida tan rellevants, perquè ells signifiquen lluita, es a dir: progrés Suïssa, amb les seves urbs magnífiques, disputant-se el sòl de la primacia, se m'ha representat, com un trosset de cel en nit clara, astres de llibertat i de desigs d'ascensió gloriosa, en camp d'infinit que és l'ànima immortal de la raça perpetuant-se a través de la història.

EDUARD AUNOS

Zuric, 28 setembre 1922.

L'actualitat social

LA COMISSIO MIXTA DEL TREBALL EN EL COMERÇ

En la sessió celebrada per la Comissió Mixta del Treball en el Comerç, d'aquesta ciutat, la representació de la dependència interpel·là als vocals patrons, referent a la importància i significació de l'Assemblea organitzada al Teatre Goya, per alguns elements del comerç a la menuda, contra l'esmentada Comissió Mixta, perquè, entenent que aquesta campanya és en realitat un atac contra els drets legalment reconeguts dels dependents cal precisar si els patrons presten llur assentiment a l'esmentada campanya.

La representació patronal ha negat tota importància a l'assemblea celebrada, declarant els representants de les Associacions detallistes de més importància a Barcelona, com són la Lliga de Defensa Industrial i Comercial, la Unió Gremial, la Cambra Mercantil i la Federació d'Ultramarins, Comestibles i Similars, que les dites entitats, no sols no havien intervingut per a res en la celebració de l'esmentada assemblea, sinó que reiteraven llur adhesió a la Comissió Mixta l'actuació de la qual creuen beneficiosa per als interessos del comerç per la meritòria obra de pau i harmonia social que vé realitzant.

La Comissió Mixta en ple acorda protestar dels conceptes vessats contra ella en l'esmentada Assemblea, i especialment que se li atribuís significació política determinada, quan els seus components, pertanyents als més distints i oposats partits, prescindeixen dintre la Corporació, de llurs ideals i de la significació política per a defensar només els interessos econòmics i socials de llurs respectius representats.

UN ANONIM

Na Montserrat Aloza, ha rebut un anònim, dient-li que el seu fill, Emili Store, estava compromès en un complot sindicalista que es prepara per a venjar l'atemptat del qual fou objecte Angel Pestaña, i afegeix l'autor de la lletra que aquesta està escrita amb la intenció que ella impedeixi que el seu fill es perdi per a tota la vida.

Emili Store ha portat al Jutjat l'esmentat anònim, i ha afegit que ignora la procedència i finalitat del mateix.

EL RAM DE L'AIGUA

El Sindicat Lliure Professional del Ram de l'Aigua celebrarà demà reunió general al Cinema Muntanya.

Govern civil

EL SOMETENT DE SABADELL

El diumenge, el governador anirà a Sabadell per a assistir a la festa de la benedicció de la bandera del sometent d'aquella ciutat.

LA SALUT PUBLICA A BARCELONA

El secretari del Govern civil, senyor Luengo, en rebre ahir als periodistes els manifestà de part del governador que calia fer constar que a Barcelona no hi ha hagut cap cas de pesta bubònica, i, per tant, eren mancades de fonament les notícies que corren.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 5, 12'30 matinada

El despatx de Guerra d'aquesta nit, diu així:

«El general encarregat del despatx participa a aquest Ministeri ço que segueix:

Sense novetat a tot el territori.»

APROVACIO DEL TRACTAT AMB ANGLATERRA

A tres quarts de vuit ha acabat la reunió de la Junta de Protecció a la Producció, quedant ultimat l'estudi del tractat amb Anglaterra.

Segons les referències que ens han facilitat alguns dels vocals de la Junta, les deliberacions s'han desenrotllat dins d'un ambient d'harmonia, contribuint el senyor Sànchez de Toca, com a president, a suavitzar asprors entre els diversos interessos representats al si de la Junta.

Per unanimitat s'han aprovat els termes en què s'ha redactat el conveni amb Anglaterra, proposant al Govern lleus modificacions que no alteren llur essència.

Per majoria de vots s'ha acordat proposar al Govern la conveniència que la vigència del tractat només sigui d'un any, en lloc de tres que assenyala el Govern.

A aquesta petició s'han adherit també els vocals que representen els interessos llevantins, però fent la salvetat que el votaven sempre que no impliqués dificultats per a l'aprovació del tractat.

Tractant-se d'un Cos consultiu, la Junta, en l'escrit de modificacions que elevarà al Govern, sol·licitarà que aquest es reservi la intervenció en el repartiment equitatiu del milió de tones de carbó que s'importarà d'Anglaterra amb privilegi als drets de Duanes.

S'ha acordat també, que el Govern espanyol recapti del d'Anglaterra que desisteixi de la rebaixa dels drets dels aglomerats.

En l'exposició que la Junta elevarà al Govern, s'al·ludeix a la navegació i a la necessitat d'un tracte recíproc en el desenrotllament de la marina mercant.

Fa ressaltar la Junta la gravetat que tanca aquest problema, i excita al Govern a què l'envesteixi a les Corts.

La Junta es lamenta que havent començat la negociació d'un tracte amb Suïssa amb la cláusula de nació més afavorida, hagi estat precís atorgarlos aquella concessió als nostres concurrents comercials, França i Anglaterra.

D'aquí a quatre o cinc dies, li serà tornat al Govern el text del tractat amb les modificacions introduïdes per la Junta.

SOBRE EL TRACTAT AMB ANGLATERRA

Amb el títol de «El tratado con Inglaterra es ruinoso para España», publica «La Acción» d'aquesta nit un article en el qual s'afirma que el convent anglo-espanyol és altament perjudicial per a Espanya, com anirà demostrant en successius articles.

Està clar que les obligacions de caràcter general tenen en el traçat la condició de reciprocitat, però donada l'enorme diferència que hi ha entre Anglaterra i Espanya, en ço que a potencialitat econòmica es refereix, és indubtable que quedem en una situació d'inferioritat.

En el tractat no es respecta ni tant sols aquella condició que hem mantingut en tots els convenis de la mateixa classe amb els altres països europeus, és a dir, la de reservar-nos sempre donar tracte més afavorit, sense que això ens obligui a res amb els països contractants, a Portugal, al Marroc, i àdhuc a les nacions d'origen hispà, cosa natural, ja que tota la nostra política internacional s'ha de basar en l'aspiració d'una ferma unió ibèrica i d'una positiva expansió espiritual per tots els països hispano-americans, com també de mitjans d'influència aventatjosos en territori marroquí.

El tractat amb Anglaterra, demés, és concertat per tres anys, la qual cosa constitueix una veritable coacció a les Corts, que, encara que volguessin fer-ho, no podran modificar en aquest lapse de temps, el nostre règim aranzelari.

No és d'esperar — afegeix — que Anglaterra s'oposés a aquelles modificacions que siguin de suprem interès per a Espanya.

Demés, el Govern infringirà la Constitució si ratifica el tractat a esquena de les Corts, sense que les Corts l'examinin i l'autoritzin, perquè l'article 55 de la Constitució diu textualment:

«El Rei necessita estar autoritzat per una llei especial... 4.º Per a ratificar els tractats especials de comerç».

LES OBLIGACIONS DEL TRESOR

El Decret relatiu a l'emissió d'obligacions del Tresor que avui publica la «Gaceta», diu així en la seva part dispositiva:

«A proposta del ministre de Finances ,d'acord amb el meu Consell de ministres, i en ús de l'autorització concedida al Govern, per l'article 53 de la llei de pressupostos de 26 de juliol últim, vinc en decretar ço que segueix:

Article primer. — La Direcció general del Tresor emetrà, amb data 15 d'octubre de 1922, obligacions del Tresor al portador, de 500 a 5.000 pessetes cada una, al termini d'un any, per la suma de 500 milions de pessetes, amb interessos a raó de 5 per 100 anual, pagadors als venciments de 15 de gener, 15 d'abril, 15 de juliol i 16 d'octubre de 1923, mitjançant cupons que portaran units els títols.

Aquestes obligacions estaran exemptes de tot impost i contribució; seran admeses com a efectiu per llur capital i interessos vençuts, sense prorrateig, en tota operació de consolidació de Deute que es realitzi, i tindran la consideració d'efectes públics.

Article segon. — El Tresor públic podrà recollir les obligacions que s'emetin abans de llur venciment en la quantitat que cregui més convenient, abonant el capital de les mateixes i els interessos guanyats fins al dia designat per a la recollida.

Article tercer. — Les obligacions del Tresor que s'emetin en virtut del present Decret es negociaran a la par, ingressant el producte de la negociació, a mesura que es vagi obtenint de les obligacions, a la Secció cinquena del pressupost «Ingressos per a 1922-1923, Recursos del Tresor», sota l'epígraf de «Producte de la negociació d'Obligacions del Tresor».

Article quart. — Les despeses que s'ocasionin per a la confecció de les obligacions i les que causin les operacions d'emissió i negociació, se satisfaran pel Tresor amb càrrec al capítol 14, article únic, de la Secció tercera del pressupost vigent d'Obligacions generals de l'Estat, al qual efecte es considera ampliat el crèdit en la quantitat necessària.

El pagament d'interessos als seus respectius venciments es realitzarà amb imputació als crèdits del pressupost que existeixen per a aquest fi.

Article cinquè. — Pel ministre de Finances es dictaran les disposicions que es creguin necessàries per al compliment del present decret, del qual es donarà compte a les Corts.»

AMPLIACIO DEL CONSELL

Pot calcular-se en dues hores el temps que han deliberat els ministres en el Consell d'aquesta tarda, perquè el restant l'han invertit en pendre el tè.

Han fixat, principalment, l'atenció en els assumptes del Marroc.

El senyor Sànchez Guerra ha al·ludit les conferències que demà començarà a celebrar amb l'Alt Comissari.

Demà no despatxarà el President amb el Rei.

Acudiran a l'estació a rebre el general Burguete els ministres d'Estat, Guerra i Marina, i allí el recullirà el senyor Sànchez Guerra, traslladant-se directament al ministeri de la Guerra, on conferenciarà dins a la una de la tarda.

L'objecte del viatge a Madrid del general Burguete es relaciona amb el curs de les negociacions entaulades per a la submissió dels caps rebels, el Raisuni i Abd-el-Krim, i, si bé, com és lògic suposar, es tractaran tots els problemes de conjunt, no és presumible que s'acordi cap pla d'operacions sobre la costa d'Alhucemas.

El Govern persisteix en el seu primitiu pla d'acció política.

Avui, precisament, les notícies rebudes eren molt satisfactòries, perquè a les moltes submissions de cabiles rebels cal afegir els Benisaid, que han ofert designar el caid que han d'acatar en representació del poblat el protectorat del Maghzem.

No s'ha tractat en el Consell d'aquesta tarda d'obertura de Corts, perque la data està subordinada prèviament als viages del Rei, i fins que es realitzin no s'adoptarà acord en aquest sentit.

Quan ha acabat el Consell de Ministres, no es coneixien els acords de la Junta de Protecció a la indústria nacional, però, a judici del President, no existeixen dificultats per a la firma del tractat. Prevaldrà la resolució del Govern, buscant una intel·ligència cordial entre tots els interessos.

MES FIRMA DE GUERRA

Concedint la medalla de Sofriments per la Pàtria, pensionada, a cinc caps i oficials, per haver resultat ferits en diverses operacions de campanya, realitzades en la nostra zona del protectorat, a Africa.

Conferint el comandament del Dipòsit de cria i doma de la primera zona pecuària (Ecija), al coronel de cavalleria don Adolf Peronat, i del Dipòsit de cavalls sementals de la cinquena zona pecuària (Saragossa), al tinent coronel de la pròpia arma, don Lluís Díez i Sánchez.

Autoritzant al ministre de la Guerra perquè per a l'Arxiu Facultatiu i Museu d'Artilleria, s'adquireixin en els termes de Jetafe i Bàcia-Madrid, 700 hectàries de terreny per a la instal·lació d'una fàbrica de productes químics.

Idem ídem perquè, pel Centre Electro-Tècnic i de Comunicacions, s'efectuí el pagament de cinc automòbils adquirits amb destinació al servei d'autoritats civils.

PERSONAL DE FINANCES

Ultra els Decrets de Finances comunicat aquesta tarda, la «Gaceta» publica els següents:

Nomenant, en ascens d'escala, cap d'Administració de primera classe, del Cos general d'Administració de la Hisenda pública, a don Màxim Cánovas del Castillo.

Idem ídem cap d'Administració de segona classe del Cos general d'Administració de la Hisenda pública, a don Teodor Tapia i Granado, que ho és de tercera del Cos.

Idem ídem cap d'Administració de tercera classe del Cos general d'Administració de la Hisenda pública, destinat a la Secretaria d'aquest Ministeri, a don Joan García Orejuela, cap de Negociat de primera classe del mateix Cos, a la Direcció general del Tresor.

Declarant jubilat don Manuel Montesinos i Montesinos, cap d'Administració de segona classe, administrador de la Duana de Cadiz.

Nomenant administrador de la Duana de Cadiz, amb la categoria de cap d'Administració civil de segona classe, a don Lliborí Gonzalez Vazquez.

Nomenant inspector regional de Duanes a Xerec de la Frontera, amb la categoria de cap d'Administració civil de tercera classe, a don Ricard Riera i López, vista de Duana de Barcelona.

ELS SERVEIS POSTALS

El marquès de Villabrájima ha fet manifestacions, avençant-ne algunes de les que exposarà al Parlament, referents al servei de Correus.

Creu el marquès que al Govern no li interessa que aquest servei sigui bo i que si le li hagués fet cas, res del que succeeix hauria passat.

Està convengut que no sols és conveni ent, sinó precís per al Govern aprofitar l'actual moment de la Història Postal espanyola, si és que es vol reorganitzar un dels serveis més importants per al país i més profitosos per a l'Administració.

Aquest moment hauria hagut de servir per a crear un nou servei, sobre la base senzilla d'una justicia extricta.

Si es deixa passar aquest instant sense posar mà a l'obra, o si s'usa el procediment de l'orb, passaran generacions sense que el servei de Correus pugui reorganitzar-se.

Del dia de la vaga ençà, això ha anat de mal a pitjor.

Pot ser que hi hagi una superficial i aparent normalitat, però les cartes no arriben, o arriben amb grandíssim retràs, els gírs es fan amb enorme dificultat i de la Caixa postal d'Estalvis no en parlem, amb la qual cosa no som lluny d'un enderrocament del límit més extens que abasti aquesta calguda a altres aspectes molt més greus el dia que per l'immens dany que podria ocasionar, i que al Govern incumbeix evitar.

COMBINACIO DE MAGISTRATS

Aquests dies restarà enllestida una important combinació de personal de la magistratura, la qual té com a base la jubilació del magistrat del Suprem, don Marian Luján, i probablement donarà motiu al proveïment dels càrrecs de president i fiscal de l'Audiència Territorial.

LA PROPIETAT URBANA

Ha visitat el ministre de Gràcia i Justicia, el Comitè Executiu de la Cambra de la Propietat Urbana d'Espanya ,acompanyat pel president de la de Madrid, comte de Casal, amb el fi de defensar les gestions que ve fent aquesta entitat, per a trobar normes que, sense desionar els interessos dels llogaters, ni del propietari, es garanteixi el dret de la propietat i resolgui el problema de l'habitació.

EL MAGISTERI

Els mestres del districte de l'Hospici de Madrid, han elevat al ministre de la Governació una enèrgica protesta contra l'atropell comès per l'alcalde del poble de Finestrat (Alacant), contra el mestre oficial d'aquella localitat.

Al mateix temps demanen que l'esmentat alcalde sigui inhabilitat per a exercir el càrrec, com així ho demana també el poble de Finestrat en massa.

En idèntic sentit han dirigit un telegrama al jutge d'instrucció de Villajoyosa, partit al qual pertany el poble, on s'ha realitzat el sensible atropell.

LA BANDERA DELS REGULARS

Sevilla.—Augmenta l'animació amb motiu del solemne acte de la remesa de la bandera als regulars indígenes, al qual hi assistiran els Reis, constituint una veritable festa.

Les forces expedicionàries sortiran de Larraix el dia 6 de l'actual.

L'acte tindrà lloc al matí, assistint-hi també el ministre de la Guerra i l'Alt Comissari, general Burguete.

Hi haurà un àpat regi, probablement a l'Alcassar, i de no poder ésser aquí, en un dels palaus de l'Exposició.

Els regulars de Larraix acamparan a Tablada els dies que romanin a Sevilla.

Actualment s'està construint la vitrina que ha de tancar la bandera dels regulars de Larraix.

Es de caoba, i d'un gran gust artístic.

L'ALT COMISSARI

Tetuàn, — A les 9'50 sortí amb direcció a Ceuta l'Alt Comissari amb els seus ajudants.

Allí s'embarcà amb rumb a Algeciras, on agafarà el tren que ha de portar-lo a Madrid.

Se sab que a la tornada de la Cort marxarà a la zona de Melilla, per a la cerimònia de la implantació del protectorat a les cabiles sotmeses.

DE MELILLA

Melilla. — S'ha comentat que quan fou mort el mariner Francesc Celdo, al desembarcar el comboi al Penyal de la Gomera, l'enemic fes freqüents dispars de canó, malgrat de la tranquil·litat que regna a Beniurriaguel des de ja fa dies.

Aquesta nit volà per primera vegada una esquadreta d'aviadors per a bombardejar als rebels de Beni-Ulixech.

ELS SUBMARINS

Madrid, 5, 2 matinada

Cadiz. — Ha sortit l'esquadreta de submarins, el vaixell de salvament d'aquests «Canguro», i el remolcador «Ciclope».

Aquest remolca el submarí «Peral» que porta una avaria que aparierà a l'alsenal de Cartagena.

NOTES SEVILLANES

Sevilla. — Al segon encontre entre el Reial Madrid i el Sevilla F. C., aquest ha guanyat per sis gols a tres.

El cap del Govern ha telegrafiat a l'alcalde que el monarca realitzarà definitivament el viatge a Sevilla el dia 14 del corrent, per a remetre la bandera als regulars.

Un goç hidròfob ha mossegat sis persones.

Els municipals l'han perseguit, matant-lo.

Demà sortirà cap a Madrid, des d'on seguirà el viatge a Roma, l'arquebisbe de Sevilla, per a fer l'obligada visita al Papa.

Al terme d'Ojen s'ha declarat un incendi en un bosc, cremant-se 19 hectarees de terreny.

ELS MARQUESOS DE COMILLAS

Bilbao. — De Comillas han arribat a Bilbao els marquesos de Comillas. S'estatgen a l'Hotel Portugalete.

Avui han esmorzat a bord d'un transatlàntic novellament construït per la Constructora Naval.

FOC A UN TEATRE

Múrcia. — Al Teatre Romea, mentre s'estava representant un drama policíac, per la companyia Alcoriaza, s'ha cremat una bambolina.

L'alarma ha estat extraordinària.

Els bombers que presten servei d'incendi, han pogut sufocar-lo amb grans treballs, perquè la mànega no funcionava bé.

El governador ha ordenat la suspensió de les representacions, en vista de la insuficiència de mitjans per a sufocar un incendi.

El Teatre Romea ja ha estat destruit dues vegades per incendis.

EL PREU DEL BESTIAR A PORTUGAL

Lisboa. — Els proveïdors de bestiar han amenaçat amb apujar el preu de les carns en una proporció enorme si el Govern portuguès no dicta mesures encaminades a aconseguir l'abaratiment de les tarifes per al transport del bestiar, per ferrocarril. — Havas.

EL CONGRES DE CONSTRUCCIO CIVIL A LISBOA

Lisboa. — Ha terminat el Congrés de Construcció Civil.

El vinent se celebrarà a Evora. — Havas.

El tractat amb Anglaterra

El president de la Comissió Protectora de la Producció del país ha adreçat a la Presidència del Consell de Ministres el telegrama següent:

«Unió Industrial Metal·lúrgica pregga a aquesta il·lustre Comissió que V. E. presideix, que amb l'examen del tractat amb Anglaterra tingui present estat indústries transformació metal·lúrgica que tenen en l'aranzel vigent mínim de protecció per a subsistir. De seguir-se orientació assenyalada en els tractats anteriors en rebaixes que passen del 20 per cent l'obra aranzelaria queda desfeta i es perill grups importantíssims d'interessos industrials. Esperem del seu il·lustrat criteri s'oposarà a tota rebaixa que excedeixi del dit límit, tenint en compte que la dita minva en moltes partides ja representa perjudici irreparable. — President, Andreu Oliva.

La Cera Aseptine us embelleix quan dormiu

Totes les dones, de qualsevol edat, podeu posseir el cutis deliciosament fresc i clar d'un nin, amb tan sols evitar curosament l'espessiment de l'epidermis o pell externa. Aquesta pell està composta d'escates molt fines, que és precís fer desaparèixer així que es formen. Degut a causes molt diverses i, especialment a l'edat, aquestes escates de pell desecada es fan més espesses i La Cera Aseptine posseeix la propietat particular de despendre gradualment i fer desaparèixer les dites escates desecades. Al mateix temps, estoba i calma els teixits vius que es troben immediatament sota d'aquelles i comunica a la pell la frescor delicada i dolça de la joventut. S'ha d'aplicar la Cera Aseptine amb les puntes dels dits totes les nits abans d'anar a dormir, en exactament igual forma que les cremes ordinàries per a la cara, i al cap d'uns dies us donareu compte d'una millora veritablement meravellosa, ja que la Cera Aseptine **us embelleix durant la vostra són.** Haureu de pendre així mateix la precaució de no rentarvos la cara res més que amb aigua calenta, usant únicament un sabó pur, aixugant-vos curosament sense fregar massa fort.

La llegítima Cera Aseptine es posa a la venda en capsetes esmaltades color blau. Desconfieu dels substituts que no tinguin aquest envàs.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

LES TERRES CATALANES

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

DESGRACIA AUTOMOBILISTA A LA MOLINA

Tornaven de França en automòbil n Joan Vilaró i Vilà, la seva muller a Lluisa Tornadó, N'Alfred Niubó, a muller de l'últim, N'Elvira Pérez. Entre Puigcerdà i Riber, prop de a Molina, el cotxe topà amb la barna d'un pont situat a un servet, ient daltabaix del barranc, que té ns cinc metres d'alçària.

Els ocupants resultaren ferits, i auto fet malbé.

A la poca estona passà per allí el nyor Planas i Gaspar, de Barcelona, osaren els ferits a l'auto i els portaen a l'Hospital de Ribes.

El senyor Vilaró i senyora, estan reus.

ALTRES NOTES

A Olot, del carro que guiava Josep erran, de 44 anys, es desbocà el call, atropellant la veïna de Castellllit Teresa Camera, de 69 anys. Conuïda la víctima a l'Hospital, morí la poca estona.

—Ha estat detingut a Blanes, Joan osep Oriol, el qual, amb una gàvia, rodui ferides al cap de Francisca rades que vivia amb ell.

—Denuncià a Figueres, Simó Joanoi Bosca, que li havien estat sostrets uit durus i dos conills, acusant com autor de la malifeta, al minyó Raimond Gonzàlez.

—Per les pròximes festes de Sant arcís, el Sindicat d'Orquestres de es terres gironines prepara la celeració de la tercera festa de la Sardana.

Es compta amb l'oferiment de diverses subvencions.

Primerament se celebraria un certamen musical, i després les sardanes. er ara hi assistiran set cobles, i la sta tindrà lloc a l'Estadi de la Unió sportiva Gironina.

S'espera, per l'entusiasme dels organitzadors, que la festa obtindrà un gran èxit.

Costes de Garraf

VILANOVA I GELTRU. — A la penúltima sessió Municipal, i després de diversos assumptes, es passà a discutir l'ofici del Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, de Barcelona, demanant l'adhesió d'aquest ajuntament al plebiscit que està organitzant a favor de l'Autonomia de Catalunya, la qual cosa fou motiu perquè els enemics de la nostra Pària, personificats en uns regidors, que a tothom coneix, promoguessin un valot tan formidable, que obligà a suspendre la sessió, i per tant no reaigué cap acord a la sollicitud del . de D.

A la darrera sessió, i a instància del egidor En J. Martorell, es reprodui a proposta, que després de breus paaules, fou aprovada per unanimitat, avent foragitat abans del saló als smentats mals patriotes, i el públic, més nombrós que mai, atret per l'esué de la setmana darrera, s'hagué e retirar amb un pam de nas, perquè... no passà res.

—Malauradament, foren impotents ls auxilis de la ciència prodigats al nostre inoblidable i malaguanyat amic, capellà de l'Hospital d'aquesta la, mossèn Antoni Roig i Puig.

(A. C. S.).

Amb ell sí que s'ha complert palesament aquell aforisme savi «Talis ita finis ita». Una vida honrada pel ant treball quotidià, de jovenet, ajuant als seus bons pares en les tasques del camp, després — vingut en aquesta vila i al costat del seu inoblidable oncle, l'Apòstol incansable de a Divina Paraula, mossèn Cristòfol Roig, que glòria gaudeixi — estudiant alhora treballant en son art o professió predilecta, la mecànica i l'electricitat, i finalment, quan tocat per a Gràcia emprengué amb heroica constància la carrera sacerdotal, foren els fonaments sòlids i provats a ota resistència per a una vida sana i exemplar, que hauria donat abundantíssims i ubèrrims fruits per als pobres malalts i desemparats del Sant Hospital d'aquesta vila, on substituí el seu esmentat oncle, i que malgrat el poc temps que ha pogut estar-hi, bo ha exercit tant a meravella. Les obres d'acció catòlica-social, la religió en general, hi tenien posades llurs més falagueres esperances, quan Déu, —als dos anys i mig d'haver cantat missa —, ho ha disposat ben altrament; la seva llarga i dolorosa malaltia, suportada amb exemplarísima resignació, donant proves d'una fortitud d'esperit cobejables, ha estat un continuat col-loqui amb Déu i la Verge, i així com des de sa jovenesa les virtuts cristianes anaven progressant en sa formosa ànima, en trobar-se davant l'hora terrible del traspàs d'aquesta vida a l'altra, s'han culminat en ell aquelles virtuts i la seva mort ha estat un alt exemple de com fineix una vida santa, justa i confiada en la immediata benaurança.

Per ço, com que eren tan múltiples les seves obres de caritat, i per la possessió d'unes cobejables dots de caràcter poc comuns, s'havia captivat generals simpaties que ja d'ençà dels seus primers dies de malaltia, es manifestaven amb insistència tant dels amics com d'infinitat de persones de totes les classes socials que s'hi interessaven, i que es veieren palesats en els actes dels funerals celebrats, de cos present, a l'església del mateix Sant Hospital, i després a l'enterrament del seu cadàver. Presidiren el dol, el molt il·lustre arxiprest de Sant Antoni, mossèn Jacint Pugés, amb el Pare i germà, mossèn Manuel, del finat, i l'alcalde de la vila; seguien les altres persones de la seva família, i gran nombre de representacions, de l'Ajuntament, Ordes religioses, capellans amics i companys d'estudis, Juntes de les cases de Beneficència, Congregació Mariana — una lluida representació de la matrixa acompanyava el cadàver amb atxes— Círcol Catòlic, Escoles Obreres, Pomells de Joventut, etc., etc., i un nombre extraordinari de persones de tots estaments.

Renovem amb tot el sentiment del nostre cor, l'expressió del condol que la nostra ànima experimenta per tan irremeiable pèrdua, confiant que la seva ànima gaudeix ja de la benaurança eterna, la qual cosa ha d'ésser el motiu de la nostra resignació i de manera especialíssima per als seus bons pares, justament afligits, germans, en particular el nostre dilecte amic, mossèn Manuel, i família tota, com també a l'Orde de religioses de la Immaculada que ell dirigia.

(A. C. S.).

—Al Teatre del Bosc s'hi ha celebrat l'anunciat míting agrari, prenent-hi part En Martí Torrents, president dels agricultors d'aquí, En Joan Casanova, diputat de la Mancomunitat; En Duran Cañameras, professor de la Universitat, i En Lluís Companys, diputat per Sabadell, davant molta concurrència de públic, i pronunciant fogosos parlaments, el resultat pràctic dels quals, en tot cas, és tan llunyà, que ni s'albira, puix aquí, afortunadament, no se sent la qüestió tal com la plantegen els capitostos, ni com es veu desenrotllar-se en les comarques del Penedès alt i al Vallès.

—Els nostres carrers tornen a veure's animats amb la presència dels joves estudiants que vénen a seguir llurs estudis en aquesta Escola d'Indústries, desitjant-los que en treguin bon profit.

—La Casa-Sucursal que tenien els PP. Escolapis al carrer de Sant Gervasi, ha estat definitivament tancada, i d'aquí en endavant els ensenyaments que s'hi donaven, seran cursats al Collegi Samà.

ENCICLOPEDIA CALALANA

EL PAPAT I ELS TEMPS MODERNS

per WILLIAM BARRY

Traducció de JOSEP CARNER

Relligat en tela 2 pessetes

TARRAGONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

CONTRA EL JOC

Els diaris publiquen articles fent esment a les veus que corren de què aviat es tornarà a jugar als prohibits a Tarragona.

En to valent la premsa incita el nou governador a què obrant com els seus antecessors de dos anys ençà, resti mantinguda la prohibició.

ALTRES NOTES

S'ha aprodult aquest matí un avalot al Mercat Central, perquè s'ha presentat una dona amb una criatura malalta a vendre verdes i fils sense tenir el corresponent permís. Un empleat l'ha treta a cops i bufetades, donant lloc al desori.

—Diumenge vinent se celebrarà a Alcover un partit de futbol entre el Valls Esportiu i el Reus Esportiu.

—Al Teatre Fortuny, de Reus, debutarà la companyia de Lluís Calvo, representant la revista «Que és gran Barcelona!».

—Han estat tancades les escoles de Sarreal i Barberà, a causa d'haver-se presentat casos de verola i xarampió.

—Es troba vacant la Secretaria Municipal de Pobla de Montornès, dotada amb 2.000 pessetes anyals, podent-se presentar instàncies dins del termini de quinze dies.

—Atenent a la part que prengueren en la Festa Major de la barriada de La Salut, diumenge vinent, a les quatre de al tarda, la Junta de les festes obsequiarà amb un berenar a la plaça de l'Ermita, els nois de l'Asil de Sant Josep.

Pla de Barcelona

SANTA COLOMA DE GRAMANET.— Acaben d'arribar de París els expedicionaris de la «Societat Choral Avant» (que hi anaren juntament amb els restants federats a l'«Associació Euterpense dels Chors d'en Clavé»), sense la més petita novetat.

— La vinent setmana es farà públic el programa definitiu de la festa que l'esmentada entitat organitza per al dia 15 del present, amb motiu de l'homenatge a En Josep Anselm Clavé.

— El passat diumenge a la tarda, a la barriada «Les Guilleres», la qual forma part del nou eixample, hi hagué un animat ball d'orquestra, a iniciativa de l'acabalat propietari N'Emi'l Singuerlin, cooperant-lo altres molts propietaris, a fi de testimoniar la inauguració de la nova conducció d'aigües en aquells indrets, les quals donaran abastiment a les moltes famílies que des de poc vénen aixecant uns bonics xalets, constituint actualment un dels llocs més vistosos de la naixent i pintoresca vila.

A la nit es continuà el ball a l'espaiosa sala de la Lliga Nacionalista, essent també molt animat.

—La Lliga Nacionalista ha adreçat una carta al leader En Francesc Cambó, protestant de l'atemptat, i felicitant-lo per haver sortit illès.

Pla del Llobregat

HOSPITALET DE LLOBREGAT. — Al Centre Autonomista de la xamosa vila d'Hospitalet, hi va tenir lloc el diumenge passat una escaient festa patriòtica, amb motiu de celebrar-se el repartiment de premis de les seves Escoles Catalanes Dr. Robert.

Assistiren a l'acte el popular diputat a Corts del districte N'Antoni Miracle; el diputat de la Mancomunitat En Josep Maria Bassols; una representació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, juntament amb l'Ajuntament de la vila, presidida pel seu dignissim batlle En Just Oliveras, i el Consell Directiu, demés d'una selecta i nombrosa concurrència, composta de famílies dels alumnes, orfeonistes, socis del Centre i protectors de les Escoles, entre els quals s'hi esguardava un estol d'encisdores damisel·les, que feien esclatar més suggestiva i platxeriosa aquesta solemnitat patriòtica.

L'Orfeó Mossèn Cinto, del Foment Autonomista Català, de Barcelona, sota la direcció del seu mestre En Joan Tomàs, va executar, amb el seu refinat gust artístic i musical, algunes cançons de la nostra terra, que foren acollides amb xardoroses ovacions.

Després es repartiren els premis als alumnes que més es distingiren durant el curs de 1921-1922.

El voluntariós director de les Escoles, En Jaume Pujol i Trabal; el president del Consell En Francesc Pastor; el representant de l'A. P. i els diputats pronunciaren entusiastes parlaments.

L'Orfeó va tornar a cantar, i en acabar, li fou regalada una artística acabar, li fou regalada una artística llaçada barrada, entre aplaudiments xardorosos d'homenatge i agraiment a la seva tasca cultural i catalanissima.

I va acabar la festa, com acaben tots els actes d'aquesta faisó: tothom dret, flamejant les banderes i senyeres catalanes, bategant els cors dins dels pits de sant entusiasme, cantant tots «Els Segadors» i aclamant-se Catalunya.

La Sagarra

IGUALADA. — Els veins dels carrers de Sant Ignasi i Sant Francesc han celebrat la festa del seu barri en la forma tradicional dels altres anys.

Lluminàries, músiques, Ofici solemne a la parroquial de Santa Maria i ballades. També féu l'alegria de la mainada els gegants, els nans i la comparsa típica dels «diables».

Molt bé per aquest veïnat, que sap conservar les tradicions de l'avior en mig de les corrents de modernització que arreu imperan.

— Al camp d'esports de la Joventut Nacionalista es disputaren una valuosa copa, ofrena de la senyora marquesa de Gomis, en el partit de futbol que jugaren el diumenge el primer equip de la Joventut i el Gomis F. C., eixint victoriós l'equip local.

— Han desembarcat a Barcelona, procedents de l'exèrcit del Marroc, els nostres compatricis En Joan Subviame, En Sebastià Mateu, En Josep Valentí, En Francesc Solà i En Josep Oller.

Celebrem el seu retorn.

— En la festa del Roser de tot el món, celebrada a l'església del Rosari, hi va predicar el P. Benet de Santa Coloma, caputxí.

Al matí s'hi havia dit Ofici solemne, i a la tarda, es feren els exercicis del mes, després d'un magnífic Rosari, cantat per la capella de música.

—S'ha donat possessió del càrrec de mestre de les escoles nacionals al professor don Joaquim Besora Martí, nomenat per la Secció administrativa de primera ensenyança de la província.

— Al R. Col·legi de les Escoles Pies s'hi ha donat començament a les tasques que representen les classes del batxillerat. També des del dia 15 de setembre passat s'han reprès les classes de comerç.

Concorren al Col·legi alguns pensionistes nous, la qual cosa demostra la importància que va conquerint l'ensenyança dels religiosos fills de Sant Josep de Calasanç.

BIBLIOTECA LITERARIA

ENEIDA

VIRGILI

Traducció Mn. Llorenç Riber

2 volums

Preu: 2'50 Ptes. volum

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

LA CAMPANYA DE LA LLAGOSTA

El conseller d'Agricultura de la Mancomunitat, En Pere Mias, ha donat compte a la Diputació, de les atencions que tant ell com el senyor Agelet van rebre a Saragossa amb motiu de l'Assemblea per a combatre el flagell de la llagosta.

Proposà que es donessin les gràcies a la Diputació aragonesa.

També el senyor Mias explicà el resultat de les Assemblees efectuades.

La Diputació farà un repartiment extraordinari per a contribuir a les despeses de la campanya.

D'aquí a pocs dies el Comitè executiu anirà a Madrid abans d'obrir-se les Corts per a obtenir del ministre de la Governació, senyor Piniés, la cooperació metàl·lica que ha promès i que pensa incloure en un pressupost extraordinari.

ALTRES NOTES

S'està procedint, a la Diputació, al pagament de resultes del deute «provincial».

—Han marxat cap a París, per a assistir a un Congrés de Medicina, els metges doctors, Josep Sanvicens i Josep M. Porqueras.

—La cobla La Principal, de Bages, donarà dues audicions de sardanes. La una serà a la Banqueta, i l'altra a la plaça de la Constitució. Hi ha molt d'entusiasme entre els devots de la dansa catalana.

—Al dispensari han curat la noia de tretze anys, Mercè Margo, d'una ferida al peu dret i contusions a la cama esquerra, ocasionades per una tartana.

Segrià

CAMARASA. — El dia 30 de setembre, a dos quarts de dotze del matí, féu la seva entrada el nou rector reverend Miquel Muxí i Valls, a la vila de Camarasa, acudint-hi tot el poble, presidit per l'Ajuntament, el jutge municipal, el comandant del lloc de la guàrdia civil, sometent, principals contribuents, i els mestres amb tots els nois i noies de les seves respectives escoles.

La comitiva es va dirigir cap a l'església parroquial, en mig de grans aplaudiments i els cants de benvinguda dels nois i noies de les escoles.

En arribar al presbiteri, el senyor vicari li va donar el deu vos guard d'arribada, i li féu la presentació dels seus nous feligresos.

Un grup de quatre noies el va saludar amb escollides poesies, i després de donar la benedicció amb el Santíssim a tot el poble congregat que omplia l'església, el nou senyor rector saludà als seus feligresos amb aquella paraula suau i plena d'unció evangèlica que tant el caracteritza, i de la qual en guardarà memòria perdurable tot el poble de Camarasa.

Dels afores

Sant Andreu

Amb solemnitat tingué lloc la festa principal de la Confraria del Sant Rosari, de la Parròquia de Sant Andreu de Palomar.

A les vuit del matí hi hagué Missa de Comunió general, que es va veure concorregudíssima, acostant-se a la Sagrada Taula més de 500 persones.

L'eloqüent canonge doctor En Josep Maria Llovera, digué un bellíssim sermó ple de misticisme i, a l'ensems, teixit de gentils figures poètiques i amarat d'una sentor de catalanitat escalfadora.

A la sortida d'Ofici, com un himne de triomf a Catalunya, es toparen els fidels amb les vibracions de la sardana, una audició de les quals a la plaça de l'església havia organitzat el Foment Sardanístic Andreuenc.

A la tarda, la funció religiosa fou també espléndida. En tots els actes, enfervoriren els cors dels fidels les religioses cantades del llorejat Orfeó Andreuenc: L'Eco de Catalunya,

Carrers de Barcelona: AVINYÓ

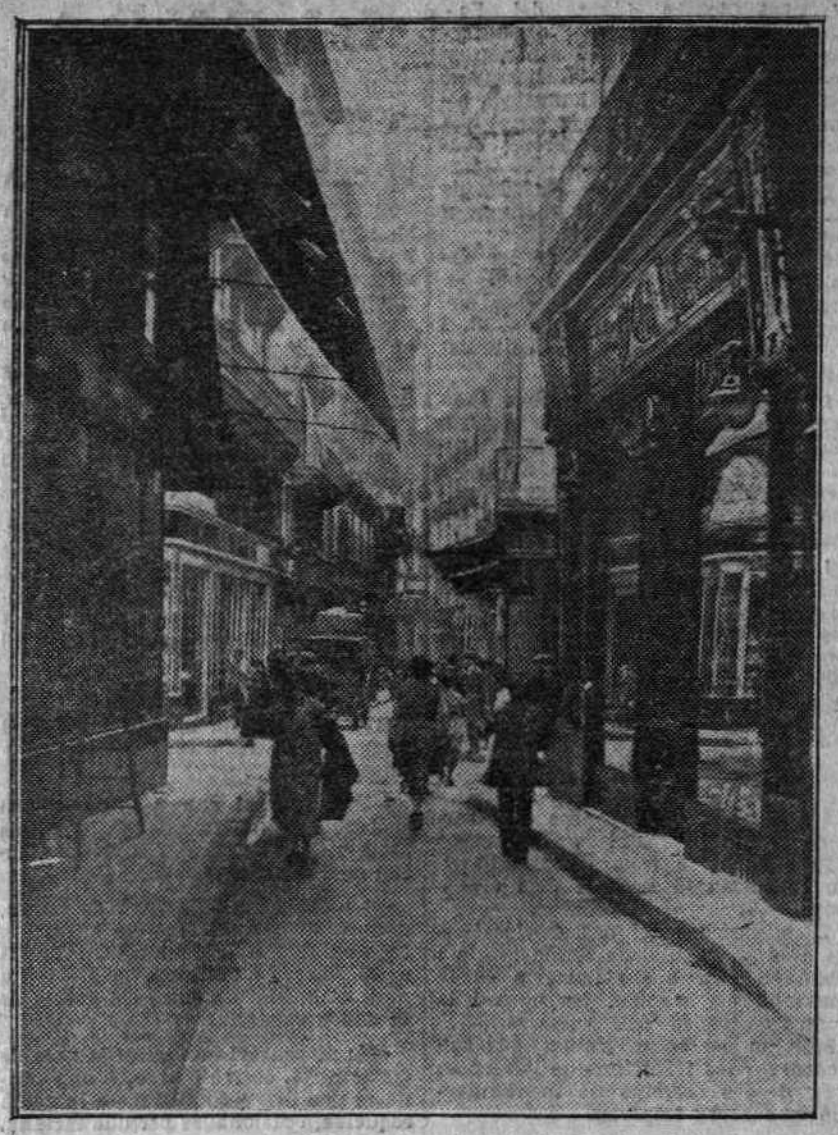

El començament

Ciutadà i senyorial

El carrer d'Avinyó, nom que es manté en el dolç equívoc de cognom familiar, o de la vila del Bages, o de la Provença ressonant, és un carrer dels més barcelonins de la ciutat. Es troba en ple districte tercer i divideix en dos trossos el carrer de Fernando.

Corre aquest carrer, que, en realitat és una via circumvalant que va de la plaça Nova al mar, pel mateix lloc per on passava la muralla romana, la del primer recinte. El carrer d'Avinyó assenyala el punt on la pujada del Tàber, el turó matriu de Barcelona, es fa ostensible.

Comença Avinyó en els clàssics «Quatre cantons» del Call, punt estratègic excel·lent, que hom se l'ha d'imaginar com si el carrer de Fernando no s'hagués obert encara. Des dels primers passos, les botigues ja diuen ben clarament el seu emplaçament cèntric i la seva senyoria.

Aneu avançant pel carrer, i anireu veient sempre, tant en la quietud del tros asfaltat, com en les pedres quadrades, aquest to de distinció barcelonina. Telèfons us sobta amb la seva pedra ciclòpica, però tot seguit la finor de línies del Casino Mercantil us amoroseix la vista.

Com si la ciutat volgués fer, reconeguda, un homenatge al carrer d'Avinyó, ara s'ha volgut que el seu nom es perllongui fins el carrer Ample.

A les nits, el carrer tan cèntric, agafa una estranya quietud. Per la Baixada de la Comtessa de Sobradiel, sembla que del Palau baixi una alenada dels reis catalans. Per la Baixeda de Sant Miquel, les pedres dels Centelles també diuen avall quelcom.

Però, ço que a l'hora de les ombres passa per allí, és el mateix que s'apareix als camperols d'Isona, amb tota la seva remor de treis i espases.

En Francesc de Moner i de Miret, patriota català a qui l'arxiduc Carles féu comte de Serra de Navà, el legendari «Cavaller d'Isona», qui ofrenà a una causa més que la vida, el pròcer nascut a la baixada de Sant Miquel, i que bravament va lluitar contra Felip V, és al que a la matinada d'hivern, quan el vent bruela, és el senyor del carrer tan senyorial i ciutadà.

L'edifici del Casino Mercantil

«EL BOLSIN»

Abans de l'any 1860, els grups bursàtils vagaren indecisos d'un lloc a altre, portant aquella històrica inquietud que, més tard, l'any 1881, va culminar i enderrocar-se, com magistralment registra i humanitza el mestre Narcís Oller en la seva obra «La febre d'or».

La necessitat, doncs, de recollir i intensificar la diversa força especulativa, amb la vidència, acció i generositat d'aquell inoblidable home de Borsa barcelonissim, que es va dir don Evarist Arnús, van fer néixer la idea del bell edifici del «Casino Mercantil», vulgarment, conegut pel «Bolsín», que obre la seva portalada en la petita plaça de la Verònica, i s'extén carrer d'Avinyó avall.

En el «Saló de Revenedors» de la Plaça del Pi, a les acaballes del mes de maig de 1860, va tenir lloc la reunió en la qual va pendre concreció la idea.

No obstant, cóm passa sovint, va ajornar-se la realització de l'obra i quan va aparèixer com una imponenta nau folla i aventurera l'època bursàtil de l'any 1881, a què hem al·ludit en començar, encara no hi havia edifici o port de refugi per a evitar el naufragi.

Els noms dels homes que en aquella data se saberen orientar i donaren cos a la idea són encara ben vius en la història bursàtil catalana: don Evarist Arnús, don Manuel Baixeras, don Antoni Tusquets, don Ramon Comas, don Cristòfol Juandí, don Secundí Teixidor i don Josep Farreras.

Pocs anys després s'alçava el bell edifici, projectat i dirigit per don Tiberi Sabater.

Des de qué és posaren els fonaments fins qué va onejar la bandera a la coberta no passaren sinó dinou mesos. Ara, en una construcció semblant s'hi esmerçarien tres o quatre anys.

L'estil o tipus d'arquitectura és en el seu conjunt greco-romà, amb quelcom de Renaixement en la part d'ornamentació i decoració.

Les estàtues de l'entrada són degudes a l'artista Rossend Nobas la del Comerç i a l'escultor Joan Roig la de la Indústria.

En la façana lateral hi ha els escuts de les Borses de Madrid, Paris, Londres i altres no tan importants.

Vestíbul, Saló de contractacions, Sala de liquidacions, Saló de Lectura i altres dependències encara avui serven capacitat i proporcions, no exemptes algunes de bellesa.

L'única cosa que ha canviat, per mor de la creixença inaudita de l'amada ciutat, és la vida que feia cèntric el lloc d'emplaçament, que avui resulta apartat, entafurat i gairebé inassequible pel tránsit rodat.

El terreny que ocupa és de 24.300 pams, i va costar el dit terreny, drets reials, interessos a les accions de la «Propietària» i execució de plànols, treballs de direcció, materials d'obra i fusteria, ect., etc., 1.273.500 pessetes, de les quals van rebaixar-se 71.720 pessetes, cobrades de l'Ajuntament pel terreny expropiat del carrer d'Avinyó.

La història del Casino Mercantil és honorable, sobresortint de les característiques de la seva llarga vida, la bona fe tradicional dels seus socis i la força de la paraula en la contractació que amb la major senzillesa lliga les operacions de major transcendència.

El seu sistema de liquidació va ésser copiat per la Borsa de Madrid i fins la cortesia catalana — que també en tenim, enc que no blassonant la massa — va dur a aquella Borsa una comissió dels millors liquidadors perquè ho ensenyessin de fer pràcticament.

Quan l'hora fatal per tot el món de l'any 1914, el nou aspecte insospitat i impossible de canviar o vèncer va obligar a noves modalitats i a l'aplicació de noves ensenyances, i va néixer aleshores, sàbia, previsora, prudent, la nova Associació del Mercat Lliure de Valors, representativa de la tradició bursàtil barcelonina i dipositària de la lliure elecció i confiança de la clientela.

Avui aquesta Associació — que ve a ésser com el poderós Fènix del Casino Mercantil, nascut de les seves pròpies cendres — ocupa i es desenrotlla en l'edifici que acabem de descriure.

La Borsa Oficial, amb el seu Collegi d'Agents de Canvi i Borsa, com a Madrid i Bilbao, hi és llogatera d'una part d'edifici, en el qual hi té establert el seu Centre de Liquidadors.

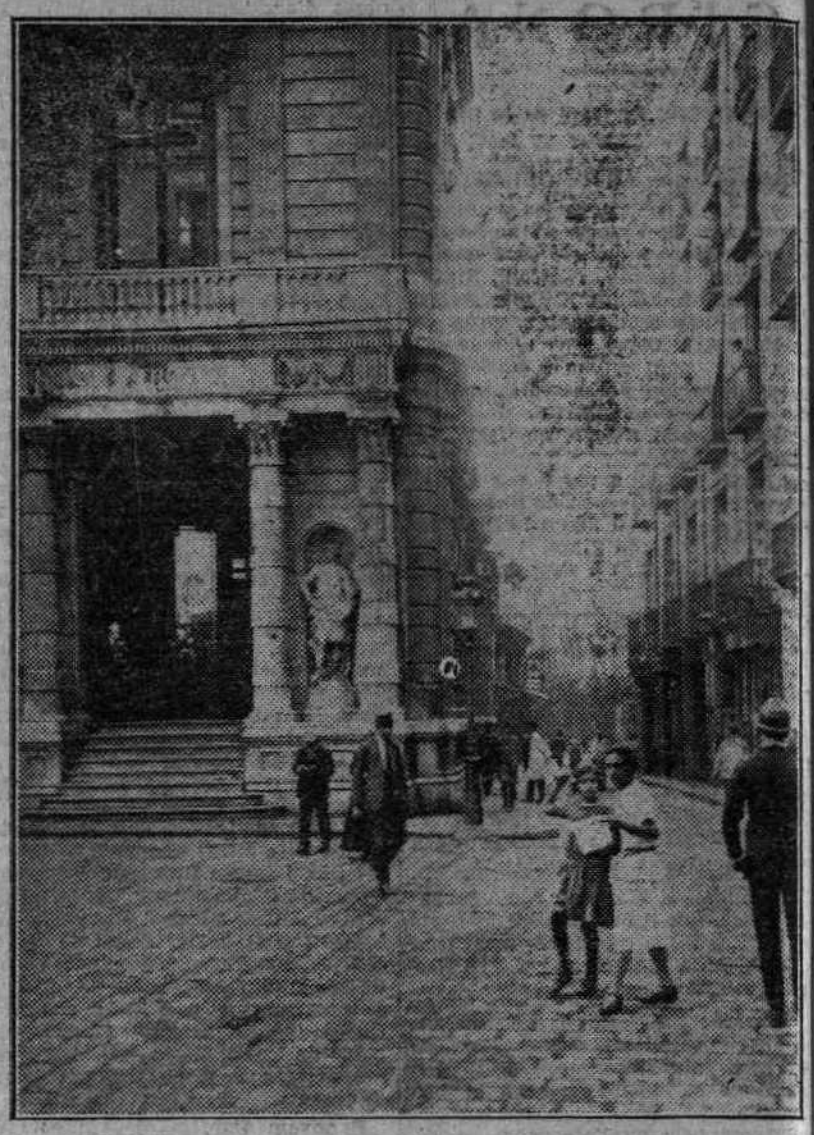

La Plaça de la Verònica amb el carrer i el Borsí

Establiments del carrer d'Avinyó

La casa Muller

La casa Muller és una de les grans institucions comercials, fundades a Barcelona per estrangers, que han sabut naturalitzar-se en la nostra terra, ajudant amb son treball i sa intelligència al creixement que Barcelona va experimentant constantment i adquirint amb el dret de l'amor del treball una carta de ciutadania.

Aquestes cases han fet a Barcelona el gran servei d'eixamplar ràpidament els seus horitzons comercials, duent aquí mètodes d'altres terres i coneixences d'altres homes, els quals, juntament amb els d'aquí, han fet la Barcelona que és l'admiració de tothom.

La Casa Muller fa més de 30 anys que fou fundada per don Juli i don Joan Muller, dos germans que l'establiren en societat.

Primerament s'installaren a la Rambla del Centre, núm. 12, tocant al Gran Teatre del Liceu, on estigueren 15 anys.

Després, ara fa 15 anys, resultant insuficient el local per a la gran volada empresa per la institució, es traslladaren al carrer d'Avinyó, 20, i carrer de Fernando, 15, cantonada al susdit carrer d'Avinyó.

Al número 20 del carrer d'Avinyó hi establiren els magatzems, despatxos i oficines, i al núm. 15 del carrer de Fernando, la botiga anomenada «La Villa de Pará», destinada a la venda directa i a la menuda dels seus articles.

La Casa Muller comprèn diversos rams comercials i industrials d'ex-

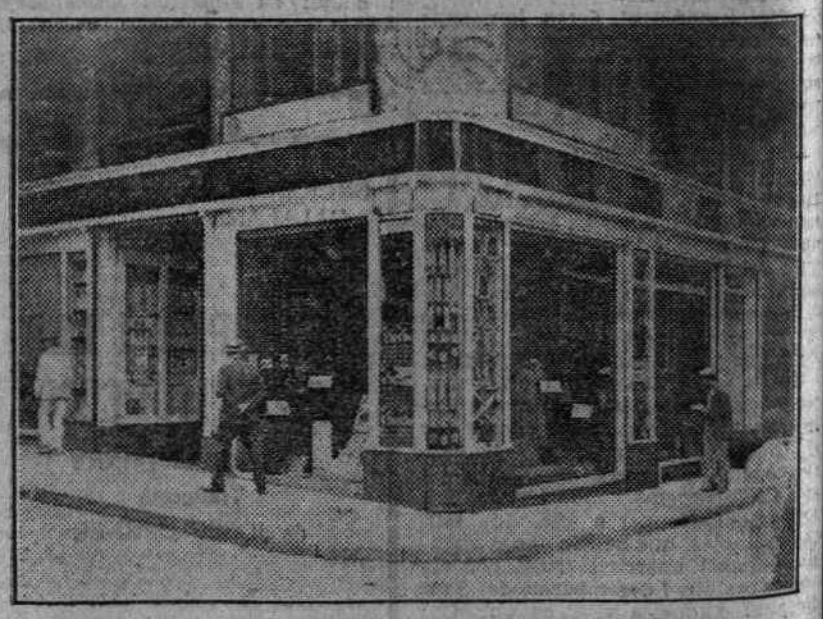

Fatxada de l'establiment de la «Villa de Pará» Casa Müller

ANTONI GISBERT

Fàbrica de corbates
:: Articles d'ocasió

Carrer Avinyó, 22 - BARCELONA

tació i importació, així com de
da al públic.
é fàbrica d'impermeables i gabar-
es, havent aconseguit acreditar el
nom i imposar al públic la seva
rca.
nporta diversos gèneres estran-
s de diversa naturalesa, com són,
exemple, xanclos de goma. arti-
s per a drogueries, gèneres de punt,
ecialment els marca «Jaeger», per-
meria diversa i higiènica, colls i
nys de la tela «Mey», etc., etc.
n totes aquestes especialitats, tant
les que són de fabricació pròpia
n en les que són d'importació, la
sa Muller ha pogut cridar l'aten-
del públic per la bona qualitat
s gèneres que ven.
ixí tothom ha contemplat les es-
parates de «La Villa de Parà», del
rrer de Fernando cantonada al d'A-
nyó, els seus impermeables soste-
nt una quantitat d'aigua, com si
ssin un cubell, demostrant-se la
rfecta impermeabilitat, puix que no
ixaven passar gens d'humitat, mal-
at l'aigua pesant.
oses semblants poden dir-se d'al-
s gèneres de la Casa Muller.
ixí no és estrany que hagi tin-
t acceptació en tots els articles que
fabricat o bé importat, perquè
públic s'ha adonat de la bona qua-
at del gènere.

Wertheim
Màquina con mueble "ECLIPSE"
Mesa con cantos redondos

A PLAZOS
AL CONTADO
LA CÉLEBRE "RÁPIDA"
9 Aviñó 9
Máquinas para coser y bordar

INDUSTRIES B. PORTAVELLA

Calçat amb sola de goma B. Portavella. — Impremta B. Bortavella

La perfecció de la indústria va accentuant-se cada dia, obtenint èxits assenyalats. Es clar que es veuen i es noten més els que es refereixen a les grans maquinàries i a les grans empreses, però hi ha altres perfeccionaments que tenen tanta o més importància, perquè es refereixen a coses d'ús personal immediat. Així, el que ha arribat a solucionar un conflicte de la vida corrent o ha remeiat una necessitat, ha obtingut el benefici a què és creditor.

Això s'ha evidenciat, demostrant l'èxit d'una casa comercial, en l'èxit ràpid de la casa Portavella, establerta al núm. 40 del carrer d'Avinyó.

En poc més d'un any s'ha fet popular a Barcelona, essent la que major venda ha arribat a tenir entre totes les d'aquesta capital, dedicades a la venda del calçat amb sola de goma.

Indubtablement, no és molt fàcil satisfer les exigències i resoldre els inconvenients que presenta sempre aquesta indústria per la seva característica especial i delicada; però la casa Portavella, després d'una lluita tenaç, d'una lluita incessant, ha aconseguit fer desaparèixer tots els obstacles, perfeccionant el calçat amb sola de goma, com cap altra casa d'Europa.

Primerament, començà venent sabates amb sola de goma, procedents de distintes fàbriques, i anà observant les deficiències i aventatges de cada una d'elles, fins a obtenir un tipus que reunís els aventatges i eliminés les deficiències.

Actualment, tot el que ven procedeix dels tallers propis, havent aconseguit el millor èxit.

Una de les especialitats de la marca Portavella, és la fabricació de calçat de luxe per a senyores, de xarolina, tela, etc., el confeccionat en models de major novetat, amb totes les formes, talons alts o baixos, etc., sempre amb sola de goma.

Essent moltes les persones de peus delicats, per als quals està especialment indicat el calçat amb sola de goma — que desitgin les sabates a mida — s'ha establet una secció de confecció d'aquesta forma.

Els detallistes eren refractaris a vendre el calçat amb sola de goma, per témer que no donaria el resultat que havia de donar; però la realitat els ha fet veure que estaven en un error, demostrant que s'imposa l'ús del calçat amb sola de goma marca Portavella.

Aquest és indiscutible, dura més que el de sola de cuiro, és impermeable i molt a propòsit per als dies plujosos, tenint l'aventatge de poder-se arranjar fàcilment i amb més economia que els de cuiro. En caminar dóna una sensació suau i agradable, evitant els desaventatges de les altres classes de calçats i curant les duricies i humors que es produeixen en els peus per la inadaptabilitat d'aquests.

Són molts els metges que l'utilitzen i han recomanat l'ús de dit calçat a les persones que tinguin els peus delicats i que sofreixin de reuma, puix llur alleujament i curació són immediats.

La casa Portavella, que ha tingut cura amb preferència, d'atendre els inconvenients i necessitats del públic, ven tots els models de calçat amb sola de goma, des dels més lleugers i refinats fins als més senzills i modestos, incloent-hi sandàlies i espardenyes igual per a senyores que per a homes.

Amb aquestes condicions, la casa Portavella ha aconseguit imposar les seves sabates amb sola de goma, ja que el qui n'ha usat torna a comprar-ne, especialment a entrada d'hivern, com ara som, per a obtenir tots els aventatges d'un calçat impermeable.

•••

La casa Portavella tenia una impremta ben acreditada, especialment per a treballs per a Bancs i grans empreses comercials, perquè el seu propietari, En Bonaventura Portavella, fill d'impressors, no ha volgut allunyar-se de l'ofici tradicional en la seva família.

Amb una vigilància constant damunt el treball, ha aconseguit una gran clientela i un gran moviment, que demostren la satisfacció amb què són rebuts els treballs que surten de la impremta Portavella.

La creixença de la feina i el desenrotllament de la casa en les dues branques d'impremta i de taller de sabates amb sola de goma, han obligat a cercar uns locals prou amples per a installar-les.

Una bona sort ha fet que trobessin el que desitjaven, al costat mateix de casa seva, al núm. 42, on uns baixos espaiosos i uns grans soterranis oferien lloc suficient per a installar la impremta i el taller de sabateria amb sola de goma.

Així, ara continuarà amb més extensió les seves indústries, podent servir les comandes amb facilitat, per a la qual cosa lluitava, amb el fet — que després de tot és ben afalagador per a una casa — de rebre més comandes de les que podia servir.

Això no és probable que els duri gaire, ja que creixent com ara la venda i la satisfacció de la clientela, es trobaran que també seran insuficients els nous locals, tant per a la impremta com per als tallers de calçat amb sola de goma, marca Portavella.

La Pensió Doré

La indústria hotelera a Barcelona està cridada a tenir aviat molta més importància de la que actualment té.

Ara, hom nota una gran densitat de població i un gran moviment de viatgers, determinant-se una gran aglomeració als hotels i pensions que tenen l'objecte d'allotjar els molts forasters que vénen a Barcelona i els molts habitants que no viuen en pis propi.

Aquesta aglomeració serà accentuada aviat, amb motiu de la celebració de l'Exposició d'Indústries Elèctriques que ha de fer venir moltíssima gent de tots els indrets del món. Aleshores el problema de l'allotjament serà molt més difícil de resoldre.

Aquesta consideració ens ha fet visitar la Pensió Doré, situada al carrer d'Avinyó, núm. 30, per a treure una impressió del que són aquests establiments que tenen les comoditats i els aventatges dels hotels, essent més familiars, més avinents i més econòmics.

El seu propietari, don Angel Martínez, un expert cuiner d'hotel que uneix a l'experiència l'amabilitat, ens ha fet visitar les dependències de la casa i ens ha explicat el seu funcionament.

Avui s'ha fet molt general el nom de Pensió; però, sovint, les cases que se'l posen disten molt de complir els requisits que l'esmentat nom reclama.

La Pensió Doré, del carrer d'Avinyó, és una excepció. Establerta en una gran casa d'estil, restaurada fa poc, té les habitacions altes i espaioses, ben amoblades i higièniques, totes amb vistes als dos carrers que confronten amb la casa; cambres de bany, telèfon, timbres, sales de lectura i música, ascensor, etc., etc., amb totes les comoditats i condicions que poden demanar-se.

Els dos salons menjadors són amples i alegres, com permet una casa senyorial, mirant un eixamplament del carrer, com és davant del Borsí, amb el qual fan bon joc els cinc grans balcons de cada pis de la Pensió Doré.

Això, i el bon tracte i l'atenció que els viatgers poden rebre d'una pensió cuidada directament pels propietaris, mestres en l'art d'atendre al viatger, juntat a uns preus mòdics, tant en la pensió completa, que és de 9 pessetes endavant, com en el preu dels coberts per tiquets d'abonament expliquen l'èxit de la casa.

Així veiem que en el poc temps que fa que està establerta la casa, ja es veu molt concorreguda per una clientela distingida que en els seus viatges torna constantment a allotjar-s'hi, perquè hi troba totes les comoditats d'una vida senzilla i còmoda, sense els dispendis que sembla haurien de fer per a una vida semblant en altres establiments.

Fàbrica d'aparells parlants de tots preus
Accessoris - Reparacions
Extens assortit de plaques
Avinyó, n.° 1
(entre Fernando i Banys)

Bisbat

MES DEL ROSER

La casa M. Duran i Companyia acaba de donar a l'estampa un bellíssim mes del Roser, amb piadosos exercicis per a obsequiar a la Reina del Santíssim Rosari durant el mes d'octubre.

És un llibre agradabilíssim, que una vegada s'obre no se sap deixar. Entra els exercicis de pietat, hi ha unes interessants meditacions sobre aquesta pietosa i catalanesca devoció i càntics i notes adequats.

El llibre és dictat pel reverend doctor Joan Llombart i Bargalló i es troba al Foment de Pietat Catalana (carrer de Duran i Bas).

Dilluns a la tarda, en l'exprés, sortí cap a França i Roma, el P. Tomàs Viñas, general de l'Escola Pia. Sortiren a acomiadar a l'il·lustre fill de Sant Josep de Calasanç, el P. Vicari general de l'Escola Pia d'Espanya, Antoni Mirato, el P. provincial Jaume Orriols, amb els seus respectius secretaris, altres distingits religiosos de l'Escola Pia i diversos amics del P. Viñas.

—Questions moral i teològica que han de resoldre i explanar en aquest mes, els reverends sacerdots que assisteixen a les Conferències eclesiàstiques d'aquesta diòcesi.

Casus conscientiae. — Radbertus parochus in oppida rurali, dat operam ut ibi instituatur syndicatus ruralis cum adiacente arca nummaria, parsimoniali... Cum in eo oppido nemo sit peritus in administratione, quam... nomine nus sint personae quibus comissum sit munus regendae et administrandae societatis, ipse societatem revera administrat. Paschasius, parochus vicini oppidi, Radbertum reprehendit eo quod, ea ratione vendi violet canones et decreta Apostolicae Sedis.

Quaeritur: Quaenam prohibeantur clericis. — Quid et quotuplex negotiatio. — An omnis neotiato sit eis prohibita. — Utrum syndicauts et arcae nummariae et parcimoniales prae ferant speciem negotiationis: Quid ad casum.

Quaestio dogmatica. — Thesis: Romanus Pontifex leges in conscientia obligantes quae in bonum Ecclesiae conducunt ferre potest.

—Avui hi ha hagut exàmens de Sínode per a la renovació de llicències ministerials.

Han format el Tribunal el canonge doctor don Jaume Bruguera, el rector de Santa Madrona, Lic. don Joan Castellet i el catedràtic d'aquest Seminari Conciliar Lic. don Josep Maria d'Alós.

—Ha tornat a Barcelona, donant per acabat el seu estiueig, el vicari general d'aquesta diòcesi doctor don Francesc de P. Parés.

—Tal com vàrem dir, el vinent diumenge, a dos quarts de dotze, el doctor Guillamet administrarà el Sagrament de la Confirmació a l'església dels PP. de Sant Felip Neri d'aquesta ciutat.

Tots els que desitgin ésser confirmats tenen de presentar la partida de baptisme o la corresponent papereta, la qual els serà facilitada a la parròquia, havent de confessar abans els que siguin majors de 7 anys.

—La Llibreria Catòlica del carrer del Pi acaba de publicar en un exquisit fullet una traducció molt acurada de «La setmana del devot de Maria», obra que va escriure en francès un P. de la Congregació de Missioners del Santíssim Redemptor.

Es un llibret molt pràctic. En ell els devots hi trobaran aquesta bella devoció a la Verge d'honorar-la durant la setmana.

—Dimarts estigué a Barcelona, procedent d'Olot, el vicari general de Tarragona, doctor don Miquel Serra, el qual va estar a saludar al nostre Prelat.

—Es troba restablert de la malaltia que ha tingut el bisbe d'Avila, doctor Pla i Daniel.

—El doctor Guillamet ha estat invitat a l'acte inaugural de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona, que tindrà lloc el vinent diumenge.

—L'Abat de Montserrat P. Antoni Maria Marcet anirà el vinent diumenge a Sabadell, per a beneir la bandera del Sometent armat d'aquella població.

Vida religiosa

Avui, Sants Plàcid i Donat, màrtirs, i Santa Flàvia, verge. — Demà: Sants Bruno, fundador; Marcel, Cast i Emili, màrtirs.

Quaranta hores: Avui, a l'església del Sagrat Cor de Jesús, de Religioses Adoratrius. Hores d'exposició: De dos quarts de nou del matí a dos quarts de set de la tarda.—Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Sants Plàcid i Donat, màrtirs, color vermell. — La de demà: Sant Bruno, color blanc.

Cort de Maria: Avui: Nostra Dona de les Neus, a Sant Just.—Demà, Nostra Dona de Lourdes, a Santa Madrona (Poble Sec).

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Josep. — Demà, Torn de Sant Joan Evangelista.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de les Cinc Llagues de Jesucrist, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn del Sant Angel Custodi i Sant Miquel Arcàngel, a la mateixa capella.

—Parròquia de Sant Jaume.—Avui, de cinc a sis de la tarda, funció de l'Hora Santa, amb exposició menor. A dos quarts de set segueix la Novena a Nostra Senyora del Remei, predicant el P. Ildefons Ruiz, i des del divendres el P. Rincon, ambdós del P. Cor de Maria. Acabada la funció es permet besamans a la miraculosa Verge al seu propi cambril, recentment restaurat.

Divendres, primer de mes, a les vuit, missa de Comunió general, de reglament, fent la plàtica el Pare Superior dels Trinitaris; de dos quarts de dotze a dotze, misses, amb Nostre Amo exposat, fent-se els exercicis de costum, dedicat al Saggrat Cor de Jesús.

Nota. — La Novena a la Verge del Remei acabarà el pròxim diumenge.

—Solemnes cultes que el venerable Terç Orde del Pare Sant Francesc, de la parròquia de Sans, dedica al seu seràfic patriarca el pròxim diumenge, a l'església parroquial:

A les vuit del matí, missa de Comunió general que celebrarà el reverend rector de la parròquia.

A les deu, missa solemne amb sermó que farà el M. Rvnd. P. Maties de Sant Llorenç, guardià dels PP. Caputxins de Sarrià.

A dos quarts de cinc de la tarda, funció dedicada al Seràfic Pare, amb reso del Sant Rosari, Trisagi a la Santíssima Trinitat, sermó pel reverend P. Fulgenci de Barcelona, O. M. Cap., benedicció papal i adoració de la relíquia, cantant-se l'himne a Sant Francesc.

—Parròquia major de Santa Anna. — Demà, primer divendres de mes, l'Apostolat de l'Oració tindrà missa de Comunió general a les vuit, amb plàtica preparatòria pel reverend don Joaquim Ubach, vicari, practicant-se durant la missa els exercicis corresponents.

Necrològica

Amb motiu de complir-se el primer aniversari de la mort de donya Magdalena Bonjoch i Miralles, vídua de don Francesc Tort i Martorell, se celebraren ahir misses a l'església de la Casa de Caritat.

Els seus fills, fills polítics i família han tingut el consol de rebre novament eentitdes manifestacions de condol de llurs amistats.

Reiterem a la família de Tort i Martorell el testimoni del nostre sentiment, especialment al fill polític En Jaume Estapé.

La campanya del Marroc

PADRINA DE GUERRA

En Josep Majoral, del Penedès, soldat de la sisena bandera, companyia 24, del Terç, ens escriu del Campament de Kiffien (Ceuta) estant, demanant padrina de guerra

De Societat

Ha tornat de l'estranger En Ricard Rocafort. A Roma tingué l'honor de ser rebut en audiència particular per S. S. el Papa.

—

Na Maria Valls Taberner, muller d'En Higini Negra, ha donat a llum un noi.

—

Passen temporada en aquesta ciutat els marquesos de la Cortina.

—

Arribaren la marquesa de Casa Maurí i filla.

—

El comte de Valmaseda és a Barcelona.

—

Tornen de Comillas la comtessa vídua de Guell i filles.

—

Del seu castell de Biure han arribat els senyors Mercader-Lloradh i germana Isabel.

—

Han tornat de Cambrils els senyors Sabater Sarriera, i de Gualba els senyors Monteys Reinals.

—

Aquest hivern se celebrarà a València la boda de la marqueseta de Cordelles (Isabel Trénor i Arrópide), filla gran dels marquesos de Serdanyola, amb el senyor Pons i Lamo de Espinosa.

FIVE

Excursionisme

L'Agrupació Excursionista «Júpiter» ha organitzat per al diumenge una excursió a Vallvidrera, Santa Creu d'Olorde i Papiol, per acompanyar els equips que pendran part a la cursa excursionista organitzada per la Secció d'Excursions del C. A. de Dependents.

Sortida a les sis del matí de l'estació del F. de Catalunya.

Sessió de l'Ajuntament

(Consistori del dia 4 d'octubre de 1922)

A la sala nova del Consistori i amb la presidència de l'alcalde accidental, N'Enric Maynés, a dos quarts de sis comença la sessió, que és ordinària i de segona convocatòria.

Es llegeix i aprova l'acta de la sessió anterior.

DESPATX OFICIAL

Es llegeixen els documents següents:

De l'Alcaldia assabentant dels assumptes informats per la Comissió de Govern en les juntes de 13 i 20 de setembre i aprovats per l'Alcaldia; assabentant d'una remoció d'alcaldes de barri, feta al districte VIII.

Del secretari l'extracte dels acords consistorials durant el mes d'agost.

Del Govern civil assabentant el Consistori la dispensa dels requisits de subhasta per a construir una oficina recaptatòria als voltants del cim del Tibidabo.

De l'Alcaldia la nota de les despeses fetes per a posar corones de flors naturals als monuments d'En Pau Claris i d'En Rius i Taulet.

DE DAMUNT LA TAULA

S'aproven els dictàmens:

Després d'una discussió, en la qual intervenen els senyors Marial i Romeu impugnant-ho i el senyor Esteve defensant-ho, s'aprova el dictamen que proposa autoritzar a la Junta de Museus que segueixi el jui de retracte interposat per don Lluís Plandiura en la qüestió del tern de Sant Valeri i s'oposi a la demanda del dit senyor contra l'esmentada Junta.

Que es procedeixi per administració i amb personal especialitzat a la formació del traçat parcel·lari de Barcelona, i a més a més s'hi expressa les condicions amb què s'haurà de realitzar. S'aprova amb una esmena del senyor Domènech exigint que es fixin ben clarament i concreta les condicions amb què s'haurà de fer el dit traçat.

LA SOCIETAT DE LES NACIONS

No sabíem a què atribuir la presència de nombroses forces de cavalleria i d'infanteria dels Cossos de Seguretat i Guàrdia civil a la plaça de Sant Jaume. En llegir-se aquesta proposició, ens hem dit: Ara ho entenc!

Diu la proposició, sotascrita pels senyors Massot, Carrasco, Esteve, Junyent, Matons, Tusell i B. de Quirós, a petició del senyor baró de Viver i preferent a prec del senyor Esteve, que traduïda és com segueix:

Primer. — Que es declari urgent.

Segon. — Haver vist amb satisfacció l'acord pres per la Comissió Política de la Societat de les Nacions a l'Assemblea que està celebrant-se actualment a Ginebra, recomanant als Estats que no tenen obligacions legals davant la Societat, pel que es refereix als drets de les anomenades minories nacionals, que observin en el tracte amb aquestes el mateix grau de justícia i tolerància que s'exigeix a altres Estats, pels tractats diplomàtics vigents.

Tercer. — Dirigir-se al Govern espanyol fent-li present que la recomanació de la Societat de les Nacions l'afecta d'una manera directa, ja que Espanya pertany a la Societat i existeixen en el seu territori diverses minories nacionals que no tenen reconegut cap dels drets que els tractats reconeixen i garantitzen a les minories, entre els quals figuren el del lliure ús de la llengua materna davant els tribunals i l'ensenyament en aquesta mateixa llengua a les escoles primàries que l'Estat sosté al país on les minories nacionals habiten.

Quart. — Que l'alcalde de Barcelona es dirigeixi als parlamentaris catalans i practiqui totes aquelles gestions que puguin ajudar a aconseguir que el Govern espanyol atengui plenament la recomanació continguda en l'acord de la Comissió Política de la Societat de les Nacions.»

El senyor Maynés deixa la presidència al senyor Plaja.

El senyor Rocha demana que resti vuit dies més damunt la taula (ja fou ajornada en la sessió anterior), perquè l'alcalde no en sap res de tot això, ni d'aquesta proposició ni de la proclamació del fet de la nació catalana que vàreu fer en la sessió passada. Cal esperar que vingui i digui si hi està conforme.

El senyro Romeu diu quelcom semblant.

El senyor Romeu diu quelcom semque no hi ha dret a parlar de tal manera, referint-se a l'alcalde, i menys amb motiu de la discussió que s'acaba de llegir. Si hi ha algú que vulgui saber el pensament polític de l'alcalde té el dret d'interpel·lar-lo. Diu que si els firmants de la proposició no accepten l'ajornament, ell procurarà que es discuteixi.

El senyor Rocha insisteix.

El senyor Esteve diu que aquest persegueix un efecte polític. Nosaltres — diu — no ens hem aprofitat de l'absència de l'alcalde per a formular la proposició; la casualitat ha fet que la Comissió Política de la Societat de les Nacions prengués el dit acord el 16 de setembre, i, considerant-ho de gran interès per a la causa catalana, l'hem acceptat i proposat al Consistori.

El president proposa votar la urgència i el senyor Rocha insisteix que resti damunt la taula amb caràcter preferent per a discutir-la a la sessió vinent amb assistència de l'alcalde.

Després de diverses rectificacions, *es vota* la urgència, que és aprovada per 20 vots contra 15.

OBSTRUCCIO

El senyor Rocha demana l'original de l'acord de la Societat de les Nacions.

El senyor Maynés fa observar la improcedència de la demanda, ja que és difícil d'obtenir, i només es poden demanar els documents existents a les oficines o a l'arxiu.

Va seguir una enutjosa discussió, en la qual els radicals, per boca dels senyors Santamaría i Rocha anuncien que hi faran obstinada obstrucció i impediran que es discuteixi avui.

El senyor Carrasco hi intervé, dient que està disposat a aguantar l'obstrucció i recomana al senyor Esteve que la resisteixi també. Al cap d'una hora i mitja de tossuda discussió, el senyor Esteve, no volent donar motiu a què els radicals causin una tal molèstia al Consistori, accedeix a l'ajornament.

El senyor Maynés els diu als radicals que tindrà en compte llur conducta en les futures relacions entre la majoria i les minories.

LA VENDA AMBULANT DE PEIX

S'aprova el següent dictamen:

«Els ambulants de peix fresc tindran l'obligació ineludible d'obtenir a la sortida de lse mercaderies del Mercat Central un certificat facultatiu acreditatiu de les condicions del que hagi de destinar a la venda, el qual certificat haurà d'exhibir a qualsevol agent municipal que ho sol·liciti. A més a més, tot venedor que defraudés en quantitat o qualitat, li serà imposada com a primera providència la sanció que el reglament fixa per als concessionaris de mercats, sens perjudici de les majors responsabilitats en cas de reincidència.»

MES DICTAMENS

S'aprova l'aplicació d'un arbitri per ocupació de via pública a les sortides pel carrer de Claris, dels viatgers procedents del Baixador del Passeig de Gràcia; la venda d'una parcel·la de l'antic camí d'Horta; posar a disposició de l'alcalde 1.625 pessetes per adobar l'empedrat del Mercat Central de Fruites i Verdures; accedint a fer una nova valoració de la que fou casa núm. del carrer de Port de la Parra; autoritzant el regadiu per bomba-camió automòbil de tells i truanes que la seca ho faci necessari; autoritzar que en el traçat d'ampliació i reforma del traçat de l'Eixampla de Sant Martí de Provençals i Sant Andreu de Palomar, fent-hi les variacions proposades per l'Acadèmia de Sant Ferran; autoritzant el pagament als hereus del que fou arquitecte municipal En Pere Falqués una quantitat com a resta d'un crèdit reconegut; proposant la construcció de clavegueres als carrers Independència, Mallorca, Espronceda, Auzies March, Llacuna i Pere IV; el contracte per a conservar durant 5 anys l'enquitranat de la part baixa del Passeig de Gràcia per 128.681 pessetes; desestimar la impugnació que l'Associació de Contractistes feia a la subhasta feta de les obres de construcció de clavegueres, etc., el 8 d'agost últim; concedir al Foment d'Obres i Construccions una pròrroga de 18 mesos en la urbanització de la granvia de les Corts Catalanes, des de la Riera de Magòria a l'Hipòdrom.

DESPATX ORDINARI

Entre els dictàmens aprovats hi ha els següents: adobant l'empedrat dels carrers Barceló i de Sòria, de la Barceloneta; augmentant la llum als carrers de Caldes, Bonaigua, Rech, Antiga del Born, Antiga de Sant Joan i Passeig del Born; il·luminant amb quatre llànties Nitra el carrer de la Muralla Romana (abans Basca); adobant els empedrats dels carrers de Sant Jeroni i Beat Oriol; augmentant la llum dels carrers de Nova de Dulce i Sant Gil tota la nit, i del Bisbe Laguarda.

A Sarrià que s'adobin els carrers dels Infants, Maria Auxiliadora, Canet, Sant Marian, García Mariño, i augmentar la llum als carrers Alta Gironella, Angel Guimerà, Comerç, Indústria, Rolanda.

A Gràcia que també s'adobin l'empedrat del carrer de l'Olivera, les rasants dels carrers de Sant Andreu i Sant Sebastià, en travessar la Riera d'Horta; l'enllaç dels carrers de Sant Sebastià i Provençals; fer imbornals als carrers Rialp, Dos-Rius i Vinyals; cobrir la sèquia que travessa el Passeig de Torres i Bages; fer voreres al carrer de Sant Delmiri, d'Horta; explanació de la carretera del Carmel al Coll; explanació del carrer de Guardiola i Feliu; posar voreres al Passatge d'Orient, Baixada del Mariné i Rambla de Muntanya; augmentar la llum al carrer de Sant Ferran, de la barriada de Santa Eulàlia; al de Malats, al de Busquets, al del Pacific, al Paseig de Pi i Molist; posar voreres al carrer del Telèfon i al passatge dels Garrofers; fer desmonts i assenyalar rasant al carrer de les Flors de Maig; adobar la Rambla Volart; posar quatre llànties Nitra als angles del mercat de la Llibertat; instal·lar un focus de mil bugies a l'encreuament dels carrers de Muntaner i Travessera.

Anomenar plaça de Berenguer el Gran la que hi ha a la Reforma, davant la capella de Santa Agueda, i de Fivaller la de l'encreuament de les vies Layetana amb la via C.

Aprovar el projecte de pont per a l'allargament del carrer de Balmes damunt del ferrocarril de Sarrià.

Aprovar els cossos sortints de l'edifici Cine Metropolità de la granvia de les Corts Catalanes, mitjançant determinades condicions i pagar els drets corresponents i la multa, que puja a la quantitat de 15.675 pessetes.

PROPOSICIONS

Una dels senyors Viza Blajot i Rocha perquè a fi de portar a compliment el corresponent acord consistorial en fixar les condicions amb subjecció a les quals fou concedida a la Companyia Materials-Edificacions S. A. l'exacció de l'arbitri sobre el treure sorra i grava, es designin per a formar part del Consell d'Administració de l'esmentada societat concessionària els regidors senyors Sansalvador, Matons, Escolà i Marial.

Una altra dels senyors Junyent, Massot i Arquer perquè es facilitin plantes i ramatge al Foment Autonomista Català (Escola Catalana Mossèn Cinto), amb motiu del repartiment de premis als seus alumnes el diumenge vinent, anant les despeses de carreteig i altres a càrrec de l'esmentat Foment.

Una altra dels senyors Blajot, Bremon, Domènech i Canals perquè es facilitin plantes a la Cooperativa «La Dignitat», amb motiu de la inauguració del seu domicili social, anant a càrrec les despeses i carreteig a càrrec de l'esmentada Cooperativa.

Una altra dels senyors Matons, Domènech i Gabarró perquè es posi a disposició de la Comissió de Cementiris la quantitat de 16.000 pessetes a obres urgents als Cementiris de l'E., SO. i Sant Andreu.

Una altra dels senyors Arquer, Blajot i Iglesias perquè s'autoritzi a l'alcalde perquè nomeni una delegació de regidors que vagin a la ciutat de Càdiz per a pendre part en nom d'aquesta Corporació en l'homenatge que es tributarà al senyor marquès de Comillas.

Totes foren aprovades.

MOCIONS

El senyor Massot recorda altra vegada la pèssima disposició de les tanques dels ferrocarrils a l'encreuament amb la carretera de Sant Andreu, que ocasionen morts i ferits molt sovint. Demana que s'exigeixi a la Companyia del ferrocarril que disposi el convenient.

El senyor Capdevila explica l'anada dels Chors de Clavé a París.

El senyor Carrasco pregunta sobre unes proves d'il·luminació que s'estan fent, i el senyor Tusell li diu que aviat es publicarà una Memòria sobre els resultats obtinguts.

El senyor Viver demana els comptes de la construcció del jardí de la Granvia entre el Passeig de Gràcia i Rambla de Catalunya. El senyor Blajot els hi posa a la seva disposició.

L'alcalde declara closa la sessió a tres quarts de nou del vespre.

Festes Majors catalanes

A CALDES DE MONTBUY

Programa oficial de la festa major o Aplec que a Caldes de Montbuy se celebrarà els dies 7, 8, 9, 10, 11, 15 i 16 del corrent mes:

Dia 7: Gran fira de bestiar de totes menes.

Dia 8: A les vuit, arribada de l'Orfeó de Mataró, dirigint-se tot seguit a les Cases Consistorials, per a saludar a les autoritats locals.

A les deu, Ofici solemne, a l'església parroquial, cantant-se, per l'Orfeó de Mataró, la «Missa de Nostra Senyora de Núria», del mestre mossèn Romeu. Predicarà el reverend doctor don Joaquim Masdexexart, catedràtic del Seminari Conciliar de Barcelona. Acabat l'Ofici, es farà visita i adoració a la Santa Majestat.

A les dotze, sardanes a la Plaça de la Constitució, per la cobla Barcelona.

A les tres de la tarda, interessant partit de futbol, campionat de segona lliga de Catalunya, al camp del Caldes S. C., entre el primer equip local i el primer d'un altre club de la comarca.

A dos quarts de quatre, sardanes, a la plaça del Dr. Robert, per la cobla Barcelona.

A dos quarts de cinc, gran concert al Casino Caldense, per l'Orfeó de Mataró.

A les deu de la nit, extraordinàries funcions de teatre. Al Casino Caldense es posaran en escena «Marina», en català, i «El maestro Campanone»; al Centre Democràtic Progressista, l'òpera «Càrmen», i al Círcol Instructiu i Recreatiu, «La Alsaciana», «Gigantes y cabezudos» i «Sangre moza».

Dia 9: A le nou, Missa de Requiem a l'església parroquial.

A dos quarts d'onze, sardanes a la plaça del Dr. Robert, per la cobla Barcelona.

A les onze, des de les Cases Consistorials, el capità general, el comandant dels Sometents, el comte de Lavern i les autoritats de la vila, amb el sometent del districte municipal, es dirigiran a l'església parroquial, on després de la Missa que se celebrarà, serà beneïda pel senyor bisbe de la diòcesi i tramesa la formosa senyera que la senyora marquesa de Caldes de Montbuy regala a l'esmentat Sometent, de la qual senyera en seran padrins En Carles Sanllehy Girona, fill primogènit de la donant, i la senyoreta Maristany, filla del senyor comte de Lavern. En sortir de l'església es revistarà el Sometent i s'imposaran les medalles de constància als veterans del cos. Seguidament, se celebrarà l'àpat amb què els senyors padrins obsequiaran a les autoritats i a tot el Sometent armat local.

A les dotze, concert vermut al Casino Caldense, Centre i Círcol.

A les quatre de la tarda, sardanes a la plaça de la Constitució, per la cobla Barcelona.

A les deu de la nit, al Casino Caldense es representarà «El Pájaro azul» i «La Alsaciana». Al Centre i Círcol, escollits balls.

Dia 10: A les dotze, gran ramellet de sardanes al Casino Caldense, i concerts vermut al Centre i Círcol.

A les tres de la tarda, esdeveniment esportiu, amb motiu del partit de futbol que tindrà lloc al camp del Caldes S. C., entre els primers equips del F. C. Barcelona, campió de Catalunya i d'Espanya, i del F. C. Espanya, de Barcelona.

A les cinc, balls a totes les societats.

A les deu de la nit, serenates davant de les Cases Consistorials, per les orquestres Unió Artística, de Barcelona: Muixins, de Sabadell, i La Ibèrica, de Barcelona.

Dia 11: Repartiment de premis als alumnes de l'Escola del Círcol.

Acabat aquest acte, tindrà lloc un ball infantil.

A les cinc de la tarda, concerts a les societats Casino, Centre i Círcol per les esmentades orquestres.

A les deu de la nit, balls d'etiqueta al Casino, Centre i Círcol.

Dia 15: Aplec del Remei. A les deu, Ofici solemne a la capella de la Verge del Remei, amb assistència de les autoritats, ocupant la sagrada càtedra un eloqüent orador.

A les dotze, dansa popular davant de la dita capella.

A les tres de la tarda, important partit de futbol entre el primer equip local i un d'igual categoria de Barcelona.

A les cinc, balls a les societats Casino, Centre i Círcol.

A les deu de la nit, grans balls a les mateixes societats.

Dia 16: Missa de Requiem a la capella del Remei.

A les tres de la tarda, concert a la sala-cafè del Casino Caldense, per l'orquestra Unió Artística, de Barcelona.

Tarda i nit, ball al mateix Casino per la dita orquestra.

Tots els dies hi haurà sessió de cinema.

PREMI DE L'OR
(Preus de compra)

Alfons	125'50	per cent
Isabel	129'00	» »
Unces i mitges unces	124'50	» »
Quart d'unca	124'50	» »
1|16 d'unca	124'50	» »
Francs	125'00	» »
Dòlars	6'47	» »
Lliures	31'40	» »

Barcelona, 4 d'octubre.

Editorial Catalana, S. A.

Escudellers, 10 bis, entresol

NOVES PUBLICACIONS

Enciclopèdia Catalana:

Història de l'Art. «Mesopotàmia», profusament il·lustrat, per Joaquim Folch i Torres, director del Museu de Barcelona, enquadernat en rústega, 3 pessetes; en tela, 4 pessetes.

«Marina Medieval Catalana», per I. Bò i Singla, amb un pròleg d'En Vicens Solè de Sojo, professor de Dret Marítim. Enquadernat en rústega, 1'50 pessetes; en tela, 2 pessetes.

Biblioteques Catalana i Literària:

E. Sinkiewics.-«Endebades», traducció de Josep M.ª Girona. (Premiada al Concurs de Traduccions de EDITORIAL CATALANA). En rústega, 2'50 pessetes.

«Lleurers barcelonins», de Josep M.ª López Picó. En rústega, 2'50 pessetes».

«La Panolla», reedició de les cèlebres proses de Francesc P. Briz. En rústega, 2'50 pessetes.

De publicació imminent:

E. Sinkiewics. — «Bártek el vencedor», traducció de Carles Riba. (Premiat al Concurs de Traduccions de EDITORIAL CATALANA).

«Aplec de rondalles». Nova recopilació de rondalles populars catalanes, per Valeri Serra i Boldú.

Puixkin.—«La Filla del Capità», traducció directa del rus per R. J. Slaby.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Esllavissament econòmic

Un problema de mercaderies i un problema de monedes. — Conseqüències.

II

En aquestes mateixes columnes de A VEU DE CATALUNYA, el dia 27 e setembre demostràvem que el curs el canvi depèn de la bondat interior e les monedes dels països que s'esudien, després de la comparació de o que les nacions es deuen les unes mb les altres recíprocament. I amb objecte de demostrar més palpablement les conseqüències que se'n deuien, deixàrem anunciat el plantement d'aquest problema de combiació, tenint en compte la qüestió els preus.

Per a no fugir del camí que ens raçàrem des d'un començament, senrem dues hipòtesis:

Primera: Que la balança del comerç s favorable a França.

Segona: Que no ho és.

En cada hipòtesi distingirem dos asos:

A) La moneda francesa està depreiada en 2/3, però els preus tripliquen.

B) La moneda francesa perd 2/3 i ls preus doblen.

Resolució primera hipòtesi, cas A:

França, abans de la depreciació imortava d'Amèrica 100 milions de dòars, o siguin 500 milions de francs paritat arrodonida, 1 dòlar = 5 frcs.) exportava en canvi, per un valor e 600 milions de francs. França tenia n aquest cas una balança favorable e 100 milions de francs, igual a 1/6 art. Això ens demostra que el dòlar no valia més que 5/6 parts de la va valor, i, per conseqüent, el dòlar es tenia de cotitzar a París, a 15 francs. (5/6 = 0'83 dòlar × 5 ancs). I a la Borsa de Nova York 00 francs valien 24 dòlars 5 francs. 100 francs : 4'15 francs).

La depreciació 2/3 del franc, arriba França triplica els preus, és a dir, l que abans venia a 5 francs, ara n fa pagar 15. La balança comercial esta la mateixa. El que perd en la alança de la moneda ho guanya en a balança comercial. França deurà Amèrica, sempre, 100 milions de dòars, que en moneda francesa depreciada sumen 1,500 milions de francs. (100 milions × 15). En canvi, Amèrica deurà a França, no 600 milions, com abans, sinó 1,800 milions de francs. (600 × 3). Resta una diferència a favor de França, de 300 milions de francs (Importació, 1,500 milions; Exportació, 1,800 milions). L'esmentada diferència és igual a 1/6 d'exportació. La pèrdua del dòlar, doncs, persisteix perquè França, en aquest cas, hauria tingut la previsió de compensar la pèrdua dels 2/3 de la valor de la seva moneda triplicant els preus a l'exterior. Per conseqüent, a la Borsa de París, el dòlar valdria 4'15 francs i a la Borsa de Nova York, 5 francs es pagarien a 1'20 dòlar.

Resolució primera hipòtesi, cas B.:

Abans de la depreciació del franc, el dòlar continuaria valent a París 4'15 francs. Amb la depreciació 2/3 el dòlar es pagaria a 15 francs. Però com que els francesos han duplicat els preus, venent a 10 francs ço que abans donava a 5, la balança comercial no ha variat.

França continua devent a Amèrica 100 milions de dòlars (francs 1,500 milions). Amèrica deu a França 1.200 milions de francs (el doble de 600 milions). Balança en contra de França, 300 milions de francs (Imp., 1,500; Exporta, 1.200). Convertida la moneda francesa en dòlars, ha de donar a Amèrica, per a cobrir el seu deute, 80 milions de dòlars (1.200 milions: 15) Dèficit a càrrec seu, 20 milions de dòlars (300 milions : 15). Vint francs és la 1/5 part de 100. Cent francs a Nova York no valen més que 4/5 de 20 dòlars, o siguin 16 dòlars. Per conseqüent, el dòlar valdrà a París, no 4'15 francs, com abans, sinó 6'12 francs, i els americans compraran cinc francs per 0'80 dòlar.

II. Resolució segona hipòtesi, cas A:

Abans de la depreciació, França importava 120 milions de dòlars (600 milions de francs: 5), i exportava per 100 milions de dòlars. Balança desfavorable per a França, 1/6 part, o 100 milions de francs. Cent francs valen no més de 5/6 parts de 20 dòlars, igual a 16'65 dòlar. El dòlar a la Borsa de París, valdrà 6 francs.

Donem com a un fet la depreciació del franc signada de 2/3. El dòlar relativament, a la balança de la moneda, valdrà 15 francs. Però, França, ven a 15 francs el que en els seus temps donava a 5. La balança comercial no ha variat. Seguirà essent la importació 120 milions de dòlars, i l'exportació, en canvi, 1,500 milions de francs, o dòlars 100 milions. El dòlar valdrà, com abans, 6 francs.

Resolució segona hipòtesi, cas B.:

Abans de la depreciació, el dòlar valdrà 6 francs. Amb la depreciació de 2/3, havent duplicat els preus, els americans deuran a França 1,000 milions de francs (500 × 2), o dòlars 66 milions, i els americans 120 milions de dòlars. Dèficit, 54 milions per a França, igual a 1/3 aproximat, en lloc de 1/6 com abans. Cent francs no valdran més que 37'5 per 100 de 20 dòlars o 12'50 dòlars. El dòlar es cotitzarà a la Borsa de París, a 8 francs.

Resum. — La depreciació de la moneda no té efecte sobre el canvi més que per intermediació dels preus. Però no oblidem que a tots els països ens uneixen relacions molt estretes la qual cosa fa necessària que l'equilibri s'estableixi. Qüestió que per la seva complexitat procurarem esbrinar en un successiu article.

Francesc COLOMER

BORSA DE BARCELONA

4 d'octubre de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: **Es fa de** Nords de 68'40 a 68'80 i a 68'60, Alacants de 68'30 a 68'05 i a 68'10, i Orenses de 17'15 a 17'05 i a 17'10.

A la tarda, a la Casa Llotja: S'obre de Nords de 68'60 a 68'50, 68'70 i 68'60; Alacants de 68'10 a 68'20, 67'80 i 67'90; Andalusos a 59'00, Orenses de 17'00 a 17'25 i a 17'20, Colonials a 67'65, Càceres variable a 34'25, Crèdit i Docs a 18'35, i Interior a 71'00.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7 %, «1921», a 98'50.
Barcelona Traction and Light Power 7 %, * a 105'50.
Barcelonesa de Navegació 6 %, a 50 i 51.
Obligacions Espanyola Colonització 6 %, * a 95'00.
Elèctrica del Cinca 6 %, * a 85'00.
Grans Molins Bascos 6 %, a 89'75.
Acers Sant Martí 7 %, * a 89'50.
Mines de Potassa «Súria» 7 %, a 100'00.
Tenería moderna 7 per 100, a 98'00.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 96'50.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers

París, xec,	publicat	50'20
Londres, xec	publicat	23'00
Berlin, xec.		0'425
Viena.		0'15
Roma, xec.		28'30
Gènova, xec.		00'00
Zurich, xec.		123'50
Nova York, xec.		6'615
Corones sueques, París.		303'50
Corones sueques, Londr.		168'15

Deutes Estat

Interior	A.	71'00
»	B.	70'65
»	C.	70'70
»	D.	71'65
»	E.	71'75
»	F.	70'75
» G.I	H.	70'50
Exterior	A.	85'40
»	B.	85'00
»	C.	84'00
»	D.	85'00
»	E.	84'75
»	F.	84'60
» G.I	H.	84'50
Amortit. 4 %	A.	96'50
»	B.	96'65
»	C.	96'60
»	D.	96'80
»	E.	* 96'60
»	F.	* 98'00
Amortit. 5 %	A.	* 96'50
»	B.	96'10
»	C.	96'65
»	D.	96'50
»	E.	* 97'00
»	F.	* 95'40
Tres. 5 % v. juliol 1922	A	* 102'95
» » » »	B	102'50
» » » gener 1924	A	101'75

Tresor v. 5 % gener 1924. B	101'35
» » febrer » A	101'30
» » » » B	102'35
C. de Emis. 5 %	* 84'00
Ajuntaments i Diputacions	
Municipi 1900	78'25
» 1904	78'55
» 1905	78'25
» 1906 A.	79'00
» 1906 B.	79'00
» 1906 C.	78'00
» 1907 D.	77'50
» 1912 B.	78'00
» 1912 E.	74'00
» 1912 F.	79'50
» 1918 B.	78'50
» 1916 B.	78'75
» 1917 B.	77'75
» 1918 B.	77'50
» 1919 B.	77'50
Eixample 1899	87'00
» 1907	88'25
» 1913	84'85
Bonos Reforma	81'85
Diputació A.	80'50
» B.	* 78'00
» C.	77'00
Mancomunitat C.	72'25
» 1920	72'00
Caixa Crèdit Com.	73'50
Obligacions	
Port de Barc 1905	92'00
» » 1908	* 88'00
» de Melilla,	101'00
Port de Sevilla,	97'50
Port Gijón Muse',	94'50
Ferrocarrils i tramvies	
Nord Esp. 1.ª A.	* 61'50
» » 2.ª a.	59'25
Pamplona nac.	59'35
Prioritat tit. nac.	61'75
Astúries, 2.ª hip.	59'35
» Lleida Reus	61'50

» Segovia	* 74'00
E. Almansa	* 75'00
» Almansa ad.	63'50
» » no ad.	* 46'00
» Sant Joan.	65'50
» Alsasua,	80'25
» Osca a F.	* 74'75
Alacant 1.ª hipot.	57'75
» A.	90'50
» B.	75'50
» C.	69'50
» D.	68'80
» E.	74'50
» F.	82'85
» França 1884	* 55'00
» » 1878	54'00
» Directes	47'00
Orense A. B. C.	* 33'00
» G i H. prior.	59'00
M.-Càc. i Portugal	* 84'00
Olot a Girona,	* 61'00
» » 2.ª hip.*	* 86'00
Andalusos. 1.ª 3 %	54'85
» 2.ª 3 %	53'00
Aux. F.-C. Bessain	* 97'00
Gral. Tramvies 4 %,	* 75'00
» » 6 %	93'50
Tramv. St. Andreu	* 74'50
F.-C. Sarrià, 6 %	* 103'00
F.-C. Catal. 5 %	89'00
F.-C. Catalans 6 %	96'25
Aigua, Gas i Electricitat	
B.ª Elect. 1900,	* 89'00
» 1907,	* 80'00
» 1912,	* 88'50
» 1922,	83'75
» 6 %	95'25
Aigües Barna. 6 %	* 88'00
Catalana Gas E.	72'50
Catalana Gas F.	72'50
» » Bonos	* 84'00
Mallorquina.	* 101'00
Energia Elèct. 6 %	86'00
» 6 %	94'00

Bonos E.ª » 6 %	82'00
Produ. Forces M.	83'50
Reg. Llevant 6 %	88'50
Hisp. Amer. d'E. 6 %	95'25
» » Bonos	103'15
Varies	
Trasatlàntica 6 %	87'50
Canal Urgell,	* 88'00
T. Filipines 1908	* 100'50
Asland 6 %	* 96'00
» 7 %	* 104'50
Foment d'Obres,	* 85'50
Unió Vidrera.	* 90'00
Carbons Berga,	* 64'00
A. Regants Ebre,	* 83'00
Const. Naval 6 %	* 99'00
Const. i Pavi. 6 %	* 88'00
Ast. Cardona 6 %	* 33'00
G. Regadius 6 %	* 79'00
Mecànica Velluters 6 %	* 93'50
A. Forns Andalusia 6 %	96'50
Accions Bancs	
Banc Barcelona, pts.	* 47'50
Banc d'Espanya,	* 517'00
Banc de Terrassa,	* 8'50
Crèdit i Docks,	181'50
Banc Hisp. Colonial	* 334'25
Varies	
F.-C. Nord ptes.	342'75
» Alacant ptes.	* 330'25
» Andalusos,	58'85
Hull.ª Espanyola,	* 165'00
» A. Aragó, ord.	* 200'00
» » pref.	* 99'00
C. Hisp. A. Elect. s. A.	185'50
» » » s. B.	* 177'00
Espanya Industrial	* 120'50
General Telèfons,	* 90'00
Peninsular Telèfons	84'00
Estrangeres	
Banc E. Río Plata,	231'00

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor.

Cotització: Francs, 50'20; **suissos,** 123'50; **belgues,** 47'25; **lliures,** 29'09; **lires,** 28'30; **dolars,** 6'615; **marcs,** 0.425, **i corones,** 0.015.

DARRERA SESSIÓ. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: **Es fa de** Nords de 68'30 a 68'20 i a 68'25, Andalusos a 58'80 i 58'75, i Alacants a 67'70 i 67'75.

Diferències de les operacions a terme

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es puja 0'20 de Nords.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es baixa 0'35 de Nords i d'Alacants.

REBLE

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	12.36	00.00	12.36	00.00		00.00
Futurs:						
Octubre. . . .	12.07	N.	12.06	00.00		00.00
Gener	11.84	11.93	11.84	00.00		00.00
Març.	11.74	11.84	11.75	00.00		00.00
Maig.	11.63	11.73	11.65	00.00		00.00
Juliol.	11.49	11.59	11.51	00.00		00.00

Alexandria	Octubre	Desembre	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Asmhouni	23.60	24.40	Nov. . .	16.30	00.00	00.00
	Nov	Gener	Gener. .	16.50	00.00	00.00
» Sakellaridis	32.10	33.05				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	20.80	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Octubre. . . .	20.51	00.00	00.00	00.00
Desembre . . .	20.83	00.00	00.00	00.00
Gener	20.70	00.00	00.00	00.00
Març.	20.81	00.00	00.00	00.00
Maig.	20.76	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	20.00	00.00		00.00
Futurs:				
Octubre. . . .	20.16	00.00		00.00
Desembre . . .	20.14	00.00		00.00
Gener	20.15	00.00		00.00
Març.	20.20	00.00		00.00
Maig.	20.15	00.00		00.00

Barcelona, 4 d'octubre de 1922.

Moviment del Port el dia 4

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Ampurdanès», de Palamós, amb càrrega general.

Vapor espanyol «La Guardia», de Tarragona, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Cullera», de Tarragona, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Jaime», de Palma, amb càrrega general.

Vapor anglès «Otteborn», de Palerm i escales, amb càrrega general.

Vapor holandès «Culcanus», d'Amsterdam, Rotterdam i escales, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Mahó, amb càrrega general i passatge.

Vapor espanyol «Paulina», de Gijón, amb carbó.

Vapor alemany «Achilles», de Màlaga i escales, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Marquès del Turia», amb càrrega general, cap a Pasajes i escales.

Vapor espanyol «Andalucía», amb càrrega general, cap a Melilla i escales.

Pailebot espanyol «Pura Beneyto», amb adobs, cap a Eivissa.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Vapor espanyol «Cabo Peñas», amb càrrega general, cap a Alacant i escales.

Pailebot espanyol «Sabadell», amb càrrega general, cap a Alacant i escales.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor francès «Roubaix», amb càrrega general i de trànsit, cap a l'Havre, via de Palma.

Vapor anglès «Pinzón», amb càrrega general i de trànsit, cap a Tarragona.

Pailebot noruec «Veso», amb bacallà, de trànsit, cap a Gènova.

Vapor espanyol «Infanta Isabel de Borbón», amb càrrega general, cap a Buenos Aires i escales.

Vapor espanyol «Katalin», amb càrrega general, cap a Arcila, via de Màlaga.

Vapor espanyol «Ampurdanès», amb càrrega general, cap a Roses i escales.

Vapor espanyol «La Guardia», amb càrrega general, cap a Marsella i escales.

Vapor espanyol «Tirso», amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.

Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD

Sardakan, 30. — El vapor japonès «Koki Maru», ha encallat als 4'29º de latitud Nord i 119'22º de longitud Est. Li han estat tramesos auxilis.

Finisterre, 30. — El vapor anglès «Strathearn», en viatge de Nova York cap a Liverpool, ha topat, davant de Fastnet, amb un objecte submergit, tenint avaries. Hi han acudit un contratorpediner i dos remolcadors.

Peterhead, 1. — El vapor nord-americà «Quaker City», en viatge de Middlesbrough a Boston, ha encallat a mitja milla al Sud de Scaurs of Cruden, tenint avaraies i quedant en siden, tenint avaries i quedant en situació perillosa. Duu càrrega de ferro.

EL BANC DE CATALUNYA

Han entrat a formar part del Consell d'Administració del Banc de Catalunya dues personalitats tan distingides com En Vicens Ferrer Bertrand i En Salvador Fusté Teixidor.

ACORDS DE LA CAMBRA DE LA PROPIETAT

Sota la presidència d'En Joan Pich s'ha reunit la Cambra de la Propietat Urbana.

La Cambra s'ha assabentat amb gust i aprovà per unanimitat les gestions fetes per la presidència i per la mesa durant aquestes passades vacances, que explicà detalladament el president, havent merescut algunes d'aquelles gestions, per l'èxit que les acompanyà, felicitacions d'associats i de les Cambres de la Propietat.

Es van aprovar alguns dictàmens de la Comissió d'Hisenda, entre ells, un amb la liquidació del pressupost del passat exercici, amb l'inventari, els comptes i relació de justificants, acordant elevar-lo per a la seva aprovació a la direcció general del ram.

Es féu constar en acta el sentiment que havia produït a la Cambra l'accident que va sofrir a Mataró el vicepresident primer, don Antoni Prim Desumvila, abundant tots els reunits en dsigs d què, completament restablert, pugui aviat reintegrar-se al seu càrrec.

Anuncià el president que, havent acabat el termini de presentació de reclamacions sobre classificació, inclusió o exclusió dels propietaris en les llistes electorals de la Cambra sense haver-se'n formulat cap, amb tot i el considerable nombre d'associats que acudiren a fer ús del seu dret, es trametria, co mtots els anys, a la direcció general, l'estat de modificació d'electors en les diferents categories.

Foren resoltes de conformitat a lo interessat, algunes peticions d'altres tantes entitats i particulars, passant-ne algunes a dictamen de les respectives comissions de la Cambra.

Va donar compte el senyor president de la visita feta per la mesa al senyor delegat d'Hisenda, amb motiu d'haver-se possessionat del seu càrrec; de l'arranjament satisfactori del conflicte plantejat amb motiu del càrrec indegut del 4 per 100 d'Eixampla en moltes finques, que n'estaven exemptes; del moviment de recaptació que assoleix un augment considerable comparant-lo amb igual període de l'any anterior; i d'algunes gestions relacionades amb la pròrroga del R. D. del 21 de juny de 1920, amb el Consell Regional de les Cambres de la Propietat de Catalunya i amb les obres del Metropolità.

MERCAT DE TARREGA

Tàrrega, 2 d'octubre de 1922.

Blats blancs, de 42'50 a 43'50 pessetes els 100 quilos; blat roig de força, de 43 a 44.

Ordi, de 30'75 a 31 pessetes els 100 quilos.

Moresc, de 32 a 33 pessetes els 100 quilos.

Favons, de 41'50 a 42 pessetes els 100 quilos.

Vins del país, de 20 a 25 pessetes els 100 litres; idem d'Aragó, de 42 a 45 pessetes.

Alcohol, a 240 pessetes els 100 litres.

Misteles, a 80 pessetes els 100 litres.

Anissats, de 140 a 325 pessetes els 100 litres.

Oli, de 8 a 8'50 pessetes el quartà.

Ous, de 3'65 a 3'75 pessetes la dotzena.

Borsa de Madrid

Butlletí facilitat per la Banca Marsans, S. A.

Barcelona, 4 d'octubre.

4 per 100 interior, comptat	71'30
» fi mes	00'00
» fi pròxim	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)	96'10
Banc d'Espanya	579'00
Arrendatària de Tabacs	239'00
Stat. Gral. Sucr.ª-Obligacions	00'00
» » » Ac. preferides	67'00
» » » » ordinàries	00'00
Francs	49'95
Lliures	29'06
Banc Espanyol Rio Plata	229'00
Cèdules Hipotecàries	99'90

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	000'00
» 100 Exterior »	170'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	000'00
Renda russa 5 per 100	000'00
» » 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	000'00
Renda francesa 3 per 100	59'00
Accions Rio Tinto	16'28

Espectacles

PALMES I LLORERS, d'En Creuet; PER TU PLORO, MERCENETA, d'En Burgas. S'estrenaran el dimecres, dia 11, vetllada inaugural del

TEATRE CATALA ROMEA

TIVOLI
LIRIC CATALA

INAUGURACIO: DISSABTE, 7
Estrena de
D. JOAN DE SERRALLONGA

Teatre de Novetats
Circ Eqüestre

Grandiosa Companyia de Mr. Ventura Gannau. — Avui, dijous, tarda: Matinée Infantil, a dos quarts de cinc. **Nit, a tres quarts de deu: Funció de Gran Moda:**

4 notables debuts, 4

TRIO KORMAS, MALVY BROS, TOGO HATA, LES 4 ASTHONS. Exit creixent de CESARI BROS, TRIO NORBERTYS, Mme. SALVATOR, amb els seus 30 animalets ensinestrats. El famós i extraordinari HANLON CARLS, amb els seus **cent** salts mortals. Darrers dies de la vuitena meravella del món,

EL GRAN RASTELLI

ovacions als famosos pallassos POMPOFF, THEDY, EMIL. — Demà, nit: Formós programa. — Dissabte, tarda i nit. — Diumenge, tarda i nit. — **El dijous propvinent,** dia 12: **4 extraordinaris debuts,** 4.—Aviat, el més gran: **ORIENTUS.... MISTERIOS!!!**

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS : : LEONIS : : GALLEGO

Avui, dijous, tarda, a les cinc: Gran Matinée: El formós entremés EL CAPRICHITO, i el sainet en dos actes i sis quadros, de grandiós èxit, original dels senyors Muñoz Seca i Pérez Fernández, música del mestre Vives, **PEPE CONDE O EL MENTIR DE LAS ESTRELLAS.** Nit, a les deu: El grandiós entremés de Josep Fernàndezz del Villar, TE LA DEBO, SANTA RITA, i segona representació del sainet en dos actes, d'Arniches i Trigueros, música dels mestres Calleja i Estremera, **EL CONDE DE LAVAPIES O NO HAY FUERZA CONTRA LA ASTUCIA.** — Demà, divendres, tarda: **EL NUMERO 15.** Nit: **EL CONDE DE LAVAPIES.**

TEATRE NOU

Companyia d'opereta

VICTORIA PINEDO — LLUIS BALLESTER

Avui, dijous, dia 5, tarda, a les cinc. **EL DUQUESITO.** Gran èxit d'aquesta companyia. A les deu de la nit. **EN BUSCA DE UN MARIDO, ¡SEÑORAS... A SINDICARSE! i NO TE CASES QUE PELIGRAS.** Gran èxit de broma. — Demà, divendres, reposició de **EL CONDE DE LUXEMBURGO,** per a debut del notabilíssim barítono ORTIZ DE ZARATE, que de tornada d'Amèrica, només donarà a Barcelona un petit nombre de funcions.

TEATRE COMIC

Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc. El melodrama en vuit actes, **LA AMORDAZADA.** Butaca amb entrada, una pesseta. General, 0'40. Nit, a dos quarts de deu. El drama en set actes, **LA PORTERA DE LA FABRICA.**

Teatre Victòria

Avui, dijous, tarda, a les cinc. Per primera vegada, **LA CONDESA DE MONTMARTRE.** Nit, a un quart d'onze. L'èxit **LA CONDESA DE MONTMARTRE.**

APOLO PALACE (Teatre Apolo)

Gran companyia de sarsuela

VALLEJO - VIDAL - EZPEITA

Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc. **LA TEMPESTAD.** Nit, a les deu: **LA GATA MAULA.** Butaca, 1'25 pessetes. Entrada 0'40

Gran Teatre Espanyol

Telèfon 1242 A. Companyia de VODEVIL i GRANS ESPECTACLES dirigida pel popular primer actor

PEP SANTPERE

de la qual forma part la primera actriu

ASSUMPCIO CASALS

Avui, dijous, 5 d'octubre. Tarda, a les cinc. Vermut popular. Entrada i butaca, UNA pesseta. El divertit vodevil en tres actes, **LA SOTA D'OROS.** Nit, a les deu. Gran èxit de broma. 9 representació del divertit vodevil en 3 actes, arranjament de Lluís Capdevila,

LA RECTORIA

Demà, divendres, tarda, colossal vermut popular. Entrada i butaca UNA PESSETA.

BAIXANT DE LA FONT DEL GAT...

Nit. Estrena. Estrena, del graciosíssim vodevil francès de M. Gerbidou i P. Armont, adaptació catalana de Batllori Picaford, amb el títol de

UN GALL QUE NO CANTA

Teatre Circ Barcelonès

Gran Companyia de Vodevil i grans espectacles

Primer actor: JAUME BORRAS

Primera actriu: ELVIRA TORRENS SORIANO

El vinent dilluns, dia 9 d'octubre:

DEBUT DE LA COMPANYIA

amb la grandiosa estrena de la tragi-comèdia en un pròleg, dos actes i un resum, de Victorià Benedicto

LA MONYOS

TEATRE GOYA

Companyia **MORANO**

Avui, dijous, tarda, a les cinc. **EL CAUDAL DE LOS HIJOS.** (Triomf xardorós), i **LOS MONIGOTES.** (Creació de Fifi Morano). Nit, a les deu. **LOS MONIGOTES** i **EL CAUDAL DE LOS HIJOS.** — Demà, divendres, nit. ESTRENA de la comèdia dramàtica de Golobardas i Almicroa, **EL UNICO SEÑOR.** Protagonista, Francesc Morano.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdi.

Güell, Tudela, Asquerino, Cortès

Avui, dijous, tarda, a les cinc. Matinée de moda popular. Butaca platea amb entrada, una pesseta. Nit, a les deu. Moda selecta popular. Butaca platea amb entrada, dues pessetes. **LA NOCHE DE VERBENA** (un acte), i el grandiós i creixent èxit en dos actes, de Linares Rivas,

LO PASADO
o concluído o guardado

Demà, divendres, tarda, a les cinc. Matinée popular. **LA NOCHE DE LA VERBENA** i **LO PASADO O CONCLUIDO O GUARDADO.** Nit, a les deu. Estrena en aquest teatre, de la comèdia en tres actes d'Antoni Paso i Josep Rosales,

Los baños de Sol

Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4134 A.

Teatre de la Comedia

Companyia catalana
CLARAMUNT - ADRIA

Avui, nit, a tres quarts de deu, 5 actes

Don Joan de Serrallonga

Entrada i butaca, dues pessetes

ESPECTACLES per a INFANTS

Dijous, dia 12, a les cinc de la tarda

EL PRINCEP BLANC

d'En Josep M. Folch i Torres, al

Teatre Català ROMEA

PALACE CINE

Gran saló de moda

Aristocràtiques sessions artístiques. Cada dia, tarda i nit. Grandiós exitàs en la seva PRESENTACIO A ESPANYA, de la monumental novel-la cinematogràfica dividida en sis parts, edició de la renomenada manufactura americana «Metro»

ELS QUATRE GENETS DE L'APOCALIPSI

Adaptació de l'obra cim del geni espanyol VICENS BLASCO IBAÑEZ. L'èxit mundial més sensacional de l'època. Formosa partitura interpretada per una nodrida orquestra formada per notables professors del Sindicat Musical de Catalunya, sota la direcció de l'il-lustre mestre, Eveli de Burrull. —IMPORTANT: Malgrat que el llarg metratge i desenrotllament de l'acció de tan notable film, hauria permès presentar-lo dividit en dues o tres sessions, s'ha disposat que sigui projectat íntegre, facilitant, d'aquesta manera, la més gran atenció del públic en el curs del seu emocionant argument. La projecció de ELS QUATRE GENETS DE L'APOCALIPSI començarà puntualment a dos quarts de sis de la tarda, i a un quart d'onze de la nit. Per a més comoditat del públic, evitant sensibles agombolacions, i a prec d'infinitat de senyors concurrents, queden numerades totes les localitats, començant a despatxar-se, des de les onze del matí.

Vist el grandiós exitàs assolit i entusiasta acollida que el públic ha dispensat a ELS QUATDE GENETS DE L'APOCALIPSI, les sessions del vinent diumenge seran dedicades completament a tan magna creació cinematogràfica, projectant-se a les

11 MATI - 4 TARDA - 6 TARDA i 10 NIT

Diorama

Programa per a avui: «Els tres mosqueters», estrena del capítol cinquè, d'aquesta extraordinària producció: «Maria Tudor», «Entre flames», «Torchy, campió», còmica d'extraordinària broma.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet JORDA-MOLTO.—Avui, dijous, gran estrena: «La llegenda del sauze», formosíssima comèdia de costums japoneses, per la genial artista Viola Dana, extraordinària pel·lícula marca Metro, presentació i luxe com no s'ha vist en cap més pel·lícula. Exit indiscutible, triomf esrollós de l'ídol del públic Douglas Fairbanks, en la seva gran creació, «El Quixot modern», Programa Ajuria: «La noia no va voler...», gran broma, per Tomaset; «La casa de l'elefant», estrena (dibuixos). — Diumenge, nit, gran exclusiva, «Per l'amor d'un fill», Svenska, veritable obra d'art. — Aviat, «Els tres mosqueters», l'obra mestra de Douglas Fairbanks.—Avís: Avui, i tots els dies, es projectaran algunes de les escenes més culminants del gran film, «El noi», per en Charlot, per a donar idea al públic de la grandiositat d'importància d'aquesta pel·lícula, la qual es presentarà en aquest Saló la vinent setmana amb tots els honors d'un gran esdeveniment cinematogràfic.

Palau de la Música Catalana
ORQUESTRA PAU CASALS

Segueix obert l'abonament als Concerts de Tardor. Avui, dijous, acaba el termini, concedit als senyors abonats a la temporada anterior, per a recollir llurs localitats. Programes en tots els magatzems de música.

Frontó Principal Palace

Avui, dijous, tarda, dos escollits partits. Nit, a un quart d'onze, interessant partit. Vermells: ONDARREZ i ICHAZO. Blaus: MAZO i URQUIDI.

Boxa Iris-Park

Avui, dijous, nit:

Gran vetllada internacional.

5 Combats, 5

Fabregat-Barbens, Camizares-Albert,

R. Alis - Vernier

Entrada general, 2'50 pessetes

Terramar (Sitges)

PARC-HOTEL. Lloc deliciós per a la tardor, el millor clima. Telèfon 341. Sitges.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. Exit enorme dels dotze NOUS DEBUTS, dotze. ESTATUES ANIMADES. Exit sense parió d'AMA RANTINA.

DIVERSIONS PARTICULARS

Tertúlia Catalanista

TEATRE CATALA ROMEA

Funcions selectes tots els dijous feiners. — Inauguració de la temporada: el dia 11 d'octubre. — Queda obert l'abonament. — Als abonats de la darrera tanda se'ls reservaran llurs localitats fins avui dijous, dia 5 d'octubre. Encàrrecs: Sombrereria Gili, Hospital, 16, i Rellotgeria Mullor, Devallada de la Presó, 8.

Un balcón. Una niña en el balcón. Alguien que no se vé pero que pasea la calle. Indudablemente la Pesa-Cura anda por medio.

JOVENTUT PERPETUA

Sabó, 1'50.—Crema, 2'50.—Polvos, 3'50.—Aigua cutània, 5'50. Aigua de Colònia, 3'50, 5, 10 i 16 ptes. segons frasc. Locions peral cabell, 4'50, 6'50 i 20 ptes. segons frasc.

Darreres creacions

Productes sèrie «IDEAL»

ACACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jericó, ADMIRABLE, Matinal, CHIPRE, Rocío Flor, ROSA Vértigo, CLAVELL, Muguet, VIOLETA, Jazmin.

Sabó, 3.—Polvos, 4.—Locio, 4'50, 7'50 i 20 ptes. segons frasc. Essències per al mocador, 18 pessetes frasc amb estoig.

CORTÉS GERMANS - BARCELONA

PIANOS

DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R. MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS i LLOGUER
18. Plaça Catalunya. 18

Pianos de lloguer de vàries preus. Bruch, n.º 78, entresol. C. RIEGEB. **Solfeig, Teoria, Piano** per prof. pràctic. Lliçons a casa i a domic. Bruch, 56, 4.rt-1.ª entre Granvia i Diputació).

Correspondència

Tenim a disposició del públic un servei especial de

CASILLES

i

Llista particular

per a rebre la correspondència. Servei ràpid i esmerat

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos

Telèfon 4.863-A.

Curs de violí

que començarà el 2 d'octubre el professor D. Agustí Torelló. Alt de Sant Pere, 55, 2.n, 2.ª

Panyos

J. Mir Vives, S. A. Ronda de Sant Pere, 15. Rebudes les novetats per a la temporada d'hivern. Gran assortit de Melitons, Xeviots, Estams, Gabardines, Bellardines, Chesters, gèneres per a Gavany, articles blaus i negres. Camusses i gèneres per a vestits jaqueta. Vendes majo i detall. Retalls els dilluns ¡divendres.